



พระราชพิธี
พืชมงคล
จรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
และวันเทษตรกร

ประจำปี ๒๕๖๘







พระราชพิธี
พิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
และวันเกษตรกร ประจำปี ๒๕๖๘





คำนำ

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการ โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ หลายฝ่ายด้วยกัน ได้แก่ สำนักพระราชวัง กองทัพอากาศ กองทัพบก สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงกลาโหม กองบัญชาการตำรวจสันติบาล กรุงเทพมหานคร กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมควบคุมโรค กรมศิลปากร กรมพิธีการทูต กรมประชาสัมพันธ์ การไฟฟ้า นครหลวง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) และโรงเรียน ทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ ในการร่วมกันดำเนินงานเพื่อให้พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงขอขอบพระคุณทุกหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างสูง มา ณ ที่นี้

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๘



สารบัญ

หน้า

❖ พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘

✦ พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘

.....	๑
• พระราชพิธีพืชมงคล	๒
• พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ	๖
• กำหนดการพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘	๘
• พระยาแรกนา ประจำปี ๒๕๖๘	๙
• เทพีคู่หีบทอง ประจำปี ๒๕๖๘	๑๒
• เทพีคู่หีบเงิน ประจำปี ๒๕๖๘	๑๔
• ผู้อัญเชิญเครื่องอิสริยยศพระยาแรกนา ประจำปี ๒๕๖๘	๑๖
• คู่เคียงในกระบวนแห่อิสริยยศพระยาแรกนา ประจำปี ๒๕๖๘	๑๖
• รั้วกระบวนแห่อิสริยยศพระยาแรกนา	๑๘
• พระโคแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘	๒๐
• คันไถแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘	๒๕

✦ รายงานผลการดำเนินงานโครงการประกวด ในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา ในบริเวณสวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ประจำปี ๒๕๖๗

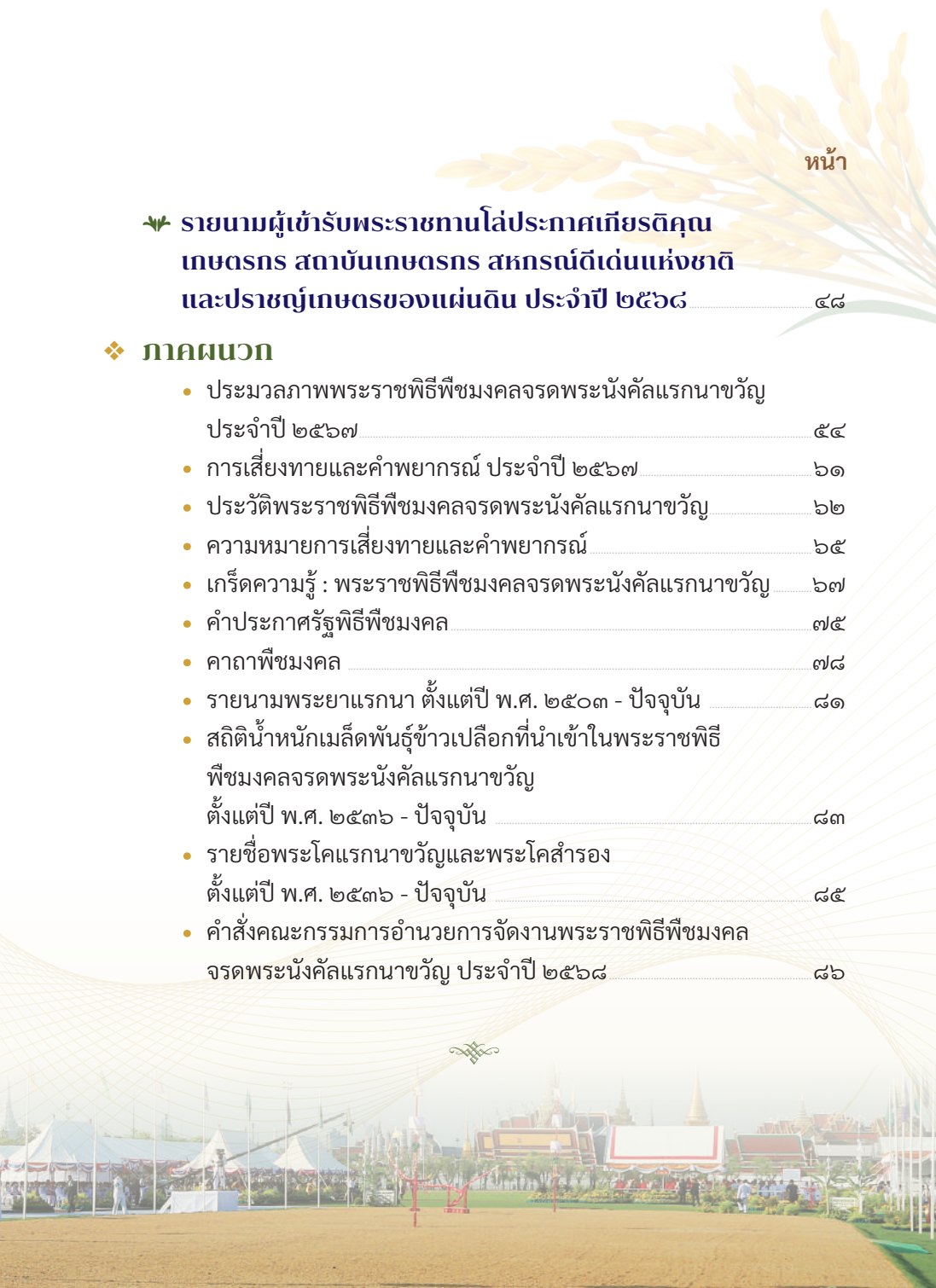
๒๘



✦ **รายนามผู้เข้ารับพระราชทานโล่ประกาศเกียรติคุณ เกษตรกร สถาบันเกษตรกร สหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ และปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๘** ๔๘

❖ **ภาคผนวก**

- ประมวลภาพพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
ประจำปี ๒๕๖๗ ๕๔
- การเสด็จทวยและคำพยากรณ์ ประจำปี ๒๕๖๗ ๖๑
- ประวัติพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ๖๒
- ความหมายการเสด็จทวยและคำพยากรณ์ ๖๕
- เกร็ดความรู้ : พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ๖๗
- คำประกาศรัฐพิธีพืชมงคล ๗๕
- คาทาพืชมงคล ๗๘
- รายนามพระยาแรกนา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ - ปัจจุบัน ๘๑
- สถิติน้ำหนักเมล็ดพันธุ์ข้าวเปลือกที่นำเข้าไปในพระราชพิธี
พืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ - ปัจจุบัน ๘๓
- รายชื่อพระโคแรกนาขวัญและพระโคสำรอง
ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ - ปัจจุบัน ๘๕
- คำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคล
จรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘ ๘๖





พระราชพิธี

พิธีสมโภชผลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
ประจำปี ๒๕๖๘



พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘

พระราชพิธีพืชมงคล

เป็นพระราชพิธีทางสงฆ์ โดยจะประกอบพระราชพิธีในพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง ซึ่งปีนี้มีกำหนดการดังนี้

วันพฤหัสบดีที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปยัง วัดพระศรีรัตนศาสดาราม จากนั้นเสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พระอุโบสถ ทรงจุดธูปเทียนถวายนมัสการพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร และพระพุทธรูปที่สำคัญ พระราชาคณะถวายศีล จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระสุหร่ายถวายดอกไม้บูชาพระคันธารราษฎร์ ทรงอธิษฐานเพื่อความ สมบูรณ์แห่งพืชผลของราชอาณาจักรไทยแล้ว พระมหาราชครูพิธีศรีวิสุทธิคุณ หัวหน้าคณะพราหมณ์ อ่านประกาศพระราชพิธีพืชมงคล พระสงฆ์ ๑๑ รูป เจริญพระพุทธมนต์ จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงหลั่งน้ำสังข์ พระราชทานใบมะตูม ทรงเจิม พระราชทานอัมรังค์กับพระแสงปฏิภมสำหรับ ตำแหน่งพระยาแรกนาแก่ **นายประยูร อินสกุล ปลัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์** แล้วทรงหลั่งน้ำสังข์ พระราชทานใบมะตูม ทรงเจิมแก่เทพี ผู้ที่จะเข้าในการพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ขณะนั้น พระสงฆ์ เจริญชัยมงคลคาถา พนักงานประโคมฆ้องชัย เครื่องดุริยางค์ หลังจากนั้น ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ออกจาก พระอุโบสถเสด็จพระราชดำเนินกลับ

พระราชพิธี หมายถึง งานที่พระมหากษัตริย์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ กำหนดไว้เป็นประจำตามราชประเพณี ซึ่งจะเสด็จพระราชดำเนิน ไปทรงประกอบพระราชพิธีนั้น ๆ ด้วยพระองค์เอง หรือทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระบรมวงศานุวงศ์พระองค์หนึ่ง พระองค์ใด หรือ แม้แต่องคมนตรี เป็นผู้แทนพระองค์ไปในการนั้นก็ได้ ก่อนหน้าวันงานพระราชพิธีนั้น สำนักพระราชวังจะออก “หมายกำหนดการ” ซึ่งเป็นเอกสารแจ้งกำหนดขั้นตอนของงานพระราชพิธี ตัวอย่างของพระราชพิธีประจำปี ได้แก่ พระราชพิธีพืชมงคล เป็นต้น

ประกาศพระราชพิธีพืชมงคล

ประกาศพระราชพิธีพืชมงคลนั้น เป็นคาถาภาษาบาลีพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๔ อ่านทำนองสรภัญญะ จบแล้วดำเนินความภาษาไทยเป็นคำร้อยแก้ว เนื้อความเป็นคำอธิษฐาน ๔ ข้อ ดังนี้

ข้อ ๑ เป็นคำนมัสการสรรเสริญพระคุณพระพุทเจ้าว่าทรงดับทุกข์ได้ มีพระหฤทัยคงที่ทรงปลูกธรรมให้งอกงามจรรยูกแก่บรรดาสาวกพุทธเวไนยสืบ ๆ มา แม้ว่าโลกจะเร่าร้อนด้วยเพลิงกิเลส พระสัทธรรมอันมีผลเป็นอมตะก็ยังงอกงามได้ด้วยเดชพระบารมีของพระองค์ บัดนี้ เราทั้งหลายบูชา พระพุทเจ้าพระองค์นั้นกับพระธรรม และพระสงฆ์ แล้วจะปลูกพืช คือบุญในพระรัตนตรัย อันเป็นเนื่อบาบุญอย่างดี พืชคือบุญนี้ เมล็ดผลเป็นญาณ ความรู้อันเป็นเครื่องถ่ายทอดนทุกขในโลกสามารถส่งผลให้ได้ทั้งในปัจจุบัน และในกาลภายหน้าสืบ ๆ ไปตามกาลอันควรจะให้ผลเป็นอุปการะนานาประการ ขอให้พืช คือบุญที่เราหว่านแล้ว จงให้ผลตามความปรารถนา อนึ่ง ขอให้ข้าวกล้าและบรรดาพืชผลที่หว่านที่เพาะปลูกลงในที่นั้น ๆ ทั่วราชอาณาจักร จงงอกงามจรรยูก ตามเวลาอย่าเสียหายโดยประการใด ๆ

ข้อ ๒ ยกพระคาถาที่พระพุทเจ้าตรัสแสดงการทำนาของพระองค์แก่พรหมณ์ชาวนาผู้หนึ่งว่า “ศรัทธา-ความเชื่อเป็นพืชพันธุ์ข้าวปลูกของเรา ตบะ-ความเพียรเพาบาปเป็นเมล็ดฝน ปัญญา-ความรอบรู้เป็นแอกและไถ หิริ-ความละอายใจเป็นงอนไถ ใจเป็นเชือกชัก สติ-ความระลึกได้เป็นผาน และปลูกเราจะระวังกายระวังวาจาและสำรวม ระวังในอาหารทำความซื่อสัตย์ให้เป็นท่อไขน้ำ มีโสรัจจะ-ความสงบเสงี่ยมเป็นที่ปลดไถ มีวิริยะ-ความเพียรเป็นแรงงานชักแอกไถเป็นพาหนะนำไปสู่ ที่อันเกษมจากเครื่องผูกพันที่ไปไม่กลับที่ไปแล้ว ไม่เศร้าโศก การไถของเราเช่นนี้มีผลเป็นอมตะ มีรู้ตาย บุคคลมาประกอบการไถเช่นว่านี้แล้ว ย่อมพ้นจากทุกข์ สิ้นทุกประการ” ดังนี้ มากขึ้นเป็นคำอธิษฐานว่าที่พระพุทเจ้าตรัสนี้เป็นความสัตย์จริง ด้วยอำนาจแห่งความสัตย์นี้ขอให้ข้าวกล้าและพืชผลที่หว่านที่เพาะปลูกจงงอกงามทั่วภูมิภพอันเป็นราชอาณาจักร

ข้อ ๓ ยกพระคาถาอันเป็นภาชิตของพระเทมีย์โพธิสัตว์ ความว่า “บุคคลผู้ไม่ประทุษร้ายมิตร โดยยอมจำรูญพูนเกิดแก่เขา พันธุ์พืชที่หวานในนาของเขา ย่อมงอกงามจำเริญ เขาย่อมได้รับบริโภคนผลแห่งพืชพันธุ์ที่หวานแล้ว” และว่า “บุคคลผู้ไม่ประทุษร้ายมิตร อันศัตรูหม่อมมิตรไม่อาจย่ำยีได้คงไม่ไทรมีรากและย่านอันงอกงาม พายุไม่อาจพัดพานให้ล้มไปได้ฉนั้น” มาตั้งเป็นสัตยาธิษฐานว่าด้วยอำนาจสัจจวาจา นี้ ขอให้ข้าวกล้าและพืชผลที่หวานเพาะปลูกในภูมิผืนทลทั่วราชอาณาจักรจงงอกงามไพบูลย์

ข้อ ๔ อ่างพระราชหฤทัยของพระเจ้าแผ่นดิน ซึ่งทรงพระเมตตากรุณาแก่ประชาราษฎร ตั้งพระราชหฤทัยจะบำรุงให้อยู่เย็นเป็นสุขทั่วหน้าเป็นความสัตย์จริง ด้วยอำนาจความสัตย์นี้ขอให้ข้าวกล้า และพืชผลงอกงามบริบูรณ์ทั่วราชอาณาจักร



พระคันธารราษฎร์

ต่อจากนั้น เป็นการกล่าวถึงพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่เรียกว่า “พระคันธารราษฎร์” ที่มีพุทธานุภาพบันดาลให้ฝนตก อันเป็นพระพุทธรูปที่สำคัญในพระราชพิธีนี้ แสดงตำนานโดยลำดับจนรัชกาลที่ ๑ ได้ทอดพระเนตร และได้โปรดให้หล่อขึ้นใหม่สำหรับตั้งในพระราชพิธี และต่อ่นั้นไปว่าด้วยการพระราชกุศลที่ทรงบำเพ็ญในพระราชพิธีนี้ ทรงพระราชอุทิศแก่เทพดาทั้งปวง แล้วอธิษฐานเพื่อให้ข้าวปลาอาหารอุดมสมบูรณ์ และฝนตกตามฤดูกาล พระคาถานี้พระสงฆ์จะสวดต่อท้ายการสวดมนต์ในพระราชพิธีพืชมงคล



โรงพิธีประดิษฐานเทวรูปสำคัญ

ส่วนพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ (วันไถหว่าน) เป็นพิธีพราหมณ์นั้น จะได้ประกอบพิธีบริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง โดยได้ตั้งโรงพิธีประดิษฐานเทวรูปสำคัญ อาทิ พระอิศวร พระพรหม พระนารายณ์ พระอุมาภคินี พระมหาวีรเณศวร พระลักษมี พระพลเทพ และพระโคสุกราช ซึ่งในตอนค่ำ พระราชครูจะทำพิธีบวงสรวงเพื่อความสวัสดิแก่พืชผลด้วย



พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

เป็นงานพระราชพิธีที่กระทำในตอนเช้าของรุ่งขึ้นอีกวันหนึ่ง ณ บริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง ที่มีแจ้งไว้ในกำหนดการ ดังนี้

วันศุกร์ที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ **นายประยูร อินสกุล ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์** ซึ่งทำหน้าที่พระยาแรกนาพร้อมด้วยเทพี ขึ้นรถยนต์หลวงที่หน้าวัดพระศรีรัตนศาสดารามออกจากพระบรมมหาราชวังทางประตูสวัสดิโสภณ ถนนสนามไชยไปยังมณฑลพิธีท้องสนามหลวง เมื่อเดินทางมาถึงจะได้ตั้งกระบวนแห่อีสริยยศแล้วเดินกระบวนแห่อีสริยยศไปส่งที่โรงพิธีพราหมณ์ พระยาแรกนาจุดธูปเทียนถวายสักการะเทวรูปสำคัญ แล้วจะได้ตั้งสัตยาธิษฐานหยิบผ้านุ่งแต่งกายไว้พร้อมเมื่อพระยาแรกนาตั้งสัตยาธิษฐาน หยิบได้ผ้านุ่งผืนใดให้ผืนผืนนั้นทับผ้านุ่งเดิมอีกชั้นหนึ่ง นุ่งอย่างบ่าวขุนเตรียมออกแรกนา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งจากพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิตไปยังพลับพลาพิธี ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง เพื่อทรงเป็นประธานในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ **ฤกษ์พิธีไถหว่าน ระหว่างเวลา ๐๘.๒๙ - ๐๙.๐๙ น. นายประยูร อินสกุล ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์** ซึ่งทำหน้าที่พระยาแรกนา จะได้ยাত্রาพร้อมเทพีออกจากโรงพิธีพราหมณ์ มีราชบัณฑิตและพราหมณ์นำผ่านพลับพลาหน้าพระที่นั่ง พระยาแรกนาเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายบังคมแล้วไปยังลานแรกนา เจ้าพนักงานจูงพระโคเทียมแอก พระยาแรกนาเจิมพระโคและคันไถ จับหางไถแล้วไถตะไปโดยทักษิณาวรรต ๓ รอบ ไถแปร ๓ รอบ พร้อมหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าวพนักงานประโคนหม้องชัย เครื่องดุริยางค์ แล้วไถกลับอีก ๓ รอบ เพื่อกลบเมล็ดพันธุ์ข้าวลงในดิน เสร็จแล้วพนักงานปลดพระโคออกจากแอก พระยาแรกนาและเทพีกลับไปยังโรงพิธีพราหมณ์ พราหมณ์เสี่ยงทายของกิน ๗ สิ่ง

ตั้งเลี้ยงพระโค เมื่อพระโคกินของสิ่งใด โทรหลวงจะได้ถวายคำพยากรณ์
เสร็จแล้ว จะได้เบิกเกษตรกรรมดีเด่นแห่งชาติ ตัวแทนสถาบันเกษตรกรรมดีเด่นแห่งชาติ
ตัวแทนสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ และปราชญ์เกษตรของแผ่นดินสาขาต่าง ๆ
เข้ารับพระราชทานโล่เกียรตินคุณ หลังจากนั้นจะได้แห่พระยาแรกนาเป็น
กระบวนอิสริยยศออกจากโรงพิธีพราหมณ์ พระยาแรกนากราบถวายบังคม
แล้วเข้ากระบวนไปขึ้นรถยนต์หลวงพร้อมด้วยเทพี ไปรอเข้าเฝ้าฯ **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี** ที่แปลงนาทดลอง
ในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี
เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งออกจากพลับพลาพิธี ไปยังแปลงนา
ทดลองในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา พระยาแรกนาเข้ากราบถวายบังคม
จากนั้นพระยาแรกนาและเทพีนำเมล็ดพันธุ์ข้าวไปหว่านในแปลงนาทดลอง
ในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา เพื่อปลูกไว้ในพระราชพิธีฯ ในปีต่อไป

เมื่อพระยาแรกนาหว่านข้าวเสร็จแล้ว เข้าไปกราบถวายบังคม **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี** เป็นอันเสร็จพระราชพิธี



กำหนดการ

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘



วันพืชมงคลที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๘

- ❖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินเพื่อทรงประกอบพระราชพิธีพืชมงคล ณ พระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

วันสุกัรที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๘

- ❖ พระยาแรกนาขึ้นรถยนต์หลวงออกจากพระบรมมหาราชวัง ไปยังมณฑลพิธีท้องสนามหลวง แล้วเดินนำกระบวนแห่อสิริยศไปที่โรงพิธีพราหมณ์ พระยาแรกนาตั้งสัตยาธิษฐาน หยิบผ่านุ่นแต่งกายไว้พร้อม
- ❖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งจากพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ไปยังพลับพลาพิธี ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง เพื่อทรงเป็นประธานในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

ฤกษ์พิธีไถหว่าน ❖ ระหว่างเวลา ๐๘.๒๙ - ๐๙.๐๙ น.

- ❖ ผู้เข้าเฝ้าฯ พร้อมกันที่มณฑลพิธีท้องสนามหลวง เวลา ๐๗.๐๐ น.

การแต่งกาย

วันพืชมงคลที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๘ แต่งกายเครื่องแบบครี้งยศ

วันสุกัรที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๘ แต่งกายเครื่องแบบปกติขาว



พระยาแรกนา ประจำปี ๒๕๖๘



นายประยูร อินสกุล
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประวัติ

สถานที่ทำงาน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เลขที่ ๓ ถนนราชดำเนินนอก แขวงบ้านพานถม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

ประวัติส่วนตัว

เกิดเมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๐๘ เป็นบุตรของนายหทัย อินสกุล และนางกิ่ง อินสกุล สมรสกับนางสาวสมลักษณ์ ตัญญาวัชรรัตน์ มีบุตร ๒ คน คือ นายภาณุรินทร์ อินสกุล และนางสาวนพพรณ อินสกุล

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. ๒๕๒๓ มัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนอานวยเวทย์
- พ.ศ. ๒๕๒๖ มัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม
- พ.ศ. ๒๕๒๘ สถาบันการศึกษาทางสหกรณ์
- พ.ศ. ๒๕๓๓ ศิลปศาสตรบัณฑิต (เศรษฐศาสตรสหกรณ์)
วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
- พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
มหาวิทยาลัยนิวัฒนา (ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น)
- พ.ศ. ๒๕๖๗ วิทยาศาสตร์ดุจบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (เทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่)
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ประวัติการฝึกอบรม

- พ.ศ. ๒๕๕๕ ฝึกอบรมหลักสูตร “นักปกครองระดับสูง” (นปส.) รุ่นที่ ๕๙
สถาบันดำรงราชานุภาพ กระทรวงมหาดไทย
- พ.ศ. ๒๕๖๑ ฝึกอบรมหลักสูตร “นักบริหารระดับสูง” หลักสูตรที่ ๒
(นบส.๒) รุ่นที่ ๑๐ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
- พ.ศ. ๒๕๖๒ ฝึกอบรมหลักสูตร “นักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตระดับสูง” (นยปส.) รุ่นที่ ๑๐
สถาบันดำรงราชานุภาพ กระทรวงมหาดไทย
- พ.ศ. ๒๕๖๔ ฝึกอบรมหลักสูตร “การป้องกันราชอาณาจักร” (วปอ.) รุ่นที่ ๖๓
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
- พ.ศ. ๒๕๖๗ ฝึกอบรมหลักสูตร “การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
สำหรับนักบริหารระดับสูง” (ปปร.) รุ่นที่ ๒๗
วิทยาลัยการเมืองการปกครอง สถาบันพระปกเกล้า
- พ.ศ. ๒๕๖๗ ฝึกอบรมหลักสูตร “ผู้บริหารระดับสูงด้านวิทยาการพลังงาน”
(วพน.) รุ่นที่ ๒๐ สถาบันวิทยาการพลังงาน

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. ๒๕๓๕ เริ่มรับราชการในตำแหน่ง นักวิชาการสหกรณ์ ๓
กรมส่งเสริมสหกรณ์
- พ.ศ. ๒๕๕๑ ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี
การสหกรณ์ที่ ๑๔ จังหวัดชัยนาท กรมส่งเสริมสหกรณ์
- พ.ศ. ๒๕๕๑ ดำรงตำแหน่ง สหกรณ์จังหวัดชัยนาท กรมส่งเสริมสหกรณ์
- พ.ศ. ๒๕๕๔ ดำรงตำแหน่ง สหกรณ์จังหวัดสระบุรี กรมส่งเสริมสหกรณ์
- พ.ศ. ๒๕๕๖ ดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์
กรมส่งเสริมสหกรณ์
- พ.ศ. ๒๕๕๗ ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี
การสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์
- พ.ศ. ๒๕๖๐ ดำรงตำแหน่ง รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
- พ.ศ. ๒๕๖๒ ดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- พ.ศ. ๒๕๖๓ ดำรงตำแหน่ง รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ถึงปัจจุบัน ดำรงตำแหน่ง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- พ.ศ. ๒๕๖๖ มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.)
- พ.ศ. ๒๕๖๓ มหาวชิรมงกุฎ (ม.ว.ม.)
- พ.ศ. ๒๕๖๓ เหรียญจักรพรรดิมาลา (ร.จ.พ.)
- พ.ศ. ๒๕๕๗ ประถมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.)
- พ.ศ. ๒๕๕๔ ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.)
- พ.ศ. ๒๕๕๑ ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.)
- พ.ศ. ๒๕๔๗ ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.)
- พ.ศ. ๒๕๔๕ ตริตาภรณ์ช้างเผือก (ต.ช.)
- พ.ศ. ๒๕๔๑ ตริตาภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.)



เทพีคู่หาบทอง ประจำปี ๒๕๖๘



นางสาวจิรดา วงษ์กุดเลาะ
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กรมส่งเสริมการเกษตร

ประวัติ

เกิดเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๓๓ เป็นบุตรของนายกิจจารักษ์ วงษ์กุดเลาะ และนางภารดี วงษ์กุดเลาะ

วุฒิการศึกษาสูงสุด

เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (กษ.ม.)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จังหวัดนนทบุรี

รับราชการครั้งแรก

วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมการเกษตร

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กรมส่งเสริมการเกษตร

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.)



นางสาววราภรณ์ วิลัยมัตย์
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
กรมวิชาการเกษตร

ประวัติ

เกิดเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๖ เป็นบุตรของนายเกรียงไกร วิลัยมัตย์ และนางประนอม วิลัยมัตย์

วุฒิการศึกษาสูงสุด

บัญชีบัณฑิต (บช.บ.)

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

รับราชการครั้งแรก

วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๑

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเงินปฏิบัติงาน
กรมวิชาการเกษตร

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
กรมวิชาการเกษตร

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

จัตุรถาภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.)



เทพีคู่หาบเงิน ประจำปี ๒๕๖๘



นางสาวฉันทิสา อารีเสวต
นายสัตวแพทย์ชำนาญการ
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

ประวัติ

เกิดเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๓๓ เป็นบุตรธิดาของนายฉกาจ อารีเสวต และนางรัตนา อารีเสวต

วุฒิการศึกษาสูงสุด

สัตวแพทยศาสตรบัณฑิต (สพ.บ.)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร

รับราชการครั้งแรก

วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑
ตำแหน่ง นายสัตวแพทย์ปฏิบัติการ
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

นายสัตวแพทย์ชำนาญการ
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.)



นางสาวอภิขญา พุแสง
นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ประวัติ

เกิดเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๖ เป็นบุตรของนายชูชัย พุแสง และนางนวลศรี พุแสง

วุฒิการศึกษาสูงสุด

บัญชีบัณฑิต (บช.บ.)
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
จังหวัดปทุมธานี

รับราชการครั้งแรก

วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑
ตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

นักวิชาการตรวจสอบบัญชีปฏิบัติการ
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ตริตาภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.)



ผู้บัญชาเครื่องอิสริยยศพระยาแรกนา ประจำปี ๒๕๖๘

๑. นายเศรษฐเกียรติ กระจ่างวงษ์ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๒. นายชัยวัฒน์ โยธคล เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
๓. นายนวนิตย์ พลเคน อธิบดีกรมหม่อนไหม
๔. นายราชน ศิลปะรายะ อธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร



คู่เคียงในกระบวนแห่อิสริยยศพระยาแรกนา ประจำปี ๒๕๖๘

๑. นายพรเทพ ศรีธนาธร ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒. นายสุวัจน์ วงศ์สุวรรณ รองอธิบดีกรมประมง
๓. นายวีรศักดิ์ บุญเชิญ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
๔. นายวัชรพงษ์ แก้วหอม รองอธิบดีกรมหม่อนไหม
๕. นายวัฒนา มั่งอิสาร รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๖. นายไพจิตร เค้ากล้า รองอธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร
๗. นายกรกฎ ชยุตธารัตน์ ผู้ตรวจราชการกรม กรมส่งเสริมสหกรณ์
๘. นายพัฒน์พงศ์ ชูแสง ผู้ตรวจราชการกรม กรมประมง

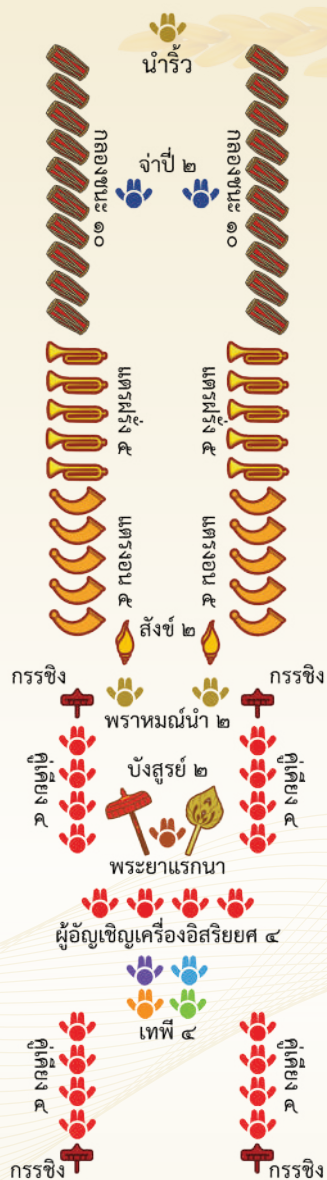
ริ้วกระบวนแห่อีสริยยศพระยาแรกนา

มีลำดับดังนี้

นำริ้ว	๑	คน
จ่าปี	๒	คน
กลองชนะ	๒๐	คน
แตกรฝรั่ง	๑๐	คน
แตรงอน	๑๐	คน
สังข์	๒	คน
พราหมณ์นำ	๒	คน
กรรชิง	๔	คน
บังสุรย์	๒	คน
คู่เคียง	๑๖	คน
พระยาแรกนา	๑	คน
ผู้อัญเชิญเครื่องอิสริยยศ	๔	คน
เทพี	๔	คน
รวม	๗๘	คน



ภาพจำลองรั้วกระบวนแห่อิสริยยศพระยาแรกนา



พระโคธรรณนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘

พระโคในทางศาสนาพราหมณ์ หมายถึง เทวดาผู้ทำหน้าที่เป็นพาหนะของพระอิศวร ซึ่งเปรียบได้กับการใช้แรงงานและความเข้มแข็ง และเป็นสัตว์เลี้ยงที่พระกฤษณะและพระพลเทพดูแล ซึ่งเปรียบได้กับความอุดมสมบูรณ์ ดังนั้นในการประกอบพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ จึงได้กำหนดให้มีพระโคเพศผู้เข้าร่วมพิธีเสมอมาตั้งแต่รัชกาลที่ ๑ เพื่อเป็นตัวแทนของความเข้มแข็งและความอุดมสมบูรณ์

ในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบหมายให้กรมปศุสัตว์ เป็นหน่วยงานคัดเลือกพระโคเพื่อใช้ในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ โดยศูนย์วิจัยการผสมเทียมและเทคโนโลยีชีวภาพราชบุรีสังกัดสำนักเทคโนโลยีชีวภาพการผลิตปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์ จะดำเนินการคัดเลือกโคเพื่อเป็นพระโคตามหลักเกณฑ์ กล่าวคือ จะต้องเป็นโคที่มีลักษณะดี รูปร่างสมบูรณ์ มีความสูงไม่น้อยกว่า ๑๕๐ เซนติเมตร ความยาวลำตัวไม่น้อยกว่า ๑๒๐ เซนติเมตร ความสมบูรณ์รอบอกไม่น้อยกว่า ๑๘๐ เซนติเมตร โดยโคทั้งคู่จะต้องมีสีเดียวกัน ผิวสวย ขนเป็นมัน กิริยามารยาทเรียบร้อย ฝึกง่าย สอนง่าย ไม่ดุร้าย เขาลักษณะโค้งสวยงามเท่ากัน ตาแจ่มใส หูไม่มีตำหนิ หางยาวสวยงามดี มีขวัญหน้า ขวัญทัดดอกไม้ช้ายขวา และขวัญหลังถูกต้อง มีขา และกีบข้อเท้าแข็งแรง มองดูด้านข้างลำตัวจะเป็นสี่เหลี่ยม

ในปี ๒๕๖๘ กรมปศุสัตว์ได้ทำการคัดเลือกพระโคเพื่อใช้ในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ จำนวน ๒ คู่ คือ

พระโคแรกนาขวัญ ๑ คู่ ได้แก่ พระโคพอ พระโคเพียง

พระโคสำรอง ๑ คู่ ได้แก่ พระโคเพิ่ม พระโคพูล



พระโคแรกนาขวัญ

พระโคพ มีความสูง ๑๖๕ เซนติเมตร ความยาวลำตัว ๒๒๖ เซนติเมตร
ความสมบูรณ์รอบอก ๒๑๐ เซนติเมตร อายุ ๑๓ ปี

พระโคเพียง มีความสูง ๑๖๙ เซนติเมตร ความยาวลำตัว ๒๓๙ เซนติเมตร
ความสมบูรณ์รอบอก ๒๑๓ เซนติเมตร อายุ ๑๓ ปี

พระโคสำรอง

พระโคเพิ่ม มีความสูง ๑๖๒ เซนติเมตร ความยาวลำตัว ๒๓๖ เซนติเมตร
ความสมบูรณ์รอบอก ๑๙๙ เซนติเมตร อายุ ๑๕ ปี

พระโคพูล มีความสูง ๑๕๘ เซนติเมตร ความยาวลำตัว ๒๔๓ เซนติเมตร
ความสมบูรณ์รอบอก ๒๐๓ เซนติเมตร อายุ ๑๕ ปี

พระโคแรกนาขวัญ และพระโคสำรอง ประจำปี ๒๕๖๘ เป็นโคพันธุ์ขาวลำพูน มีสีผิวขาวอมชมพู ขนสีขาวยาวสะอาด ทั้งลำตัวไม่มีจุดดำด่าง หรือสีอื่นบนลำตัว เขามีสีขาว ลำตัวเป็นลำเทียน เขาทั้งสองข้างมีลักษณะโค้งสวยงาม ดวงตาแจ่มใส สีนํ้าตาลอ่อน ขนดาสีชมพู บริเวณจมูกขาว กีบสีขาว ขนหางเป็นพวงสีขาวยาว ลำตัวช่วงขาหลังและก้นมีความสมบูรณ์แข็งแรง เวลายืนและเดินสง่า

นายสมชาย คำทะมึส บริจาคทรัพย์ซื้อพระโคพอ แล้วมอบให้กรมปศุสัตว์ นำน้อมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และใช้เป็นพระโคแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘

นายอาคม วัฒนากุล บริจาคทรัพย์ซื้อพระโคเพียง แล้วมอบให้กรมปศุสัตว์ นำน้อมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และใช้เป็นพระโคแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘

นายทฤษฎี ขาวสวนเจริญ อดิธอธิบดีกรมปศุสัตว์ บริจาคทรัพย์ซื้อพระโคเพิ่ม แล้วมอบให้กรมปศุสัตว์ นำน้อมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และใช้เป็นพระโคสำรอง ประจำปี ๒๕๖๘

นายวิจารณ์ ฤกษ์พิบูลย์ มอบพระโคพูลให้กรมปศุสัตว์ นำน้อมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และใช้เป็นพระโคสำรอง ประจำปี ๒๕๖๘

ประวัติโคขาลำพูน

โคขาลำพูน เป็นโคพื้นเมืองดั้งเดิม มักพบมากในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดลำพูนและเชียงใหม่ และแพร่กระจายไปยังอำเภอใกล้เคียงในจังหวัดลำปาง พะเยา และเชียงราย มีลักษณะที่โดดเด่น คือ มีรูปร่างสูงใหญ่ สูงโปร่ง ลำตัวมีสีขาวตลอด พูหางขาว หงส์สีชมพูส้ม จมูกสีชมพูส้ม เนื้อขาวเนื้อกิบสีน้ำตาลส้ม จากลักษณะเด่นเป็นสง่าดังกล่าว จึงได้ถูกคัดเลือกให้เป็นพระโคในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ซึ่งความเป็นมาของโคขาลำพูนนั้น ยังไม่มีผู้ใดศึกษาไว้อย่างจริงจัง และยังไม่ทราบแน่นอนถึงถิ่นกำเนิดที่แท้จริงว่าอยู่ที่ใดและมีมาแล้วตั้งแต่เมื่อใดแต่ที่เริ่มรู้จักกันนั้นมีความเป็นมาจากการที่ภาควิชาสัตวบาลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ริเริ่มเลี้ยงฝูงโคขาวตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๑ แทนฝูงโคเนื้อลูกผสมพันธุ์ต่างประเทศ เพื่อหาทางศึกษาขึ้นนำให้มีการอนุรักษ์และปรับปรุงพันธุ์

สำหรับโคขาลำพูน เป็นโคพื้นเมืองที่เกิดจากฝีมือและผลงานของชาวบ้านในจังหวัดลำพูน มีการพัฒนาสายพันธุ์มานานกว่า ๑๐๐ ปี เลี้ยงกันแพร่หลายในจังหวัดลำพูนและเชียงใหม่ และแพร่กระจายไปยังจังหวัดลำปาง พะเยา และ



เชียงราย ซึ่งมีต้นกำเนิดอย่างไรยังไม่ปรากฏแน่ชัด มีผู้กล่าวไว้ว่า เกิดจากการกลายพันธุ์ของโคพื้นเมืองในสมัยพระนางจามเทวี ผู้ครองนครทริภุญไชยพระองค์แรก เมื่อ ๑,๓๔๐ กว่าปีมาแล้ว และเป็นสัตว์คู่บารมีของชนชั้นปกครองในสมัยนั้นใช้ลากเกวียน แต่ทริภุญไชยก็ล่มสลายตั้งแต่ครั้งเมื่อพ่อขุนเม็งรายมหาราชยึดครอง อีกทั้งเป็นเมืองร้างสมัยพม่าครองเมือง ช่วงกรุงศรีอยุธยาแตกครั้งที่ ๒ เมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐ ในตำราต่างประเทศบางเล่มกล่าวว่า ต้นตระกูลของโคพื้นเมืองในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ น่าจะเป็นโคยุโรปที่ไม่มีหนอก ซึ่งต่อมาถูกผสมข้ามโดยโคอินเดียที่มีหนอก เพราะโคในภูมิภาคนี้ส่วนใหญ่จะมีลักษณะของทั้งโคยุโรปและโคอินเดียรวมกัน คือ มีเหนียงคอสั้น หน้าผากแบน และหูเล็กแบบโคยุโรป มีหนอกแบบโคอินเดีย

โคขาวลำพูนมีลักษณะเฉพาะตัว คือ มีสีขาวปลอดทั้งตัว ซึ่งแตกต่างจากโคสีขาวพันธุ์อื่น ๆ ที่ปาก จมูก ขอบตา กีบ เขา และพู่หางสีดำ แต่โคขาวลำพูนจะเป็นสีขาวทั้งหมดและไม่ใช่โคเผือกเพราะตาดำไม่เป็นสีชมพู เนื่องจากมีลำตัวสีขาวจึงทำให้ทนความร้อนจากแสงแดดได้ดีเป็นพิเศษ โคขาวลำพูนนับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและสังคมเกษตรกรรมของบรรพบุรุษชาวล้านนา ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องร่วมกันอนุรักษ์โคสายพันธุ์ดังกล่าว เพื่อป้องกันการสูญพันธุ์ที่อาจเกิดขึ้นโดยมิได้ตั้งใจ

ตามคติของศาสนาพราหมณ์ มีตำนานกล่าวว่า โคอุสุภราช (เผือกผู้) มีนามว่า “**พระนนทิ**” ถือกันว่าเป็นเทพเจ้าแห่งสัตว์จุฑาบาท พระนนทิจะแปลงรูปเป็นโคให้พระอิศวรทรง ซึ่งความเชื่อนี้คนอินเดียจึงไม่รับประทาน



รูปปั้นโคอุสุภราช

เนื้อโค จึงมีโคจำนวนมากในประเทศอินเดีย ประเทศไทยรับความเชื่อของพราหมณ์มา ดังนั้น ในการประกอบพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญเริ่มตั้งแต่รัชกาลที่ ๑ ราชวงศ์จักรีได้กำหนดให้มีพระโคเพศผู้เข้าร่วมในพระราชพิธีนี้



คันไถแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘

คันไถที่ใช้ในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘ สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมหนองโพ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้น้อมเกล้าฯ ถอนมกระหม่อมสร้างถวาย พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อใช้ในพระราชพิธีดังกล่าว โดยเป็นคันไถที่ทำจากไม้สมอ ชุดคันไถประกอบด้วย

๑. คันไถ

มีความสูงวัดจากพื้นถึงเศียรพญานาค ๒.๒๖ เมตร และความยาวจากเศียรพญานาคถึงปลายไถ ๖.๕๙ เมตร ทาสีแดงชาดตลอดคันไถ ที่หัวคันไถทำเป็นเศียรพญานาคลงรักปิดทอง ลวดลายประดับคันไถเป็นลายกระจิงตาอ้อย ลงรักปิดทองตลอดคัน ปลายไถหุ้มผ้าขาวขลิบทองสำหรับมือจับ



๒. แอกลีเทียมพระโค

มีความยาว ๑.๔๕ เมตร บริเวณตรงกลางแอกลีประดับด้วยรูปครุฑยุดนาค หล่อด้วยทองเหลืองลงรักปิดทองอยู่บนฐานบัว ปลายแอกลีทั้งสองด้านแกะสลักเป็นรูปเศียรพญานาคลงรักปิดทอง ลวดลายประดับเป็นลายกระจังตาอ้อย ลงรักปิดทองตลอดคัน ที่ปลายแอกลีแต่ละด้านมีลูกแอกลีทั้งสองด้านสำหรับเทียมพระโคพร้อมเชือกกระทาม



๓. ฐานรอง

เป็นที่สำหรับตั้งรองรับคันไถพร้อมแอกลี ทำด้วยไม้เนื้อแข็งทาสีแดงชาด มีลวดลายประดับ เป็นลายกระจังตาอ้อยลงรักปิดทองทั้งด้านหัวไถและปลายไถ



៤. លទ្ធផល

เป็นธงประดับคันไถติดตั้งอยู่บนเสีรพญานาค ทำด้วยกระดาษและผ้าสักหลาด เขียนลวดลายลกรักปิดทองประดับด้วยกระจกแวว มีพู่สีขาวประดับด้านบนเป็นเครื่องสูงชนิดหนึ่งเพื่อประดับพระเกียรติ ธงสามชายมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ฐานมีความยาว ๔๑ เซนติเมตร ความสูง ๕๐ เซนติเมตร และเสาธงมีความยาว ๗๒ เซนติเมตร



รายงานผลการดำเนินงาน โครงการนาทดลอง ในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา ในบริเวณสวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ประจำปี ๒๕๖๗

เพื่อใช้เป็นเมล็ดพันธุ์ข้าวพระราชทาน
ในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘

ข้อมูล : กองประสานงานโครงการพระราชดำริ ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา ศูนย์วิจัยข้าวคลองหลวง
ศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา ศูนย์วิจัยข้าวหนองคาย
ศูนย์วิจัยข้าวสกลนคร และกองวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว



ประเทศไทยมีการปลูกข้าวมาไม่น้อยกว่า ๕,๕๐๐ ปี ชาวนาไทยได้รับการยกย่องว่าเป็นอาชีพหลักของสังคมไทยเปรียบเสมือน “กระดูกสันหลังของชาติ” นับตั้งแต่สมัยสุโขทัย พระมหากษัตริย์ทุกยุคทุกสมัยได้ทรงงานเกี่ยวกับข้าวและชาวนาอยู่เสมอ ทั้งงานพระราชพิธีและงานต่าง ๆ

ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีความสนพระราชหฤทัยที่จะฟื้นฟูปรับปรุงพระราชประเพณีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญขึ้นมาใหม่ ด้วยทรงเห็นว่าเป็นการรักษาพระราชประเพณีอันดีงาม มีผลในการบำรุงขวัญและจิตใจของคนไทย และได้เสด็จพระราชดำเนินหรือมอบหมายผู้แทนพระองค์มาเป็นประธานในพระราชพิธีทุกปี สืบมามิได้ขาด

ในปีเดียวกันนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นำข้าวพันธุ์ต่าง ๆ มาปลูกทดลองในบริเวณสวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต โดยปีแรกทรงขั้บรถไถนาเตรียมแปลง หว่านข้าวและเก็บเกี่ยวข้าวด้วยพระองค์เอง ส่วนผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ กรมการข้าวได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต นำเข้าพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ และจัดเป็นพันธุ์ข้าวทรงปลูกพระราชทานบรรจุซองแจกจ่ายให้พสกนิกรและชาวนาทั่วประเทศรับไปเป็นขวัญและสิริมงคล โดยเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้พระราชทาน



พระราชดำรัสแก่ผู้นำกลุ่มชาวนา
ความว่า “ข้าพเจ้ามีโอกาสได้ศึกษา
การทดลองและทำนาบ้าง และ
ทราบว่า การทำนานั้นมีความยาก
ลำบากอยู่มาก ไม่น้อย จำเป็นจะต้อง
อาศัยพันธุ์ข้าวที่ดีและต้องใช้วิชาการ
ต่าง ๆ ด้วย จึงจะได้ผลเป็นล่ำเป็น
สัน อีกประการหนึ่งที่นาอันเมื่อสิ้นสุดฤดูทำนาแล้วควรปลูกพืชอื่น ๆ บ้าง เพราะ
จะเพิ่มรายได้อีกไม่ใช่น้อย ทั้งยังจะช่วยให้ดินร่วน ช่วยเพิ่มปุ๋ยจากพืชทำให้
ลักษณะเนื้อดินดีขึ้นเหมาะสำหรับจะทำนาในฤดูต่อไป”



พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
บรมนาถบพิตร สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี
พันปีหลวง และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ได้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ
ทรงเห็นความสำคัญของข้าวและชาวนาไทย ทรงห่มเทพระวรกายอุทิศกำลัง
ความคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวนาให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทั้งยังทรง
ให้ความสนพระราชหฤทัยต่องานวิจัยพัฒนาข้าวไทยทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่อง
เพื่อให้คนไทยได้มีข้าวบริโภคอย่างพอเพียง

ดังกระแสพระราชดำรัส เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตร
โครงการโคกภูแล จังหวัดนราธิวาส พ.ศ. ๒๕๓๖ ความว่า “ข้าวต้องปลูกเพราะ

อีก ๒๐ ปี ประชากรอาจจะ ๘๐ ล้านคน ข้าวจะไม่พอ เราจะต้องซื้อข้าวจากต่างประเทศ เรื่องอะไร ประชากรคนไทยไม่ยอม คนไทยต้องมีข้าว แม้ข้าวที่ปลูกในเมืองไทยจะสู้ข้าวที่ปลูกต่างประเทศไม่ได้ เราก็กต้องปลูก”

หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงขึ้นครองสิริราชสมบัติ ทรงมีพระราชปณิธานอันแน่วแน่ที่จะสานต่องานโครงการพระราชดำริต่าง ๆ ทั่วประเทศ ที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้มีพระราชดำริให้จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นโครงการต้นแบบในการแก้ไขปัญหาทางด้านการเกษตรให้เกษตรกร รวมถึงผู้สนใจทั่วไปได้เข้าเยี่ยมชม ศึกษาหาความรู้นำไปพัฒนาอาชีพทางการเกษตรได้อย่างยั่งยืนต่อไปด้วยศาสตร์ พระราชา เพื่อสืบสาน รักษา พัฒนา ต่อยอดโครงการพระราชดำริดังกล่าว ให้ดำรงอยู่ต่อไป

สำหรับแปลงนาในโครงการ ส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ที่ดำเนินโครงการฯ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ จนถึงปัจจุบัน ทรงเสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ (สมัยที่ดำรงพระอิสริยยศเป็นมกุฎราชกุมาร) เป็นประธานในพิธีหว่านข้าว หลังจากเสร็จการพระราชพิธีพีชมงคล



จรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ที่มณฑลพิธีท้องสนามหลวงเป็นประจำทุกปี จนถึงปัจจุบัน เพื่อสืบสานพระราชประเพณีโบราณที่ปฏิบัติสืบทอดมาอย่างช้านานตั้งแต่สมัยสุโขทัย เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้เกษตรกรที่ประกอบอาชีพการเกษตรสืบไป

ดังนั้น กรมการข้าวจึงได้มอบหมายให้กองประสานงานโครงการพระราชดำริ ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา ศูนย์วิจัยข้าวคลองหลวง ศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา ศูนย์วิจัยข้าวหนองคาย และศูนย์วิจัยข้าวสกลนคร รับผิดชอบดำเนินการเพื่อสนองพระราชดำริดังกล่าว



โครงการนาทดลอง ในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ถั่ว และพืชไร่พันธุ์ดี โดยเมล็ดพันธุ์ข้าว ซึ่งเก็บเกี่ยวได้จากแปลงทดลองภายในพระราชวังดุสิต และแปลงขยายผล ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา ศูนย์วิจัยข้าวคลองหลวง ศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา ศูนย์วิจัยข้าวหนองคาย ศูนย์วิจัยข้าวสกลนคร ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเป็น **“พันธุ์ข้าวทรงปลูกพระราชทาน”** สำหรับนำไปใช้ในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ส่วนเมล็ดพันธุ์ถั่วและพืชไร่ต่าง ๆ นำไปใช้ประโยชน์ในโครงการพิเศษอื่น ๆ

๒. เพื่อจัดทำแปลงสาธิต การปลูกข้าวนาสวน การจัดระบบปลูกพืชหมุนเวียนในนาข้าว โดยการปลูกพืชตระกูลถั่ว และพืชไร่หลังนา

๓. เพื่อถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีเรื่องข้าว และการจัดระบบปลูกพืชหมุนเวียนในนาข้าว ให้แก่นักเรียน นักศึกษา เกษตรกร และผู้ที่สนใจทั่วไป

แผนดำเนินงาน

๑. ปลูกข้าวนาสวนพันธุ์ดี เพื่อเก็บเกี่ยวเป็น “พันธุ์ข้าวทรงปลูกพระราชทาน” พื้นที่แปลงนาทดลองในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา จำนวน ๑.๕ ไร่ และแปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา จำนวน ๔ ไร่ ศูนย์วิจัยข้าวคลองหลวง จำนวน ๑ ไร่ ศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท จำนวน ๑ ไร่ ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก จำนวน ๒ ไร่ ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา จำนวน ๒ ไร่ ศูนย์วิจัยข้าวหนองคาย จำนวน ๒.๕ ไร่ ศูนย์วิจัยข้าวสกลนคร จำนวน ๓ ไร่ ในฤดูนาปี (ฤดูฝน)

๒. ปลูกพืชหมุนเวียนในนาข้าว แปลงนาทดลองในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา ปลูกพืชตระกูลถั่วพื้นที่ จำนวน ๓ งาน ในฤดูนาปรัง (ฤดูแล้ง)

การดำเนินงานและผลการดำเนินงาน

แปลงนาทดลองในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา ช่วงฤดูแล้งปี ๒๕๖๗ ปลูกพืชตระกูลถั่วเป็นพืชหมุนเวียนในนาข้าวเพื่อปรับปรุงบำรุงดินและทำที่นาให้เกิดประโยชน์มากที่สุดในรอบปี ส่วนฤดูฝนทำการปลูกข้าวนาสวนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. พืชหมุนเวียนในนาข้าว (ฤดูแล้ง ๒๕๖๗) ปลูกพืชตระกูลถั่ว จำนวน ๒ พันธุ์ โดยใช้วิธีการปลูกดังนี้

ถั่วเขียว พันธุ์ชัยนาท 72 และพันธุ์มอ.1 ปลูกแบบโรยเป็นแถว ระยะระหว่างแถว ๖๐ เซนติเมตร อัตราเมล็ดพันธุ์ ๗ กิโลกรัมต่อไร่

รวมพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๓ งาน ถั่วทุกชนิดเจริญงอกงามดี มีโรคและแมลงรบกวนบ้างเล็กน้อย เก็บเกี่ยวได้ผลผลิตถั่ว ดังแสดงในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ พืชหมุนเวียนตระกูลถั่ว : ข้อมูลการปลูกและผลผลิต ถุดแล้งปี ๒๕๖๗
(แปลงนาทดลองโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา)

ลำดับ	แปลง	พื้นที่ ปลูก (งาน)	พันธุ์	วันปลูก	วันออกดอก	วันเก็บเกี่ยว	ผลผลิต/ แปลง (กก.)
๑	๓	๑.๕	ถั่วเขียวพันธุ์ มอ.1	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๗	๑๑ เมษายน ๒๕๖๗	๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗	๓๓
๒	๓	๑.๕	ถั่วเขียวพันธุ์ ชัยนาท 72	๒๐ มีนาคม ๒๕๖๗	๑๑ เมษายน ๒๕๖๗	๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗	๓๙
รวม							๗๒

หมายเหตุ : * แปลง ๑ ได้ปลูกข้าวนาสวน จำนวน ๒ ครั้ง โดยงดการปลูกพืชหมุนเวียนตระกูลถั่วเนื่องจากเตรียมพื้นที่สำหรับ
พิธีหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าว หลังจากเสร็จสิ้นพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ณ ท้องสนามหลวง

เมล็ดพันธุ์ถั่วที่เก็บเกี่ยวได้ กรมการข้าวขอพระราชทานพระบรมราชานุญาติ
เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในโครงการพระราชดำริต่าง ๆ และขยายพันธุ์สู่เกษตรกร
ส่วนที่เหลือเก็บไว้ทำพันธุ์ในปีต่อไป

แปลงระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตระกูลถั่ว
ฤดูแล้งปี ๒๕๖๗



แปลงถั่วเขียว พันธุ์ชัยนาท 72



แปลงถั่วเขียว พันธุ์มอ.1

๒. ข้าวนาสวน (ฤดูฝน-นาปี ๒๕๖๗)

❖ **แปลงนาทดลองในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา** ปลุกข้าวจำนวน ๔ พันธุ์ ได้แก่ ขาวดอกมะลิ 105 กข6 กข79 และกข99 (หอมคลองหลวง 72) ปลุกโดยวิธีหว่านน้าตม รวมเนื้อที่ประมาณ ๑.๕ ไร่ ดังแสดงในตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ ข้าวนาสวน : ข้อมูลการปลูกและผลผลิต ฤดูนาปี ๒๕๖๗
(แปลงนาทดลองโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา)

ลำดับ	แปลง	พื้นที่ ปลูก (งาน)	พันธุ์	ชนิดของ พันธุ์ข้าว ต่อการ เจริญเติบโต	วัน ตกกล้า	วัน ปลูก	วัน ออกดอก	วัน เก็บเกี่ยว	ผลผลิต ข้าว เปลือก (กิโลกรัม)
๑	๑	๒	กข79	ข้าวไม่ไว ต่อช่วงแสง	หว่าน	๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๗	๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๗	๘ ตุลาคม ๒๕๖๗	๔๒๐
๒	๑	๒	กข99 (หอม คลองหลวง 72)	ข้าวไม่ไว ต่อช่วงแสง	หว่าน	๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๗	๑๐ มกราคม ๒๕๖๘	๕ มีนาคม ๒๕๖๘	๑๙๐
๓	๒	๑	กข6	ข้าวไว ต่อช่วงแสง	หว่าน	๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๗	๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๗	๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๗	๓๕
๔	๓	๓	ขาว ดอกมะลิ 105	ข้าวไว ต่อช่วงแสง	หว่าน	๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๗	๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๗	๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๗	๒๗๕
รวม									๙๒๐

แปลงปลูกข้าวนาสวนพันธุ์หลัก ฤดูนาปี ๒๕๖๗ โครงการสวนพระองค์ สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต



แปลงข้าว พันธุ์ข79



แปลงข้าว พันธุ์ข99 (หอมคลองหลวง 72)



แปลงข้าว พันธุ์ข6



แปลงข้าว พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105



การนวดข้าวโดยใช้ต้นนวดข้าว
เครื่องยนต์ดีเซล



การผสมสารอลูมิเนียม ฟอสไฟด์ เพื่อเก็บรักษา
เมล็ดพันธุ์ข้าวไม่ให้มอดเข้าทำลาย

❖ **แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา** ปลูกข้าวจำนวน ๑ พันธุ์ ได้แก่ ข้าวดอกมะลิ 105 ปลูกโดยวิธีโยนกกล้า รวมเนื้อที่ประมาณ ๔ ไร่ ดังแสดงในตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ ข้าวนาสวน : ข้อมูลการปลูกและผลผลิต ฤดูนาปี ๒๕๖๗
(แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา)

ลำดับ	แปลง	พื้นที่ ปลูก (ไร่)	พันธุ์	ชนิดของ พันธุ์ข้าว ต่อการ เจริญเติบโต	วัน ตกกล้า	วัน ปลูก	วัน ออกดอก	วัน เก็บเกี่ยว	ผลผลิต ข้าว เปลือก (กิโลกรัม)
๑	๑	๔	ข้าว ดอกมะลิ 105 (โยนกกล้า)	ข้าวไว ต่อช่วงแสง	๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗	๙ สิงหาคม ๒๕๖๗	๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๗	๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๗	๑,๐๐๐
รวม									๑,๐๐๐

แปลงปลูกข้าวนาสวนพันธุ์หลัก ฤดูนาปี ๒๕๖๗ ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา



แปลงข้าว พันธุ์ข้าวดอกมะลิ 105

ตารางที่ ๕ ข้าวนาสวน : ข้อมูลการปลูกและผลผลิต ฤดูนาปี ๒๕๖๗
(แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท)

แปลงปลูกข้าวนาสวนพันธุ์หลัก ฤดูนาปี ๒๕๖๗

ศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท



แปลงข้าว พันธุ์กข85

ตารางที่ ๖ ขั้วนาสวน : ข้อมูลการปลูกและผลผลิต ฤดูนาปี ๒๕๖๗
(แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก)

ลำดับ	แปลง	พื้นที่ ปลูก (ไร่)	พันธุ์	ชนิดของ พันธุ์ข้าว ต่อการ เจริญเติบโต	วัน ตกกล้า	วัน ปลูก	วัน ออกดอก	วัน เก็บเกี่ยว	ผลผลิต ข้าว เปลือก (กิโลกรัม)
๑	๑	๒	กขจ1 (วังทอง 72)	ข้าวไม่ไว ต่อช่วงแสง	๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๗	๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๗	๕ ธันวาคม ๒๕๖๘	๗ มีนาคม ๒๕๖๘	๖๐๐
รวม									๖๐๐

แปลงปลูกข้าวนาสวนพันธุ์หลัก ฤดูนาปี ๒๕๖๗
ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก



ปลูกข้าวโดยใช้รถปักดำ



แปลงข้าว พันธุ์ขจ1 (วังทอง 72)

ตารางที่ ๗ ข้าวนาสวน : ข้อมูลการปลูกและผลผลิต ฤดูนาปี ๒๕๖๗
(แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา)

แปลงปลูกข้าวนาสวนพันธุ์หลัก ฤดูนาปี ๒๕๖๗
ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา



แปลงข้าว พันธุ์กข๖

❖ **แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวหนองคาย** ปลุกข้าวจำนวน ๑ พันธุ์ ได้แก่ กข๖ ปลุกโดยวิธีใช้รถปักดำ รวมเนื้อที่ประมาณ ๒.๕ ไร่ ดังแสดงในตารางที่ ๘

ตารางที่ ๘ ข้าวนาสวน : ข้อมูลการปลูกและผลผลิต ฤดูนาปี ๒๕๖๗
(แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวหนองคาย)

ลำดับ	แปลง	พื้นที่ ปลูก (ไร่)	พันธุ์	ชนิดของ พันธุ์ข้าว ต่อการ เจริญเติบโต	วัน ตกกล้า	วัน ปลูก	วัน ออกดอก	วัน เก็บเกี่ยว	ผลผลิต ข้าว เปลือก (กิโลกรัม)
๑	๑	๒.๕	กข๖	ข้าวไว ต่อช่วงแสง	๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๗	๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗	๒๓ ตุลาคม ๒๕๖๗	๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๗	๕๒๐
รวม									๕๒๐

แปลงปลูกข้าวนาสวนพันธุ์หลัก ฤดูนาปี ๒๕๖๗ ศูนย์วิจัยข้าวหนองคาย



แปลงข้าว พันธุ์กข๖

❖ **แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวสกลนคร** ปลูกข้าวจำนวน ๑ พันธุ์ ได้แก่ กข24 (สกลนคร 72) ปลูกโดยวิธีปักดำ รวมเนื้อที่ประมาณ ๓ ไร่ ดังแสดงในตารางที่ ๙

ตารางที่ ๙ ข้าวนาสวน : ข้อมูลการปลูกและผลผลิต ฤดูนาปี ๒๕๖๗
(แปลงขยายผลศูนย์วิจัยข้าวสกลนคร)

ลำดับ	แปลง	พื้นที่ ปลูก (ไร่)	พันธุ์	ชนิดของ พันธุ์ข้าว ต่อการ เจริญเติบโต	วัน ตกกล้า	วัน ปลูก	วัน ออกดอก	วัน เก็บเกี่ยว	ผลผลิต ข้าว เปลือก (กิโลกรัม)
๑	๑	๓	กข24 (สกลนคร 72)	ข้าวไม่ไว ต่อช่วงแสง	๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๗	๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗	๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๗	๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๗	๔๒๐
รวม									๔๒๐

แปลงปลูกข้าวนาสวนพันธุ์หลัก ฤดูนาปี ๒๕๖๗ ศูนย์วิจัยข้าวสกลนคร



แปลงข้าว พันธุ์กข24 (สกลนคร 72)

มีรายละเอียดการปฏิบัติงานดังนี้

๒.๑ การเตรียมดิน แปลงปลูกข้าว

ภายหลังเก็บเกี่ยวพืชตระกูลถั่วแล้ว ทำการไถกลบและตากดินทิ้งไว้ให้แห้งก่อนถึงวันปักดำข้าวประมาณหนึ่งเดือนจึงระบายน้ำเข้าแปลงนาเพื่อไถตะ ไถแปร และไถคราด หมักดินทิ้งไว้ประมาณ ๓ สัปดาห์ จึงไถคราดทำเทือกปรับพื้นที่แปลงให้เสมอสำหรับปลูก

២.២ របស់បុណ្យនិងរបស់ផ្សេងៗ

❖ **แปลงนาทดลองในโครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา**
แปลงหว่านน้ำตม

- ใช้เมล็ดพันธุ์อัตรา ๑๕ กิโลกรัมต่อไร่ เตรียมเมล็ดพันธุ์

โดยนำไปบรรจุในกระสอบป่านแช่น้ำ ๑๒ ชั่วโมง แล้วนำไปต้มต่ออีก ๒๔ ชั่วโมง

เมื่อครบกำหนดเมล็ดข้าวแทงหน่อและรากงอกออกมาจึงนำไปหว่าน

- ใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง ข้างไม่วางต่อช่วงแสง ครั้งที่ ๑ หลังจาก

- ต้นข้าวอายุ ๒๐ วัน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ ครั้งที่ ๒

เมื่อต้นข้าวอายุ ๕๐ วัน ใส่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนข้าว

ไวทยอขวางแสงครั้งที่ ๑ สัปดาห์ที่ ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๑๕ กิโลเมตรต่อไร่ ครั้งที่ ๒

- ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๐-๐ อัตรา ๕ กิโลกรัมต่อไร่

- ❖ **แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา**

❖ แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวคลองหลวง

แปลงปักดำ

- ทำการเพาะกล้าข้าวพันธุ์ กข99 (หอมคลองหลวง 72) เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๗ และทำการปักดำเมื่อต้นกล้าอายุ ๑๔ วันโดยใช้รถไถปักดำ เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๖ ใช้ระยะปักดำระหว่างกอและแถว ๓๐ × ๒๐ เซนติเมตร ปักดำ ๓-๕ ต้นต่อกอ

- ใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ เป็นปุ๋ยรองพื้นหลังปักดำเสร็จ ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ และครั้งที่ ๒ เมื่อต้นข้าวอายุ ๕๐ วัน ใส่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๕ กิโลกรัมต่อไร่

❖ แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท

แปลงปักดำ

- ทำการเพาะกล้าข้าวพันธุ์ กข85 เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ในกระบะเพาะกล้าพลาสติกและทำการปักดำเมื่อต้นกล้าอายุ ๑๘ วันโดยม้วนกล้าตามความยาวของกระบะนำไปปักดำด้วยรถไถปักดำ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๗ ใช้ระยะความลึกประมาณ ๒-๕ เซนติเมตร และระยะห่างระหว่างกอ ๑๒-๒๘ เซนติเมตร ปักดำจำนวนต้นกล้า ๕-๘ ต้นต่อกอ

- ใส่ปุ๋ย ๓ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ เป็นปุ๋ยรองพื้นหลังปักดำเสร็จ ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ ครั้งที่ ๒ เมื่อต้นข้าวอายุ ๒๕ วัน ใส่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๕ กิโลกรัมต่อไร่ และครั้งที่ ๓ เมื่อต้นข้าวอายุ ๕๐ วัน ใส่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

❖ แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก

แปลงปักดำ

- เมื่อเมล็ดข้าวงอกเป็นตุ่มตาแล้ว นำไปตกกล้าแบบวางรวงในแปลงตกกล้า เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ คลุมตาข่ายป้องกันนกดูแลรักษาต้นกล้าข้าวจนพร้อมปักดำในแปลงนาและทำการปักดำ เมื่อวันที่ ๒๙

พฤศจิกายน ๒๕๖๗ โดยการถอนกล้าข้าวมัดแยกแต่ละรวง นำไปปักดำ ด้วยแรงงานคนแบบรวงต่อแถว กอละ ๑ ต้น ความยาวแถว ๔ เมตร ระยะระหว่างแถว ๓๓.๓๓ เซนติเมตรระยะระหว่างกอ ๑๐ เซนติเมตร ระยะระหว่างผืน ๑ เมตร ปักดำ ๑ รวงต่อ ๑ แถว

- ใส่ปุ๋ย ๓ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ เป็นปุ๋ยรองพื้น ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ ครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ และครั้งที่ ๓ ใส่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

❖ แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา

แปลงปักดำ

- ทำการตกกล้า แปลงกล้ามีการเตรียมดินและเพาะกล้าข้าว เมื่อต้นกล้าอายุประมาณ ๒๕-๓๐ วัน จึงถอนไปปักดำ ใช้ระยะปักดำระหว่างกอ และแถว ๒๕ x ๒๕ เซนติเมตร ปักดำ ๓ ต้นต่อกอ

- ใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ เป็นปุ๋ยรองพื้นใส่ก่อนปักดำ ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ และครั้งที่ ๒ หลังจากปักดำ ๓๕ วัน ใส่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๕ กิโลกรัมต่อไร่

❖ แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวหนองคาย

แปลงปักดำ

- ทำการเพาะกล้าข้าวพันธุ์ กข6 เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๗ และทำการปักดำเมื่อต้นกล้าอายุ ๑๘ วันโดยใช้รถไถปักดำ เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ใช้ระยะปักดำระหว่างกอและแถว ๓๐ x ๒๐ เซนติเมตร ปักดำ ๓-๕ ต้นต่อกอ

- ใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ เป็นปุ๋ยรองพื้นหลังปักดำเสร็จ ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ และครั้งที่ ๒ เมื่อต้นข้าวอายุ ๙๐ วันใส่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

❖ แปลงขยายผลในพื้นที่ศูนย์วิจัยข้าวสกลนคร

แปลงปักดำ

- ทำการตกกล้าข้าวพันธุ์ กข24 เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๗ และทำการปักดำเมื่อต้นกล้าอายุ ๓๐ วัน เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ปักดำโดยใช้ต้นกล้า ๓ ต้นต่อหลุม ทำการปักดำตาม Strip ที่กำหนด และเว้นระยะห่างระหว่าง Strip อย่างน้อย ๕๐ เซนติเมตร

- ใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ เป็นปุ๋ยรองพื้นหลังปักดำเสร็จ ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ และครั้งที่ ๒ เมื่อต้นข้าวอายุ ๕๐ วัน ใส่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ (ข้าวต้นเดียวต้องการปุ๋ยในโตรเจน ๒ เท่า) โดยแบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งละ ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ (ใส่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ ห่างกับครั้งแรก ๑๔-๒๐ วัน)

๒.๓ การดูแลรักษา

เมื่อปลูกข้าวแล้ว ให้น้ำโดยวิธีเปียกสลับแห้ง ปล่อน้ำเข้าแปลงตามความจำเป็นของข้าวแต่ละช่วงอายุการเจริญเติบโต และใช้ชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อป้องกันเชื้อรา สำหรับการป้องกันนกในระยะข้าวออกดอก ใช้ตาข่ายคลุมแปลงนาทุกแปลงจนถึงระยะเก็บเกี่ยว

๒.๔ การเก็บเกี่ยว

ข้าวพันธุ์หลักข้าวนาสวนจำนวน ๗ พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ชาวดอกมะลิ 105 กข6 กข79 กข85 กข99 (หอมคลองหลวง 72) กข24 (สกลนคร 72) และกขจ1 (วังทอง 72) ได้ผลผลิตรวมทั้งสิ้นจำนวน ๔,๘๘๐ กิโลกรัม

สรุป

ผลการดำเนินงานปี ๒๕๖๗ การปลูกพืชหมุนเวียนในนาข้าวได้ผลผลิต ถั่วเขียว รวมทั้งสิ้นจำนวน ๗๒ กิโลกรัม การปลูกข้าวนาสวนพันธุ์หลัก จำนวน ๗ พันธุ์ ได้แก่พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 กข6 กข79 กข85 กข99 (หอมคลองหลวง 72) กข24 (สกลนคร 72) และกขจ1 (วังทอง 72) ได้ผลผลิต รวมทั้งสิ้นจำนวน ๔,๘๘๐ กิโลกรัม และได้ดำเนินการขอพระราชทาน พระบรมราชานุญาตนำเมล็ดพันธุ์ข้าว ทั้งหมด ๗ พันธุ์ เป็น “พันธุ์ข้าว ทรงปลูกพระราชทาน” นำเข้าพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘ และบรรจุของแจกจ่ายให้แก่พสกนิกรผู้สนใจและชาวนา ทัวประเทศรับไปเป็นมิ่งขวัญและสิริมงคลในการประกอบอาชีพการเกษตร ของตนตามประเพณีนิยม เพื่อให้เป็นไปตามพระราชประสงค์สืบไป ส่วนเมล็ดพันธุ์ที่เหลือทั้งข้าวและเมล็ดพันธุ์ถั่วต่าง ๆ กรมการข้าวมีความประสงค์ ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตนำไปเก็บไว้ทำพันธุ์ในฤดูกาล ปี ๒๕๖๘ เพื่อเป็นต้นตระกูลของพืชพันธุ์ดีเผยแพร่สู่เกษตรกรต่อไป



รายนามผู้เข้ารับพระราชทานโล่ประกาศเกียรติคุณ
เกษตรกร สถาบันเกษตรกร สหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ
และปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน
ประจำปี ๒๕๖๘



เกษตรกรและบุคลากรทางการเกษตรดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๖๘

๑. อาชีพทำนา	นางสาวกริยา สุไชยแสง เลขที่ ๑๕๕ หมู่ที่ ๙ ตำบลหนองห้าง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
๒. อาชีพทำสวน	นายวันดี รื่นรัมย์ เลขที่ ๓๗ หมู่ที่ ๘ ตำบลวังหว่า อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
๓. อาชีพทำไร่	นายแพทย์ แดงโสภา เลขที่ ๘๙ หมู่ที่ ๘ ตำบลหนองหญ้าไซ อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี
๔. อาชีพไถ่สวนผสม	นางรุ่งลาวัลย์ เบ้าคำ เลขที่ ๗ หมู่ที่ ๘ ตำบลคลองทับจันทร์ อำเภอรัษฎาประเทศ จังหวัดสระแก้ว
๕. อาชีพปลูกหมอนเลี้ยงไหม	นางสาวนงนุช วงคง เลขที่ ๑๓๓/๑ หมู่ที่ ๙ ตำบลท่าตะเียบ อำเภอท่าตะเียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา
๖. อาชีพเลี้ยงสัตว์	นายอนุพงษ์ พิพัฒน์วัชรภรณ์ เลขที่ ๕ หมู่ที่ ๗ ตำบลคลองนกระทุ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม



๗. อาชีพเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด	นายสมประสงค์ เนตรทิพย์ เลขที่ ๘๒/๙๐ หมู่ที่ ๑ ตำบลคลองประเวศ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
๘. อาชีพเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อย	นายณรงค์ แก้วฉนิ เลขที่ ๔๓/๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลนาทอน อำเภอกู่หว้า จังหวัดสตูล
๙. อาชีพเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ สวยงามและพรรณไม้น้ำ	นายศักดิ์ชัย ตันอริยะมีศิริกุล เลขที่ ๓/๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลท่ามา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
๑๐. อาชีพปลูกสวนป่า	นายสุนทร มีจำนงค์ เลขที่ ๙๒ หมู่ที่ ๒๔ ตำบลเมืองเดช อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
๑๑. สาขาบัญชีฟาร์ม	นางณัฐกานต์ ศรียาน เลขที่ ๑๐๘ หมู่ที่ ๒ ตำบลแปะ-ระ อำเภอท่าแพ จังหวัดสตูล
๑๒. สาขาการพัฒนาที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม	นางราตรี บัวพนัส เลขที่ ๒๓๓ หมู่ที่ ๓ ตำบลจันเสน อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์
๑๓. สาขาการปฏิบัติ ทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช	นายจักรินทร์ โพธิ์พรม เลขที่ ๑๕๙ หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านโคก อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี
๑๔. สาขาเกษตรอินทรีย์	นางสาวณัฐรี สุกุลงเกษมสุข เลขที่ ๓๖๕ หมู่ที่ ๘ ตำบลกุ่มบุรี อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
๑๕. ที่ปรึกษากลุ่มยุวเกษตรกร	นายสุวิทย์ เกิดศรี เลขที่ ๑๑๑/๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลป่าแกบ่อหิน อำเภอกู่หว้า จังหวัดสตูล
๑๖. สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร	นายวัชรินทร์ มะณินิล เลขที่ ๑๗/๓ หมู่ที่ ๑ ตำบลศรีโนนงาม อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ

สถาบันเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๖๘

๑. กลุ่มเกษตรกรทำนา	กลุ่มเกษตรกรทำนาบัวงาม เลขที่ ๑๘๘ หมู่ที่ ๓ ตำบลบัวงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
๒. กลุ่มเกษตรกรทำสวน	กลุ่มเกษตรกรทำสวนตลิ่งชัน เลขที่ ๔๖/๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลตลิ่งชัน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครศรีธรรมราช
๓. กลุ่มเกษตรกรทำไร่	กลุ่มเกษตรกรทำไร่นองกราด เลขที่ ๑๑๗ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลหนองกราด อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา
๔. กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่โคมนโคกก่อ เลขที่ ๑๗๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลโคกก่อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
๕. กลุ่มเกษตรกรแปรรูปสัตว์น้ำ	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารทะเลบ้านแพรงเมือง เลขที่ ๓๔๙ หมู่ที่ ๓ ตำบลหน้าสน อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช
๖. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านนาเวียง หมู่ที่ ๑๑ ตำบลลู้งจาน อำเภอกำแพงแก้ว จังหวัดयोธธ
๗. กลุ่มยุวเกษตรกร	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านหัววัง หมู่ที่ ๑๐ ตำบลบ่อสุพรรณ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
๘. กลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	กลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวศรีนคร เลขที่ ๑๓/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย
๙. สถาบันเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน	กลุ่มบริหารการใช้น้ำอ่างเก็บน้ำคลองหยา ศาลาทรงงานโยนกกล้าข้าว หมู่ที่ ๑ ตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่

๑๐. ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน ประเภทข้าวหอมมะลิ	ศูนย์ข้าวชุมชนนาแปลงใหญ่ตำบลเกาะแก้ว หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะแก้ว อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์
๑๑. ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน ประเภทข้าวอื่น ๆ	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านหันเทา หมู่ที่ ๔ ตำบลปะโค อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี
๑๒. วิสาหกิจชุมชน	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรปลูกกล้วยหอมทอง และไม้ผลปลอดภัย เลขที่ ๕๕ หมู่ที่ ๓ ตำบลท่ามะเดื่อ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง

สหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๖๘

๑. สหกรณ์การเกษตร	สหกรณ์การเกษตรปง จำกัด เลขที่ ๒๒๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลนาปรัง อำเภอปง จังหวัดพะเยา
๒. สหกรณ์โคนม	สหกรณ์โคนมเทพสถิต จำกัด เลขที่ ๑๑๐๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลระตะแบก อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ
๓. สหกรณ์ประมง	สหกรณ์ประมงแม่กลอง จำกัด เลขที่ ๒๐๐ - ๒๐๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลแหลมใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม
๔. สหกรณ์ผู้ผลิตยางพารา	สหกรณ์ชาวสวนยางพาราภูผาหมอก จำกัด เลขที่ ๒๓๔ หมู่ที่ ๔ ตำบลภูผาหมอก อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ
๕. สหกรณ์ออมทรัพย์	สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจพังงา จำกัด เลขที่ ๙/๒๓ ถนนเทศบาลบำรุง ตำบลท้ายช้าง อำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา

๖. สหกรณ์ร้านค้า	ร้านสหกรณ์โรงพยาบาลพัทลุง จำกัด เลขที่ ๔๒๑ ถนนราเมศวร์ ตำบลคูหาสวรรค์ อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง
๗. สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน	สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนเขื่อนเพชรไค้ช้อย จำกัด เลขที่ ๓๕๙/๑ หมู่ที่ ๙ ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๘

๑. ปราชญ์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	ร้อยตรี สุรัชย์ บุญคง เลขที่ ๑๓๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลย่านรี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี
๒. ปราชญ์เกษตรดีเด่น	นายสวง คุ่มวิเชียร เลขที่ ๒๓/๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลนราภิรมย์ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
๓. ปราชญ์เกษตรผู้นำชุมชน และเครือข่าย	นายวันนา บุญกลม เลขที่ ๑๐๕ หมู่ที่ ๓ ตำบลห้วยไร่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ



ประวัติและผลงานเกษตรกร สถาบันเกษตรกร สหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ
และปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๘



ກາລພບວກ



ประมวลภาพ พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗



วันพฤหัสบดีที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๗

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินเพื่อทรงประกอบพระราชพิธีพืชมงคล ณ พระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง





วันสุรกรี ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปยังพลับพลาที่ประทับ บริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง เพื่อทรงเป็นประธานในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ





พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินออกจากพลับพลาพิธี ไปยังแปลงนาทดลองในโครงการ ส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา โดยมีพระยาแรกนา พร้อมด้วยเทพีเผ่าฯ รับเสด็จ





พระยาแรกนาและเทพีนำเมล็ดพันธุ์ข้าวไปหว่านในแปลงนาทดลองในโครงการ
สวนพระองค์ สวนจิตรลดา เพื่อปลูกไว้ใช้ในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัล
แรกนาขวัญในปีต่อไป



การเสี่ยงทายและคำพยากรณ์ ประจำปี ๒๕๖๗

ผลการเสี่ยงทายและคำพยากรณ์ของโหรหลวง เนื่องในพระราชพิธี
จรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๗

การเสี่ยงทายผ้านุ่งแดงกายพระยาแรกนา

พระยาแรกนาได้ตั้งสัตยาธิษฐาน หยิบได้ผ้านุ่ง ๕ คืบ สำหรับนุ่งเพื่อประกอบ
พิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ โหรหลวงได้ให้คำพยากรณ์ว่า น้ำสำหรับปีนี้
จะมีปริมาณพอดี ข้าวกล้าในนาจะได้ผลบริบูรณ์ และผลาหาร มังสาหาร
จะอุดมสมบูรณ์ดี

การเสี่ยงทายของกินเสี่ยงพระโค ๗ สิ่ง

ในปีนี้เป็นพระโคกิน

น้ำ และหญ้า พยากรณ์ว่า น้ำท่าจะบริบูรณ์พอควร พร้อมด้วยธัญญาหาร
ผลาหาร ภัตตาหาร มังสาหารอุดมสมบูรณ์ดี

เหล้า พยากรณ์ว่า การคมนาคมสะดวกยิ่งขึ้น การค้าขาย
กับต่างประเทศดีขึ้น ทำให้เศรษฐกิจรุ่งเรือง



ประวัติพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพระราชพิธี ๒ พิธีรวมกัน คือ **พระราชพิธีพืชมงคล อันเป็นพิธีสงฆ์** อย่างหนึ่ง ซึ่งประกอบพระราชพิธีวันแรกในพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม กับ **พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ อันเป็นพิธีพราหมณ์** อย่างหนึ่ง ซึ่งจะประกอบพระราชพิธีในวันรุ่งขึ้น ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง

พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพระราชพิธีที่มีมาแต่โบราณตั้งแต่ครั้งกรุงสุโขทัย เป็นราชธานี ซึ่งในสมัยกรุงสุโขทัยนั้น พระมหากษัตริย์ไม่ได้ลงมือไถนาเอง เป็นแต่เพียงเสด็จไปเป็นองค์ประธานในพระราชพิธีเท่านั้น

ครั้นถึงสมัยกรุงศรีอยุธยา พระมหากษัตริย์ไม่ได้เสด็จไปเป็นองค์ประธานเหมือนกับสมัยกรุงสุโขทัย แต่จะทรงจำศีลเจี๋ยบ ๓ วัน และจะมอบอาญาสิทธิให้เจ้าพระยาจันทกุมาร เป็นผู้แทนพระองค์ โดยทรงทำเหมือนอย่างออกอำนาจจากกษัตริย์ ซึ่งวิธีนี้ได้ใช้ตลอดมาถึงปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ได้มีการประกอบพระราชพิธีนี้มาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๑ แต่ผู้ทำการแรกนาเปลี่ยนเป็นเจ้าพระยาพลเทพ คู่กันกับการยืมชิงช้าแต่พอถึงรัชกาลที่ ๓ ให้ถือว่าผู้ดยินชิงช้าผู้นั้นเป็นผู้แรกนา ในสมัยรัชกาลที่ ๔ ได้โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้จัดมีพิธีสงฆ์เพิ่มขึ้นในพระราชพิธีต่าง ๆ ทุกพิธี ดังนั้น พระราชพิธีพืชมงคลจึงได้เริ่มมีขึ้นแต่บัดนั้นมา โดยได้จัดรวมกับพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ และมีชื่อเรียกรวมกันว่า **พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ**

ความมุ่งหมายอันเป็นมูลเหตุให้เกิดมีพระราชพิธีนี้ขึ้นมา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระบรมราชาธิบายไว้ในพระราชนิพนธ์ เรื่อง **พระราชพิธีสิบสองเดือน** ว่า

“การแรกนาที่ต้องเป็นธุระของผู้ซึ่งเป็นใหญ่ในแผ่นดินเป็นธรรมเนียมนิยม มีมาแต่โบราณ เช่น ในเมืองจีนสี่พันปีล่วงมาแล้ว พระเจ้าแผ่นดินก็ลงทรงไถนาเองเป็นคราวแรก พระมหาสีเลียงตัวใหม่ ส่วนจดหมายเรื่องราวอันใดในประเทศสยามนี้ ที่มีปรากฏอยู่ในการแรกนาก็มีอยู่เสมอเป็นนิตย์ ไม่มีเวลาว่างเว้น ด้วยการใช้ผู้นั้นเป็นใหญ่ในแผ่นดินลงมือทำเองเช่นนี้ก็เพื่อจะเป็นตัวอย่างแก่ราษฎร ชักนำให้มีใจหมั่นในการที่จะทำนา เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่จะได้อาศัยเลี้ยงชีวิตทั่วหน้า เป็นต้นเหตุของความตั้งมั่นและความเจริญไปพลุลแห่งพระนครทั้งปวง แต่การซึ่งมีพิธีเจือปนต่าง ๆ ไม่เป็นแต่ลงมือไถนาเป็นตัวอย่างเหมือนอย่างชาวนาทั้งปวง ลงมือไถนาของตนตามปกติ ก็ด้วยความหวาดหวั่นต่ออันตราย คือ น้ำฝนน้ำท่ามากไป น้อยไป ดวังเพลี้ยและสัตว์ต่าง ๆ จะบังเกิดเป็นเหตุอันตรายไม่ให้ได้ประโยชน์เต็มภาคภูมิ และมีความปรารถนาที่จะให้ได้ประโยชน์เต็มภาคภูมิเป็นกำลังจึงต้องหาทางที่จะแก้ไขและหาทางที่จะอุดหนุนและที่จะเสี่ยงทายให้รู้ล่วงหน้า

จะได้เป็นที่มั่นอกมั่นใจโดยอาศัยคำอธิษฐานเอาความสัตย์เป็นที่ตั้งบ้าง ทำการซึ่งไม่มีโทษนับว่า เป็นการสวัสดีมงคลตามที่มาในทางพระพุทธศาสนาบ้าง บุษบาเช่นสรวงตามที่มาทางไสยศาสตร์บ้าง ให้เป็นการช่วยแรงและเป็นที่มั่นใจตามความปรารถนาของมนุษย์ซึ่งคิดไม่มีที่สิ้นสุด”

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าความมุ่งหมายของพิธีแรกนา อยู่ที่จะทำให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรเพื่อชักนำ ให้มีความมั่นใจในการทำนา แม้จะเป็นความจำเป็นสำหรับบ้านเมืองในสมัยโบราณอย่างไร ถึงในปัจจุบันนี้ก็คงเป็นอยู่อย่างนั้น เพราะการเกษตรซึ่งมีการทำนาเป็นหลักนั้น เป็นสิ่งสำคัญแก่ชีวิต ความเป็นอยู่ และการเศรษฐกิจของประเทศทุกสมัย

ส่วนพิธีกรรมนอกเหนือจากการทำให้เป็นตัวอย่างตามที่ทรงจำแนกไว้ ๓ อย่าง โดย ๒ อย่างแรก ที่ว่า “อาศัยคำอธิษฐานเอาความสัตย์เป็นที่ตั้งบ้าง ทำการซึ่งไม่มีโทษนับว่า เป็นการสวัสดีมงคล ตามที่มาในทางพระพุทธศาสนาบ้าง” นั้น ทรงหมายถึง พิธีพืชมงคล อันเป็นพิธีสงฆ์ที่กระทำ ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ส่วนอีกอย่างหนึ่งที่ว่า “บุษบาเช่นสรวงตามที่มาทางไสยศาสตร์บ้าง” นั้น ทรงหมายถึง พิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ อันเป็นพิธีพราหมณ์

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพิธีการเพื่อความเป็นสิริมงคลและบำรุงขวัญ เกษตรกร กำหนดจัดขึ้นในเดือนหกของทุกปี ซึ่งระยะนี้เป็นระยะเหมาะสมที่จะเริ่มต้นการทำนา อันเป็นอาชีพหลักของประชาชนคนไทย แต่ไม่ได้กำหนดวันที่แน่นอนไว้เหมือนกับวันในพระราชพิธี อื่น ๆ ส่วนจะเป็นวันใดในเดือนหก หรือเดือนพฤษภาคมที่มีฤกษ์ยามที่เหมาะสมต้องตามประเพณี ก็ให้จัดขึ้นในวันนั้น

การจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ได้กระทำเต็มรูปแบบประเพณี ครั้งสุดท้ายในปี พ.ศ. ๒๔๗๙ แล้วก็ว่างเว้นไปจนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ ให้ฟื้นฟูพระราชประเพณีนี้ขึ้นใหม่และได้กระทำติดต่อกันมาทุกปีจนถึงปัจจุบัน ด้วยเห็นว่า เป็นการรักษาพระราชประเพณีอันดีงาม มีผลในการบำรุงขวัญและจิตใจของคนไทย พระบาท สมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชกระแส ให้ปรับปรุงพิธีการบางอย่างให้เหมาะสมกับยุคสมัย และเสด็จพระราชดำเนินมาเป็นองค์ประธาน ในพระราชพิธีนี้ทุกปี สืบมามิได้ขาด

เมื่อได้มีการฟื้นฟูพระราชประเพณีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญขึ้นมา ในระยะแรกนั้น พระยาแรกนา ได้แก่ อธิบดีกรมการข้าวโดยตำแหน่ง สำหรับเทพีทั้งสี่พิจารณาคัดเลือกจาก ภริยาข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ปัจจุบัน พระยาแรกนา ได้แก่ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยตำแหน่ง ส่วนผู้ที่ทำหน้าที่ เป็นเทพีคู่หาบทอง และเทพีคู่หาบเงินนั้น พิจารณาคัดเลือกจากข้าราชการสตรีในสังกัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ที่ยังไม่ได้ทำการสมรส มีตำแหน่งตั้งแต่ระดับปฏิบัติงานหรือปฏิบัติการขึ้นไป และได้รับพระราชทานเครื่องราชย์อิสริยาภรณ์แล้ว

พระราชพิธีพืชมงคล เป็นพิธีทำขวัญพืชพันธุ์ธัญญาหารที่พระมหากษัตริย์ทรงอธิษฐานเพื่อความอุดมสมบูรณ์ของพืชพันธุ์ธัญญาหารแห่งราชอาณาจักรไทย ข้าวนั้นถือว่าเป็นอาหารหลักของประชาชน ในภาษาบาลีเรียกว่า บุพพัตถะ หรือ บุพพัตถะ หรือ บุพพัตถะชาติ ส่วนพืชอื่น ๆ ที่เป็นอาหารเรียกว่า อปรันณ หรือ อปรันชาติ หมายถึง พืชจำพวกถั่ว งา เป็นต้น ถ้าเรียกควบทั้งสองอย่าง ก็เรียกว่า **บุพพัตถะปรันณชาติ** ที่หมายถึง พืชที่เป็นอาหารทุกชนิด

บุพพัตถะปรันณชาติที่นำเข้าพิธีพืชมงคลนั้น เป็นข้าวเปลือก มีทั้งข้าวเจ้าและข้าวเหนียว นอกจากนี้มีเมล็ดพืชต่าง ๆ รวม ๔๐ อย่าง แต่ละอย่างบรรจุถุงผ้าขาวกับเปลือกมันต่าง ๆ พันธุ์พืชเหล่านี้เป็นของปลูกงอกได้ทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังมีข้าวเปลือกที่หว่านในพิธีแรกนา บรรจุกระเช้าทองคำหนึ่งและเงินคู่หนึ่ง เป็นข้าวพันธุ์ดีที่โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ปลูกในโครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดา และพระราชทานมาเข้าพิธีพืชมงคล พันธุ์ข้าวพระราชทานนี้ จะใช้หว่านในพระราชพิธีแรกนา ส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งที่เหลือทางการจะบรรจุของ แล้วส่งไปแจกจ่ายแก่ชาวนาและประชาชนในจังหวัดต่าง ๆ ให้เป็นมิ่งขวัญและเป็นสิริมงคลแก่พืชผลที่จะเพาะปลูกในปีนี้

อนึ่ง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๙ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้วันพระราชพิธีพืชมงคล เป็นวันเกษตรกรประจำปี อีกด้วย เพื่อให้ผู้มีอาชีพทางการเกษตรพึงระลึกถึงความสำคัญของการเกษตร และร่วมมือกันประกอบพระราชพิธีพืชมงคลเพื่อเป็นสิริมงคลแก่อาชีพของตน ทั้งยังก่อให้เกิดประโยชน์แก่เศรษฐกิจของประเทศชาติ จึงมีการจัดงานวันเกษตรกรควบคู่ไปกับงานพระราชพิธีพืชมงคลตลอดมา



การเสี่ยงทายและคำพยากรณ์ของโหราหลวง ในพระราชพิธีจรดพระนังคัล
แรกนาขวัญ ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง

“ผ้านุ่งแต่งกาย” คือ ผ้านุ่งซึ่งเป็นผ้าลายมีด้วยกัน ๓ ผืน คือ สีคิ๊บ ห้าคิ๊บ และหกคิ๊บ จะวางเรียงบนโดกมีผ้าคลุมเพื่อให้พระยาแรกนาตั้งสัตยาธิษฐานหยิบ หากหยิบได้ผ้าผืนใด ให้นุ่งผืนนั้นทับผ้านุ่งผืนเดิมอีกชั้นหนึ่ง เพื่อเตรียมออกแรกนา โดยผ้านุ่งนี้ ถ้าหยิบได้ผืนใดก็จะมีความหมายไปตามนั้น คือ



ผ้านุ่งแต่งกายพระยาแรกนา

၁၆

การเสวยทวยของกนิเียงพระโค ๗ สิ่ง

“ของกิน ๗ สิ่ง” ที่ตั้งเลี้ยงพระโคนั้นมี ข้าวเปลือก ข้าวโพด ถั่วเขียว งา น้ำ
 หนุ้า และเหล้า ถ้าพระโคกินสิ่งใดก็จะมิคำทำนายไปตามนั้น คือ



ของกินเลี้ยงพระโค ๗ สิ่ง

ถ้าพระโคกิน “ข้าวเปลือก” หรือ “ข้าวโพด”

พยากรณ์ว่า ธัญญาหาร ปลาหาร จะบริบูรณ์ดี

ถ้าพระโคกน “ถั่วเขียว” หรือ “งา”

พยากรณ์ว่า ผลาหาร ภัคชาหาร (อาหารที่กินเป็นประจำ) จะอุดมสมบูรณ์ดี

ถ้าพระโคกน “น้ำ” หรือ “หญ้า”

พยากรณ์ว่า น้ำท่าจะบริบูรณ์พอสมควร ธัญญาหาร ผลาหาร ภักษาหาร
มังสาหาร (เนื้อสัตว์) จะอุดมสมบูรณ์ดี

ถ้าพระโคกิน “เหล้า”

พยากรณ์ว่า การคมนาคมจะสะดวกขึ้น การค้าขายกับต่างประเทศดีขึ้น ทำให้เศรษฐกิจรุ่งเรือง



เกร็ดความรู้ : พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

สถาบันพระมหากษัตริย์กับการเกษตรไทย : พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพระราชพิธีที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่เกษตรกร เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีประชาชนประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังเป็นพระราชพิธีที่สะท้อนให้เห็นถึงคติความเชื่อพิธีกรรมเกี่ยวกับการเพาะปลูก ภาพสะท้อนของสังคมการมีส่วนร่วมของประชาชน ความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันพระมหากษัตริย์และราษฎร บทบาทสถาบันพระมหากษัตริย์กับการพัฒนาการเกษตร โดยคติความเชื่อ รูปแบบพระราชพิธีในแต่ละยุคสมัยมีการปรับเปลี่ยนไปในแต่ละยุคสมัย

สมัยอยุธยา

ผลผลิตทางการเกษตรเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในระบบเศรษฐกิจในสมัยอยุธยา พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญจึงเป็นพระราชพิธีเพื่อบำรุงขวัญและกำลังใจให้เกษตรกรในการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม

ในสมัยอยุธยา พระมหากษัตริย์ไม่ได้ลงมือไถนาด้วยพระองค์เอง ทรงมอบพระราชอำนาจให้กับผู้แทนพระองค์ คือ เจ้าพญาจันทกุมาร พระภิกุมาร (พระจันทกุมาร) หรือพระอินทกุมาร เป็นผู้แรกนา โดยสันนิษฐานว่า ชื่อเจ้าพญาจันทกุมาร พระจันทกุมาร หรือพระอินทกุมารเป็นชื่อตำแหน่ง

การมอบพระราชอำนาจนี้ แสดงถึงการที่พระมหากษัตริย์ทรงให้ความสำคัญกับพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เนื่องจากพระองค์จะไม่ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจใด ๆ เป็นเวลา ๓ วัน ได้แก่ ไม่ทรงตัดสินคดีความ ไม่เสด็จออกขุนนาง เพื่อทรงปรึกษาหารือข้อราชการต่าง ๆ พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ยังแสดงให้เห็นได้จากการที่พระองค์ทรงยกภาษีค่าทำและอากรขนอนตลาด พระราชทานแก่ผู้แทนพระองค์ที่ทำหน้าที่พระยาแรกนา ในช่วงเวลา ๓ วัน ซึ่งมีการประกอบพระราชพิธีนี้

สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงรัชกาลที่ ๑ - รัชกาลที่ ๔

สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เป็นช่วงที่ราชสำนักไทยพยายามฟื้นฟูบ้านเมืองภายหลังจากการล่มสลายของกรุงศรีอยุธยา จึงจำเป็นต้องมีการจัดเก็บรายได้เข้าท้องพระคลังเพิ่มมากขึ้น ในสมัยรัชกาลที่ ๒ มีการจัดเก็บภาษีแบบใหม่ที่เรียกว่า “ภาษีเดินสวนเดินนา” ซึ่งเป็นภาษีที่จัดเก็บตามจำนวนผลผลิตที่ประเมินได้จากที่สวนไร่นาของราษฎร

การจัดเก็บภาษีเงินสวนดินนา แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรรมมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ ในช่วงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ จึงเป็นพระราชพิธีสำคัญที่สามารถสร้างขวัญและกำลังใจให้เกษตรกร

ในสมัยรัชกาลที่ ๔ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เพิ่มเติม “พระราชพิธีพืชมงคล” ซึ่งเป็นพิธีสงฆ์ เข้ามาเพื่อความเป็นสิริมงคล ประกอบพระราชพิธีนี้ก่อนวันจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ อันเป็นพิธีพราหมณ์ และมีชื่อเรียกรวมกันว่า “พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ”

สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงรัชกาลที่ ๕ - รัชกาลที่ ๑๐

สภาพสังคมในสมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงรัชกาลที่ ๕ - รัชกาลที่ ๑๐ มีลักษณะผสมผสานระหว่างความเชื่อทางเหตุผลนิยม โดยมีโลกทัศน์โน้มนำไปในทางวิทยาศาสตร์มากขึ้นกว่าในช่วงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น แต่ยังคงรักษาโลกทัศน์แบบเดิมไว้ควบคู่กันไปด้วย คือ พระมหากษัตริย์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญเช่นเดิม แม้มีบางช่วงเวลาที่จัดเพียงพระราชพิธีพืชมงคลก็ตาม แต่ก็ยังรักษาพระราชพิธีนี้ไว้เพื่ออนุรักษ์ขนบธรรมเนียมอันดีงาม และขวัญกำลังใจของชนในชาติ

พระราชกระแสของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร แสดงถึงความสำคัญของการฟื้นฟูพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญขึ้นใหม่ และให้พิจารณาเหตุผลเกี่ยวกับการประกอบพระราชพิธีนี้ ดังความตอนหนึ่งที่ว่า

“คนไทยบางคนอาจเห็นเป็นเรื่องไม่เหมาะสมกับกาลสมัย และเป็นเรื่องไม่สอดคล้องกับวิทยาการบางอย่าง เพราะการทำนายเกี่ยวกับเรื่องพระยาแรกนาทียับยั้งงักติ หรือเกี่ยวกับพระโคกินของอย่างนั้นอย่างนี้ ดูจะไม่มีความจำเป็นแต่อย่างใด แต่อย่าลืมว่าเป็นประเพณีทำมาในสมัยโบราณ ซึ่งเป็นสมัยที่วิทยาศาสตร์ยังไม่เจริญก้าวหน้าเหมือนสมัยนี้ ย่อมได้ผลทางจิตใจและทางบำรุงขวัญของประชาชนโดยเฉพาะแก่ชาวนาซึ่งเป็นคนทุกข์ยาก ที่เราจัดทำในสมัยนี้เพราะเป็นประเพณีที่ได้ผลดีในอดีตมาแล้ว เราจึงรักษาไว้จึงควรจะได้พิจารณาทำความเข้าใจแก่คนไทยและชาวต่างประเทศในข้อนี้ด้วย”

พระมหากษัตริย์ทรงนำองค์ความรู้เกี่ยวกับการเพาะปลูกแบบใหม่เข้ามาใช้ในการเกษตรกรรม ด้วยการทำให้ราษฎรอยู่ดีกินดี เป็นพระราชกรณียกิจที่พระมหากษัตริย์ทรงให้ความสำคัญอย่างมาก ดังเช่นในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพัฒนาการเกษตรในด้านต่าง ๆ ควบคู่กับการประกอบพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ได้แก่ การชลประทาน การส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะการทำนาข้าว เป็นต้น

นอกจากนี้ในช่วงรัชกาลที่ ๕ - รัชกาลที่ ๑๐ นี้ มีการจัดการประกวดพันธุ์ข้าว เพื่อให้ประชาชนเอาใจใส่ในการพัฒนาพันธุ์ข้าว อีกทั้งชนชั้นนำมีความสนใจองค์ความรู้ในด้านการเกษตร เริ่มจากองค์ความรู้เรื่องทำนาที่พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงพิชิตปรีชากร ทรงพระนิพนธ์ถวาย

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แสดงให้เห็นถึงความคิดของชนชั้นนำได้ชัดเจนในเรื่อง การนำองค์ความรู้มาใช้ในการเกษตรกรรม องค์ความรู้เหล่านี้ก็ได้ถ่ายทอดสู่ประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ กระทรวงเกษตรธิการพิมพ์หนังสือเกี่ยวกับการแนะนำและชี้แจงเรื่องเพาะปลูก เรื่องเลี้ยงไหม ทำไหม และเรื่องทอผ้าสำหรับแจกประชาชน และการจัดแสดงนิทรรศการทางการเกษตร เป็นต้น

สมัยรัตนโกสินทร์ช่วงรัชกาลที่ ๕ - รัชกาลที่ ๑๐ นั้น ข้าวเป็นสินค้าที่มีความสำคัญในทาง เศรษฐกิจตลอดมา เกือบจะเป็นสินค้าหลักในการส่งขายต่างประเทศ และเป็นอาหารหลักในประเทศ พระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ ในช่วงเวลานี้จึงทรงให้ความสำคัญกับการพัฒนาข้าวในด้านต่าง ๆ ทั้งกระบวนการเพาะปลูก การผลิต และสายพันธุ์ เห็นได้จากการที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว ทรงทำนาทดลองอย่างที่ว่าพระองค์เคยทอดพระเนตรในต่างประเทศ เมื่อครั้งเสด็จประพาส ยุโรปครั้งหลัง พ.ศ. ๒๔๕๐ อีกทั้งโปรดให้จังหวัดรายงานสถิติน้ำฝน จัดประกวดพันธุ์ข้าวครั้งแรก ที่ธัญบุรี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๐ และนำเครื่องจักรไถนามาทดลองเป็นครั้งแรก แสดงให้เห็นถึงความ เอาพระราชหฤทัยใส่เป็นอย่างมาก ที่จะทรงพัฒนาการทำนาของไทยให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ และ ปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของตลาด

นอกจากนี้ ในรัชกาลที่ ๕ - รัชกาลที่ ๖ ทรงให้ความสำคัญกับพันธุ์ข้าว ซึ่งเป็นสินค้าสำคัญที่สุด ของประเทศ โดยการปรับปรุงและขยายงานประกวดให้กว้างขวางออกไปกว่าแต่ก่อน คือ ได้รวบรวม พันธุ์ข้าวต่าง ๆ จากทุกมณฑลมาแสดง นอกจากนี้ยังมีการแสดงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกสิกรรม และหัตถกรรม เป็นต้น

ในรัชกาลที่ ๙ โปรดให้ทำแปลงนาทดลองในสวนจิตรลดา พระราชทานพันธุ์ข้าวซึ่งทรงปลูก ในบริเวณสวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต กับพันธุ์พืชชนิดต่าง ๆ เข้าร่วมในพระราชพิธีพืชมงคล จรดพระนังคัลแรกนาขวัญ และแจกจ่ายแก่เกษตรกร ทรงให้การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา พันธุ์ข้าวของสถาบัน และส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม มาแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยมีข้าวเป็นหลัก พระมหากษัตริย์ จึงทรงแสดงให้เห็นว่า ทรงให้ความสำคัญแก่การปลูกข้าวอย่างยิ่ง และพระราชทานกำลังใจแก่ เกษตรกรผ่านพระราชพิธี ทรงปฏิบัติพระองค์เป็นแบบอย่างในด้านการพัฒนาเกษตรกรรม ทรงนำ ความรู้ด้านเกษตรกรรมมาเผยแพร่ให้แก่ประชาชนจากการทดลองด้วยพระองค์เอง และวิทยาการ ตลอดจนเทคโนโลยีแบบใหม่จากการค้นคว้าวิจัยของนักวิชาการในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้ ประชาชนสามารถปรับตัว และพัฒนาอาชีพด้านเกษตรกรรมให้สามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ พระมหากษัตริย์หลายพระองค์จึงทรงทำนา และทำการเกษตรอื่น ๆ เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ประชาชน นอกจากนี้ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงสนับสนุนให้ประชาชนทำพิธีทำขวัญข้าว เนื่องจากการรักษาประเพณีดั้งเดิมไว้มิให้ สูญหาย โดยโปรดให้มีพิธีทำขวัญข้าวเป็นประจำในแปลงนาสาธิตบริเวณสวนจิตรลดา เพื่อเป็น ตัวอย่างและชักจูงให้ประชาชนรักษาประเพณีดั้งเดิมไว้ให้อยู่คู่กับสังคมไทย

พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประธานในพระราชพิธีพิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ มิได้ใช้พระราชอำนาจตามคติโบราณเท่านั้น แต่ใช้พระบารมีในการสร้างสิริมงคล ขวัญ กำลังใจ และพระราชทานความรู้ในการพัฒนาการเกษตร พระบารมีดังกล่าว คือ การที่ทรงศึกษาสั่งสมความรู้ด้วยพระองค์เอง และส่งเสริมผู้อื่นให้เกิดการวิจัยพัฒนาและปฏิบัติทั้งเรื่องเกษตรกรรมโดยตรง และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องหรือสนับสนุน จึงเห็นว่าพระมหากษัตริย์ทรงพัฒนาด้านดิน น้ำ และด้านอื่น ๆ ที่จะสนับสนุนการเกษตรกรรมตลอดมาด้วย

ยกตัวอย่าง เช่น การพัฒนาด้านน้ำ ก็มีการพัฒนาชุดคลอง ระบบชลประทานต่าง ๆ ตั้งแต่รัชกาลที่ ๕ เป็นต้นมา และสิ่งที่ทั่วโลกยกย่อง คือ โครงการพระราชดำริฝนหลวงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

โครงการพระราชดำริฝนหลวง เกิดขึ้นจากพระราชดำริส่วนพระองค์ในคราวที่พระองค์เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมประชาชน ในพื้นที่แห้งแล้งทั่วกันดาร ๑๕ จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างวันที่ ๒ - ๒๐ พฤศจิกายน ๒๔๙๘ ได้ทรงรับทราบถึงความเดือดร้อนทุกข์ยากของประชาชนและเกษตรกรที่ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคและการเกษตร เมื่อเสด็จพระราชดำเนินกลับถึงกรุงเทพมหานคร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ม.ร.ว. เทพฤทธิ์ เทวกุล วิศวกรและนักประดิษฐ์ควายเหล็กที่มีชื่อเสียงเข้าเฝ้าฯ แล้วพระราชทานแนวพระราชดำรินี้แก่ ม.ร.ว. เทพฤทธิ์ เทวกุล

จาก พ.ศ. ๒๔๙๘ เป็นต้นมา พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงศึกษาค้นคว้าและวิจัยทางเอกสาร ทั้งด้านวิชาการอุตุนิยมวิทยา และการดีดแปรสภาพอากาศ ซึ่งทรงรอบรู้และเชี่ยวชาญ เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ จนมั่นพระราชหฤทัย จึงพระราชทานแนวพระราชดำรินี้แก่ ม.ร.ว. เทพฤทธิ์ เทวกุล ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยประดิษฐ์ทางด้านเกษตรวิศวกรรมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขณะนั้นในปีถัดมา และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หาผู้ทางที่จะทำให้เกิดการทดลองปฏิบัติการในท้องฟ้าให้เป็นไปได้ จนถึง พ.ศ. ๒๕๑๒ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทำการทดลองปฏิบัติการจริงในท้องฟ้าเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑ - ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งให้ ม.ร.ว. เทพฤทธิ์ เทวกุล เป็นผู้อำนวยการโครงการและหัวหน้าคณะปฏิบัติการทดลองเป็นคนแรก และเลือกพื้นที่วนอุทยานเขาใหญ่เป็นพื้นที่ทดลองเป็นแห่งแรก จากการติดตามผลโดยการสำรวจทางภาคพื้นดิน และได้รับรายงานยืนยันด้วยวาจาจากประชาชนว่าเกิดฝนตกลงสู่พื้นที่ทดลองวนอุทยานเขาใหญ่ในที่สุด นับเป็นนิมิตหมายบ่งชี้ให้เห็นว่าการบังคับเมฆให้เกิดฝนเป็นสิ่งที่เป็นไปได้จึงทำให้เกิดโครงการฝนหลวงขึ้นและคงอยู่ถึงปัจจุบัน



ความเปลี่ยนแปลงของพระราชพิธี พิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ จากอดีตสู่ปัจจุบัน

(การเปลี่ยนผ่านจากอดีตสู่ปัจจุบัน)

ข้อมูล : หนังสือพระราชพิธีพิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ : การเปลี่ยนผ่านจากอดีตสู่ปัจจุบัน, กรมศิลปากร, ๒๕๖๕

พระราชพิธีพิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพิธีกรรมสำคัญสำหรับประเทศที่มีการปลูกข้าวเป็นหลักของการเกษตรกรรมเช่นประเทศไทย ข้าวเป็นอาหารหลักและเป็นพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศ ดังนั้น การที่ประเทศไทยมีการปกครองโดยพระมหากษัตริย์มาตั้งแต่สมัยโบราณ องค์พระประมุขได้ทรงเล็งเห็นความสำคัญของข้าวและการเกษตรกรรม จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกอบพระราชพิธีเพื่อเป็นสิริมงคล สร้างขวัญและกำลังใจแก่เกษตรกร เป็นพระราชพิธีสำคัญประจำปีและถือเป็นพระราชกรณียกิจสำคัญที่จะต้องเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธานหรือพระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์ รายละเอียดของพระราชพิธีมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย มีพื้นฐานเกี่ยวข้องกับคติความเชื่อทั้งในเรื่องผีและความเชื่อทางศาสนา โดยในช่วงแรกเกี่ยวข้องกับความเชื่อเรื่องผี ต่อด้วยความเชื่อศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ต่อมามีการเพิ่มความเชื่อทางศาสนาพุทธเข้าไปด้วย การผสมผสานความเชื่อที่หลากหลายนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้พระราชพิธีพิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญเหมาะสมกับวิถีของสังคมไทย

พระราชพิธีพิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นสัญลักษณ์ของความสัมพันธ์อันดีระหว่างพระมหากษัตริย์กับพสกนิกร ในสมัยโบราณเชื่อกันว่าแว่นแคว้นใดที่องค์พระประมุขจัดพระราชพิธีแรกนาขึ้นได้นั้นแสดงว่ามีพระราชอำนาจมาก หมายความว่าทรงบริหารบ้านเมืองประสบผลสำเร็จ บ้านเมืองสงบสุข ร่มเย็นมั่นคง เป็นปึกแผ่น และมีความอุดมสมบูรณ์ทั้งทรัพยากรและพืชพันธุ์ธัญญาหาร นั่นคือสิ่งที่พระมหากษัตริย์และประชาชนร่วมกันสรรค์สร้างต่อมาพระราชพิธีไม่ได้เป็นการประกาศพระราชอำนาจแก่ชาติอื่น แต่เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่เกษตรกร ยืนยันให้เห็นการสนับสนุนขององค์พระประมุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีต่อเกษตรกรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

วันประกอบพระราชพิธีพิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญในยุคหลังจวบจนปัจจุบันแสดงให้เห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนชาวไทยต่อคตินิยมของพระราชพิธี และความมุ่งหวังในการพัฒนาทางการเกษตร การเข้าร่วมในพระราชพิธีที่ดี การเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวและพันธุ์พืชจากลานแรกนาที่ดี มีนัยแห่งการเสริมสร้างสิริมงคลแก่ชีวิตของตนประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งคือเชื่อvaเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่พืชพันธุ์ธัญญาหารที่จะผลิตต่อไป ที่สำคัญคือเกษตรกรผู้ส่งผลิตผลเข้าประกวดและมารับพระราชทานรางวัลในแต่ละปี ก็แสดงถึงความบันดาลใจที่เขาเหล่านั้นได้รับจากงานพระราชพิธีและพระบรมราชูปถัมภ์ด้านการพัฒนาการเกษตร จึงประสบความสำเร็จได้ประกาศเกียรติยศของตนและประเทศชาติไปพร้อมกัน

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญจึงเป็นพระราชพิธีที่แสดงถึงความผูกพันระหว่างพระมหากษัตริย์ไทยกับประชาชน และประกาศให้นานาประเทศเห็นว่าการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามและการพัฒนานั้นสามารถดำเนินการไปด้วยกันได้



การประโคมดุริยางคดนตรี ในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

อัมรรงค์ บุญราช^๑

การพระราชพิธีนี้ มีมาตั้งแต่ครั้งสมัยกรุงสุโขทัย มีจุดประสงค์เพื่อบำรุงขวัญกำลังใจให้กับผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งถือเป็นอาชีพหลักของประเทศไทย การพระราชพิธีนี้แบ่งออกเป็น ๒ พระราชพิธี ได้แก่ ๑) พระราชพิธีพืชมงคล อันเป็นพิธีทางพุทธศาสนา เริ่มขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระสยามเทวมหามกุฏวิทยมหาราช กระทำเพื่อทำขวัญพืชพรรณธัญญาหารต่าง ๆ ที่จะนำไปหว่านไถหว่านในพระราชพิธีแรกนาขวัญ มีข้าวเปลือก เป็นต้น พระราชพิธีนี้จัดขึ้น ณ พระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในเวลาเย็น และ ๒) พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพิธีทางศาสนาพราหมณ์ กระทำในวันรุ่งขึ้นต่อจากพระราชพิธีพืชมงคล การพระราชพิธีนี้ว่าด้วยเรื่องของการลงมือไถ เป็นพระราชพิธีที่มีมาแต่โบราณสมัยและอยู่ในพระราชพิธีสิบสองเดือนจัดขึ้นในเดือนหก

สำหรับในการประโคมดุริยางคดนตรีในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ มีรายละเอียดการบรรเลงในแต่ละช่วงดังนี้

ช่วงที่ ๑ วันพระราชพิธีพืชมงคล ซึ่งจัดขึ้น ณ พระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดารามนั้น เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินถึงพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดเทียนท้ายที่นั่งบูชาพระพุทธรูปมโหฬารรัตนปฏิมากร พระพุทธสัมปรณีย์ พระพุทธรูปฉลองพระองค์พระพุทธรูปยอผ้าจุฬาโลกย์ และพระพุทธรูปฉลองพระองค์พระพุทธรูปเลิศล้ำนภาลีไล แล้วทรงจุดธูปเทียนที่ธรรมมาสน์ศิลา ทรงกราบ ขึ้นตอนนี้ **ชาวพนักงาน ลั่นฆ้องชัย ประโคมสังข์ แตรฝรั่งบรรเลงเพลงสำหรับบท วงปี่พาทย์พิธี^๒ บรรเลงเพลงช้า^๓**

ช่วงที่ ๒ เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระสุหร่ายสรงพระพุทธรูปปฏิมาชัยวัฒน์ และพระพุทธรูปสำคัญแล้ว จะทรงประพรมพืชต่าง ๆ ทรงโปรยดอกมะลิและกลีบกุหลาบ พระบาท

^๑ นักวิชาการละครและดนตรีปฏิบัติการ กลุ่มวิจัยและพัฒนาศาสตร์ศิลป์ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

^๒ วงปี่พาทย์พิธีในงานพระราชพิธีนี้ ใช้วงปี่พาทย์พิธี (เครื่องคู่) ประกอบไปด้วย ปี่ใน ๑ เล้า ระนาดเอก ๑ ระนาดทุ้ม ๑ รางฆ้องวงใหญ่ ๑ ฆ้องวงเล็ก ๑ วงฉิ่ง ๑ คู่ ตะโพน ๑ ลูก และกลองทัด ๑ คู่

^๓ เพลงช้า เป็นเพลงหน้าพาทย์ สำหรับประกอบกิริยาการเดินไปพร้อมด้วยจริยาวัตรอันงดงามในงานพระราชพิธีนี้นำมาบรรเลงเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินเข้าพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพวงมาลัยถวายที่พระพุทธรูปทุกองค์ ขั้นตอนนี้ **ชาวพนักงานลั่นฆ้องชัย ประโคมสังข์ แตรฝรั่งบรรเลงเพลงสำหรับบท วงปีพาทย์พิธีบรรเลงเพลงสาธุการ**^๔

ช่วงที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ทำหน้าที่พระยาแรกนา เข้าไปเฝ้าฯ คุณเข้าถวายบังคม ทรงหลั่งน้ำสังข์พระราชทานรดที่ศีรษะ ทรงเจิมแบ่งกระแจะที่หน้าผาก พระราชทานใบมะตูมและพระราชทานพระอัมรังคนพเก้า ขั้นตอนนี้ **ชาวพนักงานลั่นฆ้องชัย ประโคมสังข์ แตรฝรั่งบรรเลงเพลงสำหรับบท วงปีพาทย์พิธีทำเพลงมหาฤกษ์**^๕

ช่วงที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม ทรงหลั่งทักษิโณทก พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรลา เมื่อพระสงฆ์ออกจากพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม **ชาวพนักงานลั่นฆ้องชัย ประโคมสังข์ แตรฝรั่งบรรเลงเพลงสำหรับบท วงปีพาทย์พิธีบรรเลงเพลงกราวรำ**^๖ ถือเป็นอันเสร็จสิ้นการพระราชพิธีพืชมงคลในช่วงเย็นของวันแรก

ในวันที่สอง ช่วงที่ ๑ วันพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ การประโคมดุริยางคดนตรี จะเริ่มขึ้น ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวงในเวลาเช้า เริ่มจากเจ้าพนักงานจัดตั้งริ้วขบวนอิสริยยศ ตามแบบประเพณีโบราณรับพระยาแรกนาลงจากรถยนต์หลวง สวมลอมพอกเดินเข้าประจำที่ ในกระบวน พร้อมด้วยคู่เคียง ๒ ข้าง ข้างละ ๘ นาย ผู้เชิญเครื่องยศและเทพีจัดเป็นรูปกระบวน ยাত্রาไปยังโรงพิธีพราหมณ์ ขั้นตอนนี้ **วงปี่ขวาลองชนะบรรเลงเพลงพญาเดิน** อันเป็นเพลงหน้าพาทย์ที่หมายถึงการไปมาของผู้มีศักดิ์

ช่วงที่ ๒ พระยาแรกนาตั้งสัตยาธิษฐาน สอดมือเลือกหยิบตังผ้าออกมา โดยระหว่างพระยาแรกนา ตั้งสัตยาธิษฐานนี้ **วงปีพาทย์พิธีบรรเลงเพลงสาธุการ** จนเลือกผ้าและนุ่งทับผ้าที่นุ่งแล้วเสร็จ จึงยุติการบรรเลง

ช่วงที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ถึงยังมณฑลพิธีท้องสนามหลวง เสด็จขึ้นประทับ ณ มุขกลางพลับพลา **วงดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี** รับเสด็จ

ช่วงที่ ๔ ครั้นได้มงคลอุดมฤกษ์ ไห่หลวงปู่ชาพระฤกษ์ ไห่หลวงลั่นฆ้องชัย เมื่อพระยาแรกนา จับหางคั่นไถมอช้าย มือขวาถือพระแสงปฏัก บันทิตถือพระเจ้าเทวบิฐาสาดพรมน้ำพระพุทธรณ์ต์ ลงในพื้นที่ดินเดินนำ ขั้นตอนนี้เจ้าพนักงานพิธี **กระทั่งมโหระทึก** (กระทั่งมโหระทึกตลอดเวลาที่เดินไป ๘ รอบ)

ช่วงที่ ๕ พราหมณ์เชิญเทวรูปพระโคสุกราช และพระพลเทพเดินนำหน้าพระโคพระยาแรกนา เดินไถรอบ ๓ รอบ **ชาวพนักงานลั่นฆ้องชัย ประโคมสังข์ แตรฝรั่งบรรเลงเพลงสำหรับบท** (เมื่อไถครบแต่ละรอบไห่หลวงจะทำการ **ลั่นฆ้องชัย เจ้าพนักงานประโคมสังข์ แตรฝรั่งบรรเลงเพลงสำหรับบท**) ตลอดการเดินไถรอบ ๓ รอบนี้ **วงปีพาทย์พิธีบรรเลงเพลงเชิดฉาน**^๗ เมื่อพระยาแรกนา

^๔ เพลงสาธุการ เป็นเพลงหน้าพาทย์ ที่หมายถึง การเคารพบูชาพระรัตนตรัยหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์

^๕ เพลงมหาฤกษ์ อยู่ในเพลงเรื่องทำขวัญ หมายถึง ได้เวลาปฐมนิเทศกรรมแก่มงคลพิธีนั้น

^๖ เพลงกราวรำ อยู่ในเพลงเรื่องทำขวัญ หมายถึง การประกอบงานพิธีนั้น ๆ ได้สำเร็จ ลงเรียบร้อยแล้ว

^๗ เพลงเชิดฉาน เป็นเพลงที่หมายถึง การเดินอย่างสง่างามของสัตว์ ในที่นี้หมายถึงการเดินด้วยท่าทางอันสง่างามของพระโค

ไถ่ตะโปโดยรี ๓ รอบ เพื่อพลิกดินให้เป็นก้อน **วงปีพาทย์บรรเลงเพลงโคมเวียน**^๘ และสุดท้าย ไถ่กลบอีก ๓ รอบ เพื่อกลบเมล็ดธัญพืชลงในดิน ขั้นตอนนี้ **วงปีพาทย์พิธีบรรเลงเพลงปลุกต้นไม้**^๙ จนกระทั่งหว่านกลบเสร็จ วงปีพาทย์พิธีจึงจะลงจบด้วย **เพลงท้ายไร่**

สำหรับความหมายของเพลงหน้าพาทย์ ที่นำมาใช้ประกอบในช่วงที่ ๕ ในพระราชพิธี จรดพระนังคัลแรกนาขวัญนั้น นายสิริชัยชาญ พักจำรูญ ศิลปินแห่งชาติ ได้อธิบายไว้เพิ่มเติม ดังนี้

“เพลงเชิดฉาน” เป็นเพลงหน้าพาทย์สำหรับบรรเลงประกอบแสดงในฉากที่เป็นการไล่ตามกัน ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ ยกตัวอย่าง เช่น ในฉากพระรามตามกวาง จากการแสดงโขน เรื่องรามเกียรติ์ ฉะนั้น การนำเพลงเชิดฉานมาบรรเลงในพระราชพิธีนี้ จึงสื่อความหมายถึงการเดินของมนุษย์ และพระโค สำหรับเพลงโคมเวียน เป็นเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้ประกอบกริยาการไปมาของเทวดา สื่อความหมายได้ว่าเหล่าเทวดาได้เสด็จเข้าร่วมในมณฑลพิธี ส่วนเพลงปลุกต้นไม้ สื่อความหมายถึง กริยาของพระยาแรกนาที่กำลังหว่านข้าว (สิริชัยชาญ พักจำรูญ, **สัมภาษณ์**, ๒๖ เมษายน ๒๕๖๖)

อนึ่ง การบรรเลงปีพาทย์พิธีในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญนี้ แต่โบราณไม่ได้มีหลักฐาน ปรากฏ ว่ามีวงปีพาทย์บรรเลงแต่อย่างใด ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชปรารภขึ้นกับพระราชครูวามเทพมุนี ว่า “ในการพระราชพิธีนั้นไม่มีดนตรีบรรเลง **รู้สึกเจ็บเหงาจนเกินไป**” จึงมีพระราชกระแสรับสั่ง ให้พระราชครูวามเทพมุนี แต่งนายมนตรี ตราโมท ศิลปินแห่งชาติ ว่ามีพระราชประสงค์เช่นนั้น ด้วยเหตุนี้ นายมนตรี ตราโมท จึงบรรจเพลงหน้าพาทย์ที่มีความหมายอันเป็นมงคลและเกี่ยวข้องกับ ลงไปในพระราชพิธีของการพระราชพิธีนี้ ตามพระราชประสงค์ โดยมีการประกอบด้วยวงปีพาทย์พิธี ในพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญเป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๙ จึงถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ ต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

ช่วงที่ ๖ เมื่อโหรหลวงได้ถวายคำพยากรณ์เสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะแห่พระยาแรกนา เป็นกระบวนอิสริยยศออกจากโรงพิธีราชมณเฑียรผ่านพลับพลาหน้าพระที่นั่ง ขั้นตอนนี้ **วงปี่ชวา กลองชนะบรรเลงเพลงพญาเดิน** อันเป็นเพลงเกียรติยศสำหรับผู้ทำหน้าที่พระยาแรกนา

ช่วงสุดท้าย เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินกลับ **วงดุริยางค์บรรเลง เพลงสรรเสริญพระบารมี** เป็นอันเสร็จการพระราชพิธีพิธีชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ พระราชพิธีอันเป็นมงคลและเป็นขวัญกำลังใจแก่เกษตรกรชาวไทยทั่วประเทศ

รายการอ้างอิง: สิริชัยชาญ พักจำรูญ. ศิลปินแห่งชาติ. **สัมภาษณ์**, ๒๖ เมษายน ๒๕๖๖.

^๘ เพลงโคมเวียน เป็นเพลงที่หมายถึง การเสด็จมาของเทพเจ้าและเทวดาที่มาร่วมชุมนุมในพระราชพิธีนี้

^๙ เพลงปลุกต้นไม้ เป็นเพลงที่หมายถึง ความเจริญงอกงามทางเกษตรกรรม



คำประกาศรัฐพิธีพืชมงคล

ขมบาทบวร อาหารวายุอภิวาท นาดนายก ดิลกโลกวิสัย ปไหวด้วยโลกยธรรม สรรพเกลศลอยมละ สละสิ่งเศร้าโศกสูญสมบุรณ์ธรรมเป็นทั้งอกพั่นลอกล้ำพิไลงาม ยามนราตดิหญิงชาย กระหายร้อนดังกฤษณรัฐจวน ปควรเป็นทั้งอกแห่งผล พระธรรมที่สมเด็จพระทศพล บัณชุตริส อุบัติงอกด้วยงามความนี้ยิ่งควรยอ ผู้ข้าขอบังคมบรมสวดโคดมน์นั้น ชั้นเคารพนบ ในธรรมคุณสุนทรศราวสงฆ์ อันจำนงว่าเป็นเนื้อนา วิเศษเหตุหวานพิชใจเจริญผล อนนตคุณูปการเพื่องพื่น ในภพนี้ภพหน้า อนึ่งอันว่าพิชคือกุศล อันให้ผลในปรตัยบัน จงพั่นเสริม แสดงผลกลปรารภนา บรรดาบุพพัฒน์อปรณชาติในมาสน์กำหนดมีรัฐพิธีพืชมงคล ขอพืชผล ในสยามจงงอกงามด้วยดี อย่างมีพิบัติเบียดบาราศผล สมเด็จพระทศพลบัณชุตรแถลง แสดงว่า ศรทธาเป็นของปลูกประจำปิ่นนทรียสำรวมคือน้ำฝน ปัญญาถกกับแอกไถ ใจเป็นเชือกชัก ประตักคือสติ กลิเกษตร ประเวชสู่ผิวโลย อันนिरภัยพ้นพิบาก พระผู้ทรงพระภาคย์บรรพชุตธรรม บรรยาย คลายคลี่ถ้วนล้วนคำจริงพระเจ้าตรัส อำนาจสัตย์เป็นที่ดำรง จงพิชอันชนหวาน ทุกทั่ว ย่านแวนนาประชาราษฎร์ชนบท งอกงามหมดบวิกล ฝนอุดมดี

หนึ่งพระเตมีย์มุกุมาร ขานคาถาสดุดีว่าโคของผู้บ่มจิตคตต่อเพื่อนย่อมจะกลาดเกลื่อน มานมากมวล ควรเป็นอุปการแด่โครส จรดงานไถได้สะดวกพั่นพิชสามัญอันตนหวาน พั่นเหลือแหล่ แพร่เหลือหลาย สบายบริโภคเพิ่มพูนสวัสดิ์ อำนาจสัตย์ไมตรีจิต มิตรธรรม คุณสุนทรพิเศษ ขอให้ข้าวอันจะหวานลงในเขตสยามรัฐชนบทกำหนดสามวันพั่นงอกงามสรต้น อธิกทั่วภูมิพื่น แผ่นหล้าเล้งไสว

หนึ่งสมเด็จพระบรมจอมไทยถวัลย์รัชบำรุงราชฎร์ รั้งพุทธศาสนให้รุ่งม่งพระกมลอุตสาหะ สละความไร้ให้พระนคร ถอนทุกข์ทั่วอาณาเขต เหตุการุญพหุลเมตตาดั่งพระหฤทัย จะให้ไพบุลย์ ทั่วตระกูลกฏมกิกพานิช พิพิธเพรียงอาณาประชาราษฎร์ อำนาจสัตย์ทรงอธิฐาน จงบันดาล ให้พิชอันเพาะเลยแลสำรวยเจริญงอก พั่นลอกลัดรบัดใบ ไกลอุปทรพลึงวิกล สำเร็จผล เพิ่มประโยชน์ยาวชีวิต กิจเกื้อหนุนทุนทรัพย์อันซ้อจ่าย ง่ายสะดวกได้โดยดั่งสมเด็จพระเจ้าให้ราชเจ้า โปรตรประสงคโศติเทอญา

อนึ่ง ข้าพระบาท ผู้รับพระราชดำรัสเหนือเกล้าประกาศแด่เทพเจ้าทั้งมวล ผู้ควรสดับ รับพจนประกาศิต แห่งสมเด็จพระบรมบพิตรเจ้าจอมภพทรงพระปรารภเรื่องพระพุทธรูป

รัฐพิธี หมายถึง งานที่รัฐบาลกราบบังคมทูลขอพระมหากรุณา ให้ทรงรับไว้เป็นงานรัฐพิธีมีหมายกำหนดการเป็นการประจำเช่นกัน ซึ่งมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะเสด็จฯ ไปทรงเป็นประธานในงานนั้น ๆ หรือจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีผู้แทนพระองค์ได้ ความสำคัญของข้อแตกต่างอยู่ที่ รัฐพิธี รัฐบาลจะเป็นผู้กำหนด แล้วขอพระราชทานเชิญเสด็จพระราชดำเนิน ได้แก่ วันจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นต้น

คันธารราชกุมาร อันมีในวาระราชาภิเษกนิทานว่าเมื่อสมเด็จพระพิชิตมหารมุนีเฝ้าในพระเชตะวัน
ชั้นธรรมาภิเษกเมืองสวาทิตี มีทริกษุพิกลทั้งเวียง เพลียงแล้งกระลำพรไชนาจนถึงลุ่มลาด
บาราตน้ำทุกแหล่งหล้าข้าวกล้าไปงามลัด อุบัติเพลิงเตี้ยต่ำดิน สิ้นรู้ในมาลาบลำธาร
ละหารแห้งเป็นระแหง หมู่มัตสยาก็พบบ้างดำดินคันตระดกใจ โภยพิทการกาจ มากวนกิน
ทุกเช้าค่ำย่ำยัย ถึงแม้ว่าน้ำในโบกขรณอันบริสุทธิ์พุทธบริโภคนั้นเคยเพ็ญอยู่ ก็ยุบยอบจนเห็นตม
สมเด็จพระบรมศาสดาได้ทราบอรรถ ความพิบัติบังเกิดแก่หมู่มีฉฉาชาติแลหลาย และอันตราย
แห่งข้าวกล้า ฟ้าฝนแล้ง แห้งโไรโย เป็นไปโดยวิปริต ธกัธริคคิจะอนุเคราะห์มหาชน อันทนทุกข์
ลำบาก ครั้น ๘ เสด็จจากโคจรสถานสำราญภัตตกิจ สถิตตบถณีนัน เติยธรรโธช โภกขรณ
๘ ก็มีพุทธพจน์อันไพเราะเรียกพระอานนทีให้น้ำฝ้าสงขลมาคว่นคว่น ส่วนพระอานนท่อนุชก็
ทูลแถลงแสดงว่าน้ำในสระสิ้นเสียหลายวัน ๘ ก็ตรัสสั่งตั้งก่อนเร่งเอาท่อนอุทกสาฎกมาอย่านิ่งน่าว
เราจะไสรจงสานสำราญสกนธ์ ในตำบลโบกขรณนี้จึงได้ พระอนุชหนอให้ ๘ นำท่อนอุทกสาฎก
ยกมายืนถวายต่อพระหัตถ์แห่งพระองค์ ก็ทรงกระวัดพระวรกายชายส่วนหนึ่ง ครั้นนั้นทรงคลุม
พระอังษประเทศทำอาการปานประหนึ่งจะสงขลกลั่นนั้นมาเมฆมืดทั่วหล้า ฟ้าอุโฆษครรชิต
วิษุฒดาเมลิองแมลบ แวบบาบแวบคั่นนาคันต์ พระรชารพุ่มลงบ่น้อย พระพร้อยพราพราพุดเดียว
ดูน้ำน่านองทุกย่านแนวนา ผุงประชาขึ้นแซมแจ่มใจชม บรมพุทธานุภาพา พระเจ้าทราบสาร
สฤติ ๘ ก็มีพุทธบิณฑูรแถลง แสดงมีฉฉาภูกยกยบลบรรยายว่าแม้ถึงในกาลจำวายอดีตภพ
เราเป็นนพมัจฉาชาติ สมัยนั้นปราศจากฝนชลรถึง บึงบางทาง ละหาญห้วยก็แห้งขาด
เรดผู้้นพมัจฉาชาติอาจอธิฐาน บันดาลให้น้ำฟ้าตกทั่วหล้าแหล่งดินดอนชลจรเร้งรื้นฝ้าย
ผุดคำว้าย เกษมสิ้นรู้เพื่อประทีปหินทำสัถย์ มหัตศรรายาธิฐาน มีตำนานในพุทธศาสน์ ครั้น
พระโลกนาถนิพพานแล้ว แคล้วมาหลายร้อยฉนน มีบุรีรมย์พิไลยชื่อเวียงไชยคันธารราชกุมาร
พระบาทเจ้ากรุงโครมโสมนั้นสนอมเลื่อมใส ในพระมีชนันตึกเกรเวตตั้ง ยังอยู่ในพุทธศาสน์
ภายหลังราชคันธารพิไลย องค์ใดองค์หนึ่ง ซึ่งสดับเรื่องพุทธฤทธิ มหิตธิมหาพารบันดาลให้
ฝนสวรรค์พรชุกตกทันอยากมากด้วยดี ธกัธกมลประสงค์ทรงให้สร้างรพิมพิพพุทธปฏิมา
ทรงสาฎกปกพระสกนธ์ส่วนหนึ่ง ครั้นนั้นทรงสะพักพระกรขวากวักเรียกฝน ค่ำกลกรซ้าย
หงายรองพิรุณแสดงคุณคือปริศนานัย ขอฝนดลวสานฤดูใดเพลิงแล้ง ข้าวกล้าแห้งโใบสบง
๘ ก็ให้เชิญองค์ปฏิมา เหนือมัญญาศนพิธิ พลียาบุญอาอาจน ขอพรหมพาธารุทก ให้ตก
ในประเทศเกษตรแห่งตนตามปรารถนา เนื่องนามมาพุทธพิพพิพเพศดั่งนั้น หมั่นสมมตมัญญา
พุทธคันธารราชกุมาร มีมามาตรบัตน์ เพื่อพิพพิพพระเจ้าก็ก่อสร้างสืบมา

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชโศลกสยามินทร์ ทรงพระราชจินตนาการ
ในตำนานเรื่องมัจฉาชาติ สามารถรู้เรียกพรชุกตกให้ตกในประเทศหนึ่งได้ ทรงทอดพระเนตร
รูปพระคันธารราชกุมาร อันนายช่างฉาดหล่อแต่โบราณ มีอาการดั่งกล่าวแล้ว บ่แคล้วที่จะคลาศ
จึงได้มีพระบรมราชโองการ สารสั่งให้สร้างอย่างยั่งยืน พระองค์หนึ่งใหม่ใกล้ด้วยคำทำมาง

เฉลาอาศน์เอี่ยมลออตาควรบูชาสรวมพรชพิธิ และอัญชลีในวันหวานพีชเป็นปฐุมและ
ประนมในชโลสารณพิธิ คลวันดีเดือนไพศาช ทรงปริตยาคยังงบายบรรจงบรรเจิด เลิศด้วย
สุปพยญชน เทียรย่มทานถวายเป็นแด่สงฆ์ทรงอุทิศ ส่วนพระราชกุศล แด่สกลเทพยในแหล่งหล้า
ฟ้าเมืองแมน แดนพรหมโกฏิจึงสมโมทย์กมลยินดีรับพลีธรรมบรรณาการ มานสุขสัมฤทธิ์
หนึ่งทรงอุทิศพระราชกุศลราศีแด่สมเด็จพระเจ้าแผ่นดินแต่หลัง ๆ อันเสด็จสถิตยัง
พยมหเมธ เกษมนิเวศน์ ประเทศทิพย์ใด ๆ จงมีพระหฤทัยจำนง ดำรงรับพระราชกุศล สรรพทรง
บำเพ็ญ เป็นที่ชื่นชมบรมสุข ทุกทุกพระเจ้าแผ่นดินฯ

บัดนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูรเสด็จสถิตตรา
ไชยศวรรย์ ก้นอาณาจักร รักษาพุทธศาสน์ มีกมลประสงค์จงจะบำรุงผดุงราชภรณ์ ชาติซีพราหมณ์
พรหมจรรย์ สรรพสมณเพศให้ไพบุลย์พูนพันเอื้อเจริญศุภผลตลอดจิต ขอพุทธฤทธิ์เทพอำนาจ
ราชกฤดาภิหารบุญญาธิการพระมหากษัตริย์แห่งสยามรัฐทุกพระองค์ จงประสิทธิ์
ความสมบูรณ์พูนสวัสดิภาพทั่วหล้า ดาลดินฟ้าอุทกธาร เป็นปรกติการทุกขอมพรชถ้วน
บรรษัทเกษตรกร อาทรในสรรพกิจ คึดมั่นมุ่งผดุงตน ขววยชวนเร่งริเริ่มเพิ่มโภคผลเพียบเพ็ญ
เป็นทางดำเนิน ดลความเจริญทั่วหน้าดั่งประสงค์เจ้าหล้า สถฤชฎีได้ทุกสถานถ้วนเทอญฯ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ



ภาคพืชมงคล

นโม ตสฺส ภควโต
สุนิพฺพุตสฺส ตาติโน
สมฺมาวิรุฬฺหธมฺมสฺส
สาวกานํ ปรมปรํ
ตสฺส ปารมิเตเชน
สทฺธมฺโม อมตปฺปโล
เกลสสนตาปจฺจุณฺเหปี
โลเก รุหฺติ ฐานโส
ตํ โข พุทฺธํ ภควนฺตํ
สสทฺธมฺมํ สสาวกํ
อภิวนฺทีย ปุเชตฺวา
สุเชตเต รตนตฺตเย
โรเปม ปุญฺญพีชานิ
ณฺณสฺส สาทกานิ โน

โลเก ทฺวขสฺส โลกมฺหา
สมฺมา นิสฺรณสฺส จ

นานุปกาโรปการผลานํ

ยุตตกาลโต
ทิฏฺฐธมฺเม สมฺปฺราเย
อปฺราปริเยปิ จ
ยญฺเจตถ ทิฏฺฐธมฺมสฺมี
ผลานํ สมฺปทายกํ
ปฺรตุตฺตํ ปุญฺญวิชัยํ
เหตุ ตํ อิจฺฉิตปฺปลํ
กาเล สมฺมา วิรุฬฺหตุ
มา วินสฺสนตุ สพฺพโส
ปฺพุพฺพณฺณาปฺรณฺณวិชาณี

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น
ผู้เสด็จนิพพานดีแล้ว ยังมีพระคุณคงที่
มีพระธรรมงอกงามโดยชอบแล้ว
เพราะอันน้ำสืบ ๆ มา แห่งพระสาวกทั้งหลาย
ด้วยเดชแห่งบารมี ของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น
พระสัทธรรม มีอมตะเป็นผล
ย่อมเจริญขึ้นในโลก แม้ร้อนระงม
ด้วยความแผดเผาแห่งกิเลสตามฐานะ
เราทั้งหลายอภิวาทบูชาแล้ว
ซึ่งพระผู้มีพระพุทธภาคเจ้านั้น
ทั้งพระสัทธรรม ทั้งพระสาวก
เชื่อว่าหวานพีชคือบุญทั้งหลาย
ในพระรัตนตรัยอันเป็นเขตดี
พีชคือบุญนั้น เป็นเครื่องยังญาณของเรา
ทั้งหลายให้สำเร็จด้วย
ยังความทำที่สุดแห่งทุกข์ในโลก
ให้สำเร็จด้วย ยังความหลีกออกจากโลก
โดยชอบให้สำเร็จด้วย
พีชคือบุญมอบให้ซึ่งผล เป็นอุปการะ
มีประการต่าง ๆ
ตามกาลอันเหมาะ
ในทิฏฐธรรมด้วย ในสัมปรายภพด้วย
ทั้งในภพต่อ ๆ ไปด้วย
ส่วนพีชคือบุญชนิดใด ๆ มอบให้
ซึ่งผลทั้งหลาย ในทิฏฐธรรมนี้ที่เรา
ได้หวานไว้แล้ว
ขอพีชคือบุญนั้น ๆ จงให้ผลที่เราปรารถนาแล้ว
บุพพัตถณพีช และอปฺริณณพีชทั้งหลาย
เหล่าใด ที่กสิกรทั้งหลายหวานไว้แล้ว
ในที่นั้น ๆ ในสยามรัฐนี้ ขอบุพพัตถณพีช

อิมานิ อีทิสานิ จ
ยานิ อิมสมิ ปุตตานิ
สยามรรณฺเฐ ตถิ ตถิ
ภาสิตํ พุทฺธเสฏฺเฐน
สจฺจํ โลกคฺควาทินา
สทฺธา พิชฺ ติโป วฏฺฐิ
ปญฺญา เม ยฺยุนนฺคฺล
ทิริ อีสํ มโน โยตฺตํ
สติ เม ผาลปจฺจํ
กายคฺคฺตโต วจฺจคฺคฺตโต
อาหาเร อฺหฺเร ยโต
สจฺจํ กโรมิ นิทฺทํ
โสฺรจฺจํ เม ปโมจํ
วิริยํ เม ธฺรฺธฺเรยฺหํ
โยคกฺเขมาธิวาทนํ
คจฺจตฺติ อนิวตฺตนํ
ยตฺถ คนฺตฺวา น โสจติ
เอวเมสํ กสฺสิ กฏฺฐา
สา โหติ อมตฺปฺผลา
เอตํ กสฺสิ กสิตฺวาน
สพฺพทฺทุกฺขา ปมฺุจฺจตฺติ
เอเตน สจฺจวชฺเชน
ปุตฺตา พิชฺชาติโย
บุพฺพพฺณฺณา จาปรณฺณา จ
วิรุหนฺตุ ตถิ ตถิ
ราชาณฺเกเขตฺตภูตสมฺมิ
สพฺพตฺถ ภูริมณฺทเล
ปฺุปฺพการณฺผลปฺิณฺทิ
ธฺรา โหนฺเตว สพฺพโส
ภาสิตา จยิมา คาลา
มุคคฺกณฺ สตฺถณฺนา
คาโว ตสฺสุ ปชายนฺติ
เขตฺตเต วุตฺตํ วิรุหฺติ

และอปรณณพิชทั้งหลายเช่นนี้ เหล่านี้
จงออกงามดี ตามฤดูกาลเกิด อย่าเสียไป
โดยประการทั้งปวงเลย
คำสัตย์อันพระพุทธรเจ้าผู้ประเสริฐที่สุด
เป็นอัครวาทินในโลก ได้ตรัสไว้แล้วว่า
ศรัทธาเป็นพิช ตบะเป็นฝน
ปัญญาของเราเป็นแอกและไถ
ทิริเป็นจอนไถ ใจเป็นเชือก
สติของเราเป็นผาลและปฏัก
เราค้มทางกายแล้ว ค้มทางวาจาแล้ว
ประหยัดท้องในเรื่องอาหารแล้ว
เราทำสัจจะให้ป็นเหตุการณ์ผัดจ
ความพอใจของเรา คือความพินหน้ำที่
วิริยะของเราเป็นตัวการงาน
ซึ่งนำถึงที่อันเกษมจากโยคะไป
สู่ที่ไม่กลับ
ที่ไปถึงแล้วไม่เศร้าโศก
การทํานานี้ ใครทำได้อย่างนี้
ย่อมเป็นที่มอมตะเป็นผล
บุคคลทํานานี้แล้ว
ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้
ด้วยการกล่าวสัตย์นี้
บุพพัฒน์พิช และอปรณณพิช
ทั้งหลายที่หว่านไว้แล้ว
จงออกขึ้นในที่นั้น ๆ
ต้นไม้มผลทั้งหลาย ในภุริมณฑล
ทั้งปวง ซึ่งเป็นพระราชอาณาเขต
จงทรงไว้ซึ่งดอกและผลเป็นกลุ่มช่อ
โดยประการทั้งปวง เทอญ
อนึ่ง คาลาเหล่านี้ อันพระศาสดา
ผู้ทํากรานเสียซึ่งความไข้ ได้ทรงภาษิตไว้ว่า
ผู้ใดไม่ประทุษร้ายมิตร โคทั้งหลายของ
ผู้นั้นย่อมตกถูก พิชที่หว่านไว้ในนา

วุตตนํ ผลมสนาติ
 โย มิตตานํ น ทุพฺภติ
 วิรุฬฺหมูลสนตานํ
 นิโครธมํ มาสฺสโต
 อมตตา นปฺปสหนติ
 โย มิตตานํ น ทุพฺภติ
 เอเตน จาปิ สจฺเจน
 ปวฺตตา พิชชาติโย
 ปุพฺพพณฺณา จาปรณฺณา จ
 วิรุหนตุ ตฺถิ ตฺถิ
 ราชานุกเขตตภูตสฺมี
 สพฺพตถ ภูริมณฑเล
 สมฺปณฺณา ผลปุปฺเพหิ
 ปชายนฺเตว สพฺพโส
 อมฺหากณฺจ มหาราชฯ
 สยามินโท มหิปปติ
 ฐมฺมาภิปาเลนโต
 สมฺพุทฺธสฺสาปิ สาสนํ
 ราชานุกเขตตภูตสฺมี
 สกเล มหิมณฑเล
 สพฺเพสมฺปิ นีवासินํ
 ปาณินํ สุขกามินํ
 สุขํ วุฑฺฒิ จ ปตฺเตติ
 เวปุลลญฺจานุปุพฺพโส
 เอเตน จาปิ สจฺเจน
 ปวฺตตา พิชชาติโย
 ปุพฺพพณฺณา จาปรณฺณา จ
 วิรุหนตุ ตฺถิ ตฺถิ
 ราชานุกเขตตภูตสฺมี
 สพฺพตถ ภูริมณฑเล
 สมฺปณฺณา วิปฺปลา โทหนตุ
 สมฺปชฺชนฺเตว สพฺพโสติ

ย่อมงอกงาม ผู้นั้นย่อม
 บริโภคผลแห่งพืชทั้งหลายที่หวานไปแล้ว
 ผู้ใดไม่ประทุษร้ายมิตร ศัตรูทั้งหลาย
 ย่อมชมเหิงผู้นั้นไม่ได้
 เหมือนลมรั้งความดันไทร อันมีราก
 และลำต้นงอกงามแล้วไม่ได้ฉะนั้น
 แม้ด้วยคำสัตย์นี้
 บุพพัตถณพืช และอปรัณณพืช
 ทั้งหลาย ที่หวานไว้แล้ว
 งอกขึ้นในที่นั้น
 ต้นไม้ ผลไม้ทั้งหลาย ในแดนดิน
 ทั้งปวง ซึ่งเป็นพระราชอาณาเขต
 จงสมบูรณ์ด้วยผลและดอก เมล็ด
 ออกโดยประการทั้งปวงทีเดียว
 ก็สมเด็จพระมหาราชฯของพวกเรา
 ผู้เป็นพระเจ้าแผ่นดินจอมสยาม
 ทรงอภิบาลแคว้นแคว้นโดยชอบ
 ทั้งพระศาสนาของพระสัมพุทธเจ้าด้วย
 ทรงปรารถนาความสุข ความเจริญ
 และความไพบุลย์ โดยลำดับ
 แก่ประชาชนแม้ทั้งปวง
 ผู้อยากได้ความสุข
 อาศัยอยู่ในแดนดิน ทั้งสิ้น
 อันเป็นพระราชอาณาเขต
 แม้ด้วยคำสัตย์นี้
 บุพพัตถณพืช และอปรัณณพืช
 ทั้งหลาย ที่หวานไว้แล้ว จง
 งอกขึ้นในที่นั้น ๆ
 ต้นไม้ ผลไม้ทั้งหลาย ในแดนดิน
 ทั้งปวง ซึ่งเป็นพระราชอาณาเขต
 จงเป็นพสกษชาติสมบูรณ์ไพบุลย์
 จงถึงพร้อมโดยประการทั้งปวงเทอญ



รายนามพระยาแรกนา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ - ปัจจุบัน

พุทธศักราช	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง
๒๕๐๓ - ๒๕๐๔	ม.จ. จักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธ์	อธิบดีกรมการข้าว
๒๕๐๕ - ๒๕๑๒	นายสละ ทศานนท์	อธิบดีกรมการข้าว
๒๕๑๓ - ๒๕๑๔	นายแสวง กุลทองคำ	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๑๕ - ๒๕๒๒	นายปรีดา กรรณสูต	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๒๓ - ๒๕๒๕	นายเถลิง อารังนาวาสวัสดิ์	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๒๖	นายกังวาล เทพหัสดิน ณ อยุธยา	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๒๗ - ๒๕๒๘	นายพิสิษฐ์ ศศิผลิน	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
๒๕๒๙ - ๒๕๓๐	นายยุกติ สาริกะภูติ	อธิบดีกรมวิชาการเกษตร
๒๕๓๑ - ๒๕๓๓	นายทวีศักดิ์ เสสเวช	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
๒๕๓๔ - ๒๕๓๕	นายยุกติ สาริกะภูติ	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๓๖ - ๒๕๓๘	นายสมหมาย สूरกุล	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๓๙	นายณรงค์ ชูประกอบ	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๔๐ - ๒๕๔๑	นายทวีศักดิ์ เสสเวช	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๔๒ - ๒๕๔๖	นายปิติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๔๗ - ๒๕๕๐	นายบรรพต หงษ์ทอง	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๕๑ - ๒๕๕๒	นายจรัลธาดา กรรณสูต	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๕๓	นายยุคล ลิ้มแหลมทอง	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๕๔	นายเฉลิมพร พิรุณสาร	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พุทธศักราช	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง
๒๕๕๕	นายศุภชัย บานพับทอง	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๕๖ - ๒๕๕๘	นายขวลิท ขูขจร	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๕๙ - ๒๕๖๐	นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๑	นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๒	นายอนันต์ สุวรรณรัตน์	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๓	ผู้ทำหน้าที่หัวหน้าข่าว นายอนันต์ สุวรรณรัตน์	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๔	ผู้ทำหน้าที่หัวหน้าข่าว นายทองเปลว กองจันทร์	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๕	นายทองเปลว กองจันทร์	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๖	นายประยูร อินสกุล	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๗	นายประยูร อินสกุล	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๕๖๘	นายประยูร อินสกุล	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์



สถิติน้ำหนักเมล็ดพันธุ์ข้าวเปลือก ที่นำเข้าในพระราชพิธีสมโภชฉลองพระนั่งเกล้าธรรมาภรณ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ - ปัจจุบัน

พุทธศักราช	น้ำหนัก
๒๕๓๖	๑,๖๗๙ กิโลกรัม
๒๕๓๗	๑,๕๒๖ กิโลกรัม
๒๕๓๘	๑,๕๒๐ กิโลกรัม
๒๕๓๙	๑,๓๖๖ กิโลกรัม
๒๕๔๐	๑,๔๔๒ กิโลกรัม
๒๕๔๑	๑,๔๘๒ กิโลกรัม
๒๕๔๒	๑,๓๕๗ กิโลกรัม
๒๕๔๓	๑,๒๒๕ กิโลกรัม
๒๕๔๔	๑,๗๕๗ กิโลกรัม
๒๕๔๕	๑,๕๕๖ กิโลกรัม
๒๕๔๖	๑,๕๓๔ กิโลกรัม
๒๕๔๗	๑,๖๔๑ กิโลกรัม
๒๕๔๘	๑,๗๔๑ กิโลกรัม
๒๕๔๙	๑,๕๘๔ กิโลกรัม
๒๕๕๐	๒,๐๑๑ กิโลกรัม
๒๕๕๑	๑,๘๙๓ กิโลกรัม

พุทธศักราช	น้ำหนัก
๒๕๕๒	๑,๙๒๐ กิโลกรัม
๒๕๕๓	๑,๗๙๑ กิโลกรัม
๒๕๕๔	๑,๗๙๙ กิโลกรัม
๒๕๕๕	๙๐๐ กิโลกรัม
๒๕๕๖	๑,๔๑๗ กิโลกรัม
๒๕๕๗	๒,๐๘๒ กิโลกรัม
๒๕๕๘	๒,๖๙๕ กิโลกรัม
๒๕๕๙	๒,๖๖๗ กิโลกรัม
๒๕๖๐	๒,๘๖๕ กิโลกรัม
๒๕๖๑	๑,๗๙๙ กิโลกรัม
๒๕๖๒	๑,๒๐๖ กิโลกรัม
๒๕๖๓	๑,๔๕๘ กิโลกรัม
๒๕๖๔	๑,๓๙๖ กิโลกรัม
๒๕๖๕	๑,๗๒๘ กิโลกรัม
๒๕๖๖	๒,๒๔๔ กิโลกรัม
๒๕๖๗	๒,๗๔๓ กิโลกรัม
๒๕๖๘	๔,๘๘๐ กิโลกรัม



รายชื่อพระโคธแรกนาขวัญและพระโคสำรอง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ - ปัจจุบัน

พุทธศักราช	พระโคธแรกนาขวัญ		พระโคสำรอง	
๒๕๓๖ - ๒๕๓๗	เพชร	พลอย	มิ่ง	มงคล
๒๕๓๘ - ๒๕๔๑	รุ่ง	โรจน์	เพชร	พลอย
๒๕๔๒	เพชร	ทอง	โรจน์	พลอย
๒๕๔๓	เพชร	ทอง	เทิด	ทูน
๒๕๔๔	โรจน์	ทอง	เทิด	ทูน
๒๕๔๕	เทิด	ทูน	โรจน์	ทอง
๒๕๔๖	โรจน์	ทอง	ล้ำ	เลิศ
๒๕๔๗ - ๒๕๔๘	เทิด	ทูน	ล้ำ	เลิศ
๒๕๔๙	ล้ำ	เลิศ	เทิด	ทูน
๒๕๕๐	เทิด	ทูน	โรจน์	เลิศ
๒๕๕๑	เทิด	ทูน	ฟ้า	ใส
๒๕๕๒ - ๒๕๕๕	ฟ้า	ใส	เทิด	ทูน
๒๕๕๖ - ๒๕๕๗	ฟ้า	ใส	มัน	คง
๒๕๕๘	เลิศ	ฟ้า	เพิ่ม	พูล
๒๕๕๙ - ๒๕๖๐	เพิ่ม	พูล	พอ	เพียง
๒๕๖๑	พอ	เพียง	เพิ่ม	พูล
๒๕๖๒	เพิ่ม	พูล	พอ	เพียง
๒๕๖๓ - ๒๕๖๔	-	-	-	-
๒๕๖๕	พอ	เพียง	เพิ่ม	พูล
๒๕๖๖	พอ	เพียง	เพิ่ม	พูล
๒๕๖๗	พอ	เพียง	เพิ่ม	พูล
๒๕๖๘	พอ	เพียง	เพิ่ม	พูล



คำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘



คำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘
ที่ ๑ /๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘
และคณะทำงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘

ด้วยคณะกรรมการอำนวยการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘ ได้มีมติการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๘ เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘ (จำนวน ๑ คณะ) และคณะทำงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘ (จำนวน ๒๐ คณะ)

เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และประสบผลสำเร็จ อาศัยอำนาจตามข้อ ๒ ของคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๑๒๖๘/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘ และคณะทำงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘ ดังนี้

๑. คณะอนุกรรมการดำเนินการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘ โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบ

- | | |
|--|---------------------|
| ๑. นางอัญชลี สุวจิตตานนท์ | ประธานอนุกรรมการ |
| รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | |
| ที่กำกับดูแลสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | |
| ๒. ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นางสาวนณกุล สงวนวงศ์) | รองประธานอนุกรรมการ |
| ๓. ผู้แทนสำนักพระราชวัง | อนุกรรมการ |
| ๔. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ | อนุกรรมการ |
| ๕. ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง | อนุกรรมการ |
| ๖. ผู้แทนกรมควบคุมโรค | อนุกรรมการ |
| ๗. ผู้แทนกรมศิลปากร | อนุกรรมการ |
| ๘. ผู้แทนการไฟฟ้านครหลวง | อนุกรรมการ |
| ๙. ผู้แทนสำนักงานเขตพระนคร | อนุกรรมการ |
| ๑๐. รองอธิบดีกรมชลประทาน ที่ได้รับมอบหมาย | อนุกรรมการ |
| ๑๑. นายวีรศักดิ์ บุญเชิญ | อนุกรรมการ |
| รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๑๒. รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย | อนุกรรมการ |
| ๑๓. รองอธิบดีกรมปศุสัตว์ ที่ได้รับมอบหมาย | อนุกรรมการ |
| ๑๔. รองอธิบดีกรมการข้าว ที่ได้รับมอบหมาย | อนุกรรมการ |

๑๕. นายพรเทพ ...

๑๕. นายพรเทพ ศรีอินทร	อนุกรรมการ
ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๑๖. ผู้อำนวยการกองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
๑๗. นายธิตติ โลหะปิยะพรรณ	อนุกรรมการ
ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	และเลขานุการ
๑๘. ผู้อำนวยการกองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
	และผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. ดำเนินการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด
๒. ควบคุม กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะกรรมการดำเนินงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘
๓. พิจารณางบประมาณค่าใช้จ่ายดำเนินการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘ ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดเตรียมงานพระราชพิธีฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
๔. เป็นศูนย์กลางอำนวยความสะดวก และดำเนินงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
๕. จัดเตรียมพวงมาลัยขอพรพระ
๖. ให้คำปรึกษา แก้ไขปัญหาข้อขัดข้องของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ
๗. ประสานงานขอความร่วมมือการจัดเตรียมงานพระราชพิธีฯ
๘. แต่งตั้งหรือมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็น
๙. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. คณะทำงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘ จำนวน ๒๐ คณะ โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

๑. คณะทำงานฝ่ายติดตั้งพลับพลาที่ประทับ

องค์ประกอบ

๑. นายสมนึก ปราบนอก
ผู้อำนวยการกองออกแบบก่อสร้างพลับพลาพิธีและโครงการพิเศษ กรมโยธาธิการและผังเมือง
ประธานคณะทำงาน
๒. นายกอบชนม์ธัญญ์ รังษีกุล
นายช่างโยธาอาวุโส กรมโยธาธิการและผังเมือง
คณะทำงาน
๓. นายสรวุฒน์ แจ่มครุฑ
นายช่างโยธาอาวุโส กรมโยธาธิการและผังเมือง
คณะทำงาน
๔. ผู้แทนกรมช่างโยธาทหารอากาศ กองทัพอากาศ
คณะทำงาน
๕. ผู้แทนกองทัพบก
คณะทำงาน
๖. ผู้แทนกรมชลประทาน
คณะทำงาน
๗. นายมานะ เอี่ยมสะอาด
ช่างจัดสถานที่พิธีการ ระดับ ช.๑ กรมโยธาธิการและผังเมือง
คณะทำงาน

๘. นายศักดิ์ชาย ...

๘. นายศักดิ์ชาย ชัยพัฒน์
นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๙. นางสาวสุรดา เสริมจบก
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. ดำเนินการติดตั้งปลั๊กพลาที่ประทับ พร้อมประดับตกแต่งธงชาติและธงตราสัญลักษณ์ให้เสร็จเรียบร้อย
ทันกำหนดวันซ้อมใหญ่ รวมทั้งตกแต่งให้สวยงามสำหรับวันพระราชพิธีฯ
 ๒. จัดเก้าอี้สำหรับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ข้างปลั๊กพลาที่ประทับ
 ๓. ติดตั้งกระโจม จำนวน ๘ กระโจม พร้อมประดับกระโจมด้วยผ้าระบายให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยสวยงาม
 ๔. ดำเนินการติดตั้งเต็นท์หน้ารถท้องทรง
 ๕. จัดเตรียมแผ่นหลังกรองพื้น (AM - ๒) พร้อมจัดวางบริเวณพื้นที่งานพระราชพิธีฯ รวมถึงจัดเก้าอี้สำหรับ
ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ข้างปลั๊กพลาที่ประทับ
 ๖. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้ง
รายงานความก้าวหน้าให้คณะกรรมการดำเนินการจัดงาน
 ๗. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
๒. คณะทำงานฝ่ายติดตั้งปราสาทปลั๊กพลาที่ประทับ โรงพิธีพราหมณ์ โรงพระโค เต็นท์ประชาชน
และห้องประชาสัมพันธ์

องค์ประกอบ

๑. รองอธิบดีกรมชลประทาน ที่ได้รับมอบหมาย
ประธานคณะทำงาน
๒. ผู้แทนกรมชลประทาน
คณะทำงาน
๓. ผู้แทนกรมปศุสัตว์
คณะทำงาน
๔. ผู้แทนกรมชลประทาน
คณะทำงาน
และเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. ติดตั้งปราสาทผู้เข้าเฝ้าฯ จำนวน ๒ ปราสาท สำหรับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ข้างปลั๊กพลาที่ประทับข้างละ ๑ ปราสาท
ติดตั้งโรงพิธีพราหมณ์ โรงพระโค เต็นท์ประชาชน และห้องประชาสัมพันธ์ ให้เสร็จเรียบร้อยทันกำหนด
วันซ้อมใหญ่และวันพระราชพิธีฯ
๒. ติดตั้งเครื่องปรับอากาศที่ห้องแต่งตัวพระยาแรกนา เทพี และห้องประชาสัมพันธ์
๓. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้ง
รายงานความก้าวหน้าให้คณะกรรมการดำเนินการจัดงานฯ
๔. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓. คณะทำงาน ...

๑๒. นายชัชรินทร์ แสงเจริญ
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร คณะทำงาน
๑๓. นายเอกลักษณ์ ระกา
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร คณะทำงาน
๑๔. นายธนศ จันทรอินทร์
วิศวกรการเกษตรปฏิบัติการ
กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร คณะทำงาน
๑๕. นายนิรัช สุขอนันต์
วิศวกรการเกษตรปฏิบัติการ
กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร คณะทำงาน
๑๖. นายอัมรินทร์ หลงกอหราบ
วิศวกรการเกษตรปฏิบัติการ
กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร คณะทำงาน
๑๗. นายรัชชานนท์ สิทธิวงศ์
นายช่างเครื่องกลปฏิบัติงาน
กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร คณะทำงาน
๑๘. ว่าที่ร้อยตรี ทิฆัมพร ฤทธาญวงศ์
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร คณะทำงาน
๑๙. นายณัฐพล พุ่มโกสุม
เจ้าพนักงานธุรการ
กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร คณะทำงาน
๒๐. นายสุพจน์ แก้วปินดา
นายช่างเครื่องกลชำนาญงาน
ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มบริการงานช่างเกษตร
กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร คณะทำงาน
และเลขานุการ

๒๑. นายศราวุฒิ ...

๒๑. นายศราวุฒิ หมวดชาลี
นายช่างเครื่องกลช่างนาญการ
กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่ และวิศวกรรมเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร
๒๒. นายวันปิยะ วาหิน
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒๓. นางสาวสุธาสินี ชูพรหม
นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
- คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
- คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. จัดทำลานรกรนาให้สวยงามเสร็จเรียบร้อยตามกำหนดวันซ่อมย่อย ซ่อมใหญ่ และวันพระราชพิธีฯ
๒. ประดับไม้ดอก ไม้ประดับ ปุหลาบลานรกรนา และบุพพรมทางเดินรอบลานรกรนา
๓. ปูพื้นไม้ภายในต้นหญ้าเข้าเฝ้าฯ พร้อมปรับพื้นที่รอบ ๆ บริเวณต้นหญ้า ให้นั่นคง แข็งแรง มีความปลอดภัย
๔. ดำเนินการติดตั้งเสาแก้วรับรอบบริเวณพระราชพิธีฯ ให้มีความมั่นคง แข็งแรง
๕. ติดธงสัญลักษณ์ของส่วนราชการต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖. ประสานกรุงเทพมหานครขอใช้น้ำในการทำลานรกรนา
๗. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะกรรมการดำเนินการจัดงานฯ
๘. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔. คณะทำงานฝ่ายติดตั้งกระโจมและจัดเก้าอี้

องค์ประกอบ

๑. นายสุริยะ คำปวง
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
 ๒. นายวรวิทย์ ประวิงทรัพย์
ผู้อำนวยการกลุ่มพฤกษศาสตร์ กองคลัง กรมส่งเสริมการเกษตร
 ๓. นางอัจฉิมา หันสกุล
นักวิชาการพัสดุชำนาญการ กองคลัง กรมส่งเสริมการเกษตร
 ๔. นางสาวอริยา อรุณวงศ์
นักวิชาการพัสดุชำนาญการ กองคลัง กรมส่งเสริมการเกษตร
 ๕. นายเกริกภรณ์ แลวทิม
นักวิชาการพัสดุชำนาญการ กองคลัง กรมส่งเสริมการเกษตร
 ๖. นางสาวสุนันธุธิดา วีรวัฒน์เมธีรินทร์
นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ กองคลัง กรมส่งเสริมการเกษตร
- ประธานคณะทำงาน
- คณะทำงาน
- คณะทำงาน
- คณะทำงาน
- คณะทำงาน
- คณะทำงาน

๗. จำลึบเอก ...

- | | |
|--|--------------|
| ๗. จำليبเอก ปิยวัฒน์ พรหมมินทร์ | คณะทำงาน |
| เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน กองคลัง กรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๘. นายปรีวิช นามพิมาย | คณะทำงาน |
| นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ กองคลัง กรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๙. นางสาวสุพรรณิ สิมเทศ | คณะทำงาน |
| นักวิชาการพัสดุปฏิบัติการ กองคลัง กรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๑๐. นางสาวรวมพร การสมเจตน์ | คณะทำงาน |
| นักวิชาการพัสดุปฏิบัติการ กองคลัง กรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๑๑. นายณัฏฐพล สุทธิบุญ | คณะทำงาน |
| นักวิชาการพัสดุปฏิบัติการ กองคลัง กรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๑๒. นายวชิรวิทย์ ช่างเยาว์ | คณะทำงาน |
| นักวิชาการพัสดุปฏิบัติการ กองคลัง กรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๑๓. นางสาวอนัญญา รังงาม | คณะทำงาน |
| นักวิชาการพัสดุปฏิบัติการ กองคลัง กรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๑๔. นางสาวกาญจนา เพ็ชรหิน | คณะทำงาน |
| นักวิชาการเงินและบัญชี กองคลัง กรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๑๕. นางสาวนภาพร เวชกิจ | คณะทำงาน |
| นักวิชาการเงินและบัญชี กองคลัง กรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๑๖. นางสาวณฤพาท บงกชปทุมพันธ์ | คณะทำงาน |
| เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี กองคลัง กรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๑๗. นางสาวสุกานดา มาขุนทด | คณะทำงาน |
| เจ้าพนักงานธุรการ กองคลัง กรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๑๘. นางสาวชลาลัย มั่นชพาน | คณะทำงาน |
| ผู้อำนวยการกองคลัง กองคลัง กรมส่งเสริมการเกษตร | และเลขานุการ |
| หน้าที่และอำนาจ | |
| ๑. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กรมพาณิชย์การทราบบกและกรมโยธาธิการและผังเมือง) เพื่อเตรียมการติดตั้ง | |
| กระโจมตามแผนผังที่กำหนด | |
| ๒. จัดหาอุปกรณ์ เช่น แก้ว ฟิล์ม โด๊ะ เครื่องปรับอากาศ เติ่นท์ เพื่อติดตั้งบริเวณบนพลับพลาที่ประทับ | |
| และหลังพลับพลาที่ประทับ กระโจม โรงพิธีพราหมณ์ หน่วยประชาสัมพันธ์ และกองอำนวยความสะดวก เติ่นท์ประชาชน | |
| พร้อมจัดทำป้ายชื่อตามแผนผังที่กำหนด | |
| ๓. จัดหาอุปกรณ์ แก้ว ฟิล์ม ช่างโรงพิธีพราหมณ์ ในวันซ้อมย่อยและวันซ้อมใหญ่ | |
| ๔. จัดหาฟิล์มบริเวณโรงพระโค | |
| ๕. จัดการดูแลรักษาความสะอาดห้องสุขาบริเวณข้างโรงพิธีพราหมณ์และโรงพระโค | |
| ๖. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบถามประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้ง | |
| รายงานความก้าวหน้าให้คณะอนุกรรมการดำเนินการจัดงานฯ | |
| ๗. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง | |

๕. คณะทำงาน ...

๕. คณะทำงานฝ่ายจัดเตรียมพระโค

องค์ประกอบ

- | | |
|--|----------------|
| ๑. รองอธิบดีกรมปศุสัตว์ ที่ได้รับมอบหมาย | ประธานคณะทำงาน |
| ๒. ผู้แทนกรมปศุสัตว์ | คณะทำงาน |
| ๓. ผู้แทนกรมปศุสัตว์ | คณะทำงาน |
| ๔. ผู้แทนกรมปศุสัตว์ | คณะทำงาน |
| | และเลขานุการ |

หน้าที่และอำนาจ

- ๑) ดูแลพระโคให้มีพละนามัยสมบูรณ์ และแข็งแรง
- ๒) ฝึกซ้อมพระโคเพื่อให้เข้ามาร่วมในวันซ้อมใหญ่ และในวันพระราชพิธีฯ
- ๓) นำพระโคมาเลี้ยงบริเวณสนามหลวง เพื่อให้เกิดความเคยชิน
- ๔) ดูแล/ป้องกันนกพิราบไม่ให้เข้าไปในลานแรกรางระหว่างงานพระราชพิธีฯ
- ๕) เตรียมพระโคและน้ำล้างมือให้พระยาแรกนาล้างมือ เพื่อให้พระโคตมมน้ำในวันพระราชพิธีฯที่ชมงคลตอนเย็นที่บริเวณสนามหลวง
- ๖) กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะอนุกรรมการดำเนินการจัดงานฯ
- ๗) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๖. คณะทำงานฝ่ายจัดเตรียมคันไถ

องค์ประกอบ

- | | |
|---|----------------|
| ๑. นายรพีทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร | ประธานคณะทำงาน |
| ๒. นางดวงสมร พงศพิฏล
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
กรมส่งเสริมการเกษตร | คณะทำงาน |
| ๓. นางสาวจุฬารัตน์ นกสกุล
ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการวินิจฉัยศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
กรมส่งเสริมการเกษตร | คณะทำงาน |
| ๔. นางสาวนวรรตน์ กวินพิศุทธิ์
ผู้อำนวยการกลุ่มสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ๑ กองการเจ้าหน้าที่
กรมส่งเสริมการเกษตร | คณะทำงาน |
| ๕. นายศตนัน พรธมย์ยพงษ์
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบงานและอัตราค่าสิ่ง กองการเจ้าหน้าที่
กรมส่งเสริมการเกษตร | คณะทำงาน |

๖. นางสาว ...

- | | |
|---|----------|
| ๖. นางสาวกนิษฐา วรรณชาติ
ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการควบคุมศัตรูพืชโดยเทคโนโลยีรังสี
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
กรมส่งเสริมการเกษตร | คณะทำงาน |
| ๗. นางศิริรัตน์ เทพวาที
เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
กรมส่งเสริมการเกษตร | คณะทำงาน |
| ๘. นายณัฐสิทธิ์ ปานลิตร
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร | คณะทำงาน |
| ๙. นายชัยวัฒน์ อุยานันท์
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
กรมส่งเสริมการเกษตร | คณะทำงาน |
| ๑๐. นางสาวจิตตะ นิยมมะ
นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
กรมส่งเสริมการเกษตร | คณะทำงาน |
| ๑๑. นายวิษณุ เมืองทิพย์
นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
กรมส่งเสริมการเกษตร | คณะทำงาน |
| ๑๒. นางสาวกิตติยา จันทระลอ
นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
กรมส่งเสริมการเกษตร | คณะทำงาน |
| ๑๓. นางสาวสาวิตรี จันทรมณี
นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
กรมส่งเสริมการเกษตร | คณะทำงาน |
| ๑๔. นางสาวไพรมณ์ พุฒตาล
นักวิชาการเผยแพร่ปฏิบัติการ
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
กรมส่งเสริมการเกษตร | คณะทำงาน |
| ๑๕. นางสาว ... | |

๑๕. นางสาวศุภาพัชร์ บุญชน	คณะทำงาน
เจ้าพนักงานการเกษตรปฏิบัติงาน	
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย	
กรมส่งเสริมการเกษตร	
๑๖. นายธนกฤต ศุภเอกฉันท	คณะทำงาน
นายช่างเครื่องกลปฏิบัติงาน	
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย	
กรมส่งเสริมการเกษตร	
๑๗. นายสุรเชษฐ์ ชมจิน	คณะทำงาน
กองขยายพันธุ์พืช กรมส่งเสริมการเกษตร	
๑๘. นางสาวหทัยรัตน์ พลหาตรี	คณะทำงาน
นักวิชาการเกษตร กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย	
กรมส่งเสริมการเกษตร	
๑๙. นายณัฐวัฒน์ พุ่มโกสุม	คณะทำงาน
นายช่างเทคนิค กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย	
กรมส่งเสริมการเกษตร	
๒๐. นายสุทธิพงษ์ มะเดื่อทอง	คณะทำงาน
นายช่างเทคนิค กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย	
กรมส่งเสริมการเกษตร	
๒๑. นายกฤษฎา กระจำจิตร	คณะทำงาน
เจ้าพนักงานการเกษตร	
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย	
กรมส่งเสริมการเกษตร	
๒๒. นายกันติณัฏฐ์ เพ็ชรวิจิตร	คณะทำงาน
เจ้าพนักงานธุรการ กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย	
กรมส่งเสริมการเกษตร	
๒๓. นายนฤเบศ ชมดง	คณะทำงาน
พนักงานขับรถยนต์	
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย	
กรมส่งเสริมการเกษตร	
๒๔. นายอรุณ บุญยัง	คณะทำงาน
พนักงานขับรถยนต์	
กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	
๒๕. นายยุทธการ กองวงศ์	คณะทำงาน
ผู้อำนวยการกลุ่มจัดการศัตรูพืชหลังการเก็บเกี่ยว	และเลขานุการ
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย	
กรมส่งเสริมการเกษตร	
๒๖. นางสาว...	

๒๖. นางสาวเบญจมาภรณ์ ชุ่มจิตร์
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
กรมส่งเสริมการเกษตร คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๗. นางสาวพนิดา นังมูล
นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
กรมส่งเสริมการเกษตร คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. ช่อมแซมปรับปรุงคันไถให้มีสภาพดีมีสภาพพร้อมใช้งาน
 ๒. ขนย้ายคันไถ และจัดเตรียมคันไถเพื่อเข้าร่วมวันซ่อมใหญ่ และงานพระราชพิธี
 ๓. จัดเจ้าหน้าที่บอกรอบไถหว่าน
 ๔. ดูแลและรักษาคันไถหลังจากการใช้งานพระราชพิธี
 ๕. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะกรรมการดำเนินการจัดงานฯ
 ๖. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
๗. คณะทำงานฝ่ายจัดเตรียมพันธุ์ข้าวพระราชทานและพันธุ์พืช
องค์ประกอบ
๑. รองอธิบดีกรมการข้าว ที่ได้รับมอบหมาย ประธานคณะทำงาน
 ๒. ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว รองประธานคณะทำงาน
 ๓. ผู้แทนกรมการข้าว คณะทำงาน
 ๔. นายธีรภัทร เข้มทอง คณะทำงาน
 - เลขานุการกรม กรมวิชาการเกษตร
 ๕. ผู้แทนกรมการข้าว คณะทำงาน
และเลขานุการ
 ๖. ผู้แทนกรมการข้าว คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. ขอพระบรมราชานุญาตพันธุ์ข้าวทรงปลูกพระราชทานมาใช้ในงานพระราชพิธี
๒. ส่งมอบพันธุ์ข้าวทรงปลูกพระราชทานให้กับคณะทำงานฝ่ายรับผิดชอบการปลูกข้าว
๓. จัดพันธุ์พืช ๔๐ ชนิด เพื่อนำเข้าประกอบพระราชพิธีฯ ในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
๔. นำเมล็ดพันธุ์ข้าวทรงปลูกพระราชทาน มาคัดทำความสะอาด
๕. แจ้งรายชื่อและจำนวนพันธุ์ข้าวให้กรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อนำลงในสุจิตร์
๖. จัดอาหารเลี้ยงถวายพระโค ๒ สำหรับ มอบให้พราหมณ์ในวันพระราชพิธีที่ขมกลจตรพระนั่งคัลแรกนาขวัญ ณ บริเวณสนามหลวง
๗. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะกรรมการดำเนินการจัดงานฯ
๘. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๘. คณะทำงาน ...

๘. คณะทำงานฝ่ายรับผิดชอบกระบวนข้าว

องค์ประกอบ

- | | |
|--|-------------------|
| ๑. นายชิษณุชา บุตดาบุญ
รองอธิบดีกรมการข้าว | ประธานคณะทำงาน |
| ๒. นายถุญญิน คำตัน
ผู้อำนวยการกองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว | รองประธานคณะทำงาน |
| ๓. นางสาวอรสา ชัดสาภาญจน์
ผู้เชี่ยวชาญด้านการควบคุมคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว
กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว | คณะทำงาน |
| ๔. นางสาวเมตตา คชสำโรง
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว | คณะทำงาน |
| ๕. นางสาวปรีดา ศรีรัตนะ
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว | คณะทำงาน |
| ๖. นางสาวดวงพร อังสุมาลี
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว | คณะทำงาน |
| ๗. นางสาวศิริพร หาญนันทวิวัฒน์
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว | คณะทำงาน |
| ๘. นายกิตติพงษ์ สะอาดกิตตินันท์
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว | คณะทำงาน |
| ๙. นายกิตติคำธร สงวนคัมธรณ์
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว | คณะทำงาน |
| ๑๐. นายปกรณ์ศิริ บังทอง
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว | คณะทำงาน |
| ๑๑. นางสาวภัทรส จันทร์เพ็ญ
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว | คณะทำงาน |
| ๑๒. นางสาวฤทัยรัตน์ ยศโชติ
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว | คณะทำงาน |
| ๑๓. นางสาว ... | |

- ๑๓ -	
๑๓. นางสาวทวิรัตน์ จันทนิช นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๑๔. นางสาวพรทิพย์ แซ่โล้ว นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๑๕. นายอนกร ศรีวิมล นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๑๖. นายเกรียงไกร แสงไข นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๑๗. นางสาวรังสิณี ประเสริฐวัฒนะ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๑๘. นางสาวจริยา พุทธิ นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๑๙. นายทินวัฒน์ การสมบูรณ์ นายช่างเครื่องกลปฏิบัติงาน กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๒๐. นางสาวญาณิภานต์ จิตาริชัย พนักงานธุรการ ส๓ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๒๑. นายวิชัย จักรวิเชียร นายช่างเครื่องกล กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๒๒. นายสังคม แจ่มจำ เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๒๓. นางสาวศิริลักษณ์ แจ่มจำ เจ้าหน้าที่ธุรการ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๒๔. นายพรนิมิต รวยกร พนักงานขับรถยนต์ กองเมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว	คณะทำงาน
๒๕. นายธีรชัย ...	

- 1

100

[illegible]

- | | |
|--|----------|
| ๘. นางสาววารภรณ์ วิสัยมัตย์
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
กรมวิชาการเกษตร | คณะทำงาน |
| ๙. นางสาวฉันทิสา อารีเสวต
นายสัตวแพทย์ชำนาญการ
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ | คณะทำงาน |
| ๑๐. นางสาวภัทร งามล
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน |
| ๑๑. นางสาวชนัญญา หิรัญสุทธิ
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ | คณะทำงาน |
| ๑๒. นางเปรมิกา กมลาศสกุล
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ
กรมหม่อนไหม | คณะทำงาน |
| ๑๓. นางสาวณูชนาถ โคตรพรหม
นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ
กรมปศุสัตว์ | คณะทำงาน |
| ๑๔. นางสาวสรชนก วงศ์พรหม
นายช่างโยธาชำนาญงาน
กรมประมง | คณะทำงาน |
| ๑๕. นางสาวอมรรัตน์ แสงโสภา
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม | คณะทำงาน |
| ๑๖. นางสาวดวงพร งามประดิษฐ์
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
กรมวิชาการเกษตร | คณะทำงาน |
| ๑๗. นางสาวชลธิชา ทองอ่อน
นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ กรมปศุสัตว์ | คณะทำงาน |
| ๑๘. นางสาวปนัดดา เปี่ยมมอญ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน |
| ๑๙. นางสาวภัทรปภา มินรินทร์
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร | คณะทำงาน |
| ๒๐. ผู้อำนวยการกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตร
และเกษตรกรรมยั่งยืน | คณะทำงาน |
| ๒๑. ผู้แทนกองคลัง
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน |
| ๒๒. ผู้ช่วยปลัด ... | |

๒๒. ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายอิติ โลหะปิยะพรรณ) คณะทำงาน และเลขานุการ
๒๓. นายสุพจน์ แก้วปิ่นดา คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
นายช่างเครื่องกลชำนาญงาน ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการกลุ่มบริการงานช่างเกษตร กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ
การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร
๒๔. นายศราวุฒิ หมวดชาลิ คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
นายช่างเครื่องกลชำนาญงาน
กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร
กรมส่งเสริมการเกษตร
๒๕. นางสาวปาริย์ เน้นหนา คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองกลาง
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน้าที่และอำนาจ

๑. ทำหนังสือขอรับเครื่องอิสริยยศ และพระแสงปฏิภมจากสำนักพระราชวัง และนำส่งสำนักพระราชวัง เมื่อเสร็จพระราชพิธีฯ
๒. ปฏิบัติหน้าที่รับพระแสงปฏิภมจากพระยาแรกนาและนำเข้ากระบวนแห่พระยาแรกนา ในวันพระราชพิธี พิษณุโลกจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และบริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง
๓. จัดเตรียมชุดเทพี
๔. จัดเตรียมชุดพระยาแรกนา และนัดหมายเจ้าหน้าที่สำนักพระราชวังมาแต่งตัว พระยาแรกนา เทพีพร้อมจักรดยณดับ - ส่ง
๕. อำนวยความสะดวกพระยาแรกนาในการประกอบพระราชพิธีพิฆมกลในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
๖. อำนวยความสะดวกพระยาแรกนาในระหว่างการถวายบังคมอดีตสมเด็จพระบูรพมหากษัตริราช ณ ปราสาทพระเทพบิดรในพระบรมมหาราชวัง
๗. อำนวยความสะดวกพระยาแรกนาตั้งแต่เริ่มพระราชพิธี ณ โรงพิธีพราหมณ์ บริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวงจนเสร็จพระราชพิธี ในพระราชวังดุสิต สวนจิตรลดา
๘. จัดทำหลักเกณฑ์คุณสมบัติ ประกาศรับสมัคร และสุรปรายชื่อผู้ทำหน้าที่ผู้อัญเชิญเครื่องอิสริยยศ และคู่เคียงพระยาแรกนา
๙. จัดเตรียมและอำนวยการฝึกซ้อมให้แก่พระยาแรกนา เทพีคู่หาบทอง คู่หาบทเงิน ผู้อัญเชิญเครื่องอิสริยยศ และคู่เคียงพระยาแรกนา พร้อมจักรดยณแห่
๑๐. จัดทำขั้นตอน แนวทางและวิธีการปฏิบัติงานของผู้อัญเชิญเครื่องอิสริยยศ และคู่เคียงพระยาแรกนา
๑๑. ประสานงานขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สำนักพระราชวัง ฝึกซ้อมการเข้าเฝ้าฯ ของพระยาแรกนา และเทพี คู่หาบทอง คู่หาบทเงินในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และพิธีโห่หวานบริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง
๑๒. จัดทำหนังสือขอสนับสนุนทหารฝึกผู้อัญเชิญเครื่องอิสริยยศ คู่เคียงพระยาแรกนาในวันซ้อมย่อย และซ้อมใหญ่ ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง
๑๓. สนับสนุนอาหารเจ้าหน้าที่ศูนย์ปฏิบัติการประชุมเตรียมการถวายความปลอดภัย

๑๔. อำนวย ...

๑๔. อำนาจความสะดวกพระยาแรกนาทำพิธีไถหว่านในลานแรกนาในวันซ้อมย่อย วันซ้อมใหญ่ และวันพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
๑๕. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะอนุกรรมการดำเนินการจัดงานฯ
๑๖. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ๑๐. คณะทำงานฝ่ายฝึกซ้อมเกษตรผู้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานรางวัล และนำเกษตรกรเข้าร่วมงานพระราชพิธีฯ องค์ประกอบ**
- | | |
|---|----------------|
| ๑. นางสาวภัทราภรณ์ โสเจยยะ | ประธานคณะทำงาน |
| รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | |
| หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและระบบสหกรณ์ | |
| ๒. นายพีรพันธุ์ คอกทอง | คณะทำงาน |
| อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๓. นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข | คณะทำงาน |
| อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ | |
| ๔. นายนิรันดร์ มูลธิดา | คณะทำงาน |
| รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ | |
| ๕. นางสาวรณิ ศรีสวรรณ์ | คณะทำงาน |
| รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ | |
| ๖. นายธนรัฐ โคจรานนท์ | คณะทำงาน |
| ผู้อำนวยการกองพัฒนาสหกรณ์ด้านการเงินและร้านค้า กรมส่งเสริมสหกรณ์ | |
| ๗. นายวงศ์ชัย ไชโย | คณะทำงาน |
| ผู้อำนวยการกองพัฒนาสหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร | |
| ๘. นายพิษณุ พินรอด | คณะทำงาน |
| ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ | |
| สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ | |
| ๙. นายอนุกุล สังขศิริ | คณะทำงาน |
| ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพระราชดำริ กรมส่งเสริมสหกรณ์ | |
| ๑๐. นายสุทธิศักดิ์ โกศาพานิช | คณะทำงาน |
| ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาบุคลากรสหกรณ์ | |
| สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ | |
| ๑๑. นายณรงค์ ยี่หวา | คณะทำงาน |
| ผู้อำนวยการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ที่ ๒๐ กรมส่งเสริมสหกรณ์ | |
| ๑๒. นางสาวอาริสา ตันตจินนะ | คณะทำงาน |
| ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาสหกรณ์ภาคการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ | |

๑๓. นางเนาวรัตน์ ...

๑๓. นางเนาวรัตน์ เอื้ออารักษ์พงศ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนากลุ่มเกษตรกร กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๔. นางปยุตนุช วงศ์วรกุล ผู้อำนวยการกองพัฒนาเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๕. นางสุวิสาห์ คนเจน ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๖. นางสาวจิราดี พัดจุล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๗. นางสาวลิ้ รูปสม นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๘. นางสาวพนัธทิพย์ คำศรีสุข นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ กองพัฒนาเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๑๙. นางสาวมนีนวงศ์ อ่อนน้อย เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล กองพัฒนาเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๒๐. นายสรวิทย์ วิจิตรอินทรมาศ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๑. นางสาวมาริตา หาระหนี นักวิชาการตรวจสอบบัญชี กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	คณะทำงาน
๒๒. นางพรศิริ เมืองปิง ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาสหกรณ์นอกภาคการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน และเลขานุการ
๒๓. นางสาวศิริขวัญ คักดา นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๔. นางสาวชिरณัญญ์ ทองประยูร นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ กรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าทีและ ..

หน้าที่และอำนาจ

๑. ทำหนังสือแจ้งเกษตรกรให้มาฝึกซ้อมเตรียมเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานโล่ประกาศเกียรติคุณ
๒. ฝึกซ้อมเกษตรกรเข้ารับพระราชทานโล่ประกาศเกียรติคุณ
๓. จัดเจ้าหน้าที่สนับสนุนในพิธีมอบโล่ประกาศเกียรติคุณแก่เกษตรกร
๔. ควบคุมดูแลเกษตรกรในการเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานโล่ประกาศเกียรติคุณ
๕. นำเกษตรกรร่วมงานพระราชพิธีฯ โดยประสานกันระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตรกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ และหัวหน้าฝ่ายออกบัตรเชิญ
๖. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะอนุกรรมการดำเนินการจัดงานฯ
๗. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๑. คณะทำงานฝ่ายจัดทำสู่จิตร และเครื่องหมายผู้เข้าร่วมงาน
องค์ประกอบ

- | | |
|---|---------------------|
| ๑. นายวีรศักดิ์ บุญเชิญ | ประธานคณะทำงาน |
| รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๒. นางอมรทิพย์ ภริมย์บุรณ์ | รองประธานคณะทำงาน |
| ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ | |
| รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี | |
| กรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๓. นางสาวพินิตา ธรรมสุรักษ์ | คณะทำงาน |
| ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร | |
| สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๔. นายณัฐ โยธารักษ์ | คณะทำงาน |
| นายช่างพิมพ์อาวุโส | |
| สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๕. นายสุรนนท์ หล้าริ้ว | คณะทำงาน |
| นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ | |
| สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๖. นางลลิตา สีพนมวัน | คณะทำงาน |
| นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ | |
| ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร | |
| สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | |
| ๗. นางสาวอำไพพงษ์ เกษะเทียน | คณะทำงาน |
| นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการพิเศษ | และเลขานุการ |
| สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๘. นางสาวฉัตรประภา ศรีสวัสดิ์ | คณะทำงาน |
| นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการพิเศษ | และผู้ช่วยเลขานุการ |
| กองเกษตรสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | |

หน้าที่ ...

หน้าที่และอำนาจ

๑. จัดทำสูจิบัตร บัตรเชิญภาษาไทย บัตรติดรถยนต์ และแผนผังงานพระราชพิธีฯ
๒. จัดทำเครื่องหมายผู้เข้าร่วมบริเวณงานฯ เครื่องหมายเจ้าหน้าที่ ปกป้องแขนงภาพและยามรักษาการณ์
๓. จัดส่งรายการตามข้อ ๑) และ ๒) ให้กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะอนุกรรมการดำเนินการจัดงานฯ
๕. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๒. คณะทำงานพิธีบวงสรวง

องค์ประกอบ

- | | |
|--|---------------------|
| ๑. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | ประธานคณะทำงาน |
| ที่กำกับดูแลสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน |
| ๒. ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายนิติ โลหะปิยะพรรณ) | |
| ๓. ผู้อำนวยการกองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน |
| ๔. ผู้แทนกองคลัง | คณะทำงาน |
| สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | และเลขานุการ |
| ๕. นายสิทธิศักดิ์ หนูเปีย | คณะทำงาน |
| เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป | และผู้ช่วยเลขานุการ |
| กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | |
| ๖. นางสีลสุทธา เพ็ชรคุ้ม | คณะทำงาน |
| เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป | และผู้ช่วยเลขานุการ |
| กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | |

หน้าที่และอำนาจ

๑. ดำเนินการวางแผนและจัดเตรียมการประกอบพิธีบวงสรวงให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
๒. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะอนุกรรมการดำเนินการจัดงานฯ
๓. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๓. คณะทำงานฝ่ายจรตพระนังคัลแรกนาขวัญ

องค์ประกอบ

- | | |
|---|----------------|
| ๑. รองอธิบดีกรมการข้าว ที่ได้รับมอบหมาย | ประธานคณะทำงาน |
| ๒. ผู้แทนกรมการข้าว | คณะทำงาน |
| ๓. ผู้แทนกรมการข้าว | คณะทำงาน |
| | และเลขานุการ |

หน้าที่และอำนาจ

- ๑) ดำเนินการช่วยพระยาแรกนาทำพิธีไถหว่านในลานแรกนาในวันซ้อมย่อย วันซ้อมใหญ่ และวันพระราชพิธีพืชมงคลจรตพระนังคัลแรกนาขวัญ
- ๒) กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะอนุกรรมการดำเนินการจัดงานฯ
- ๓) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๔. คณะทำงาน ...

๑๔. คณะทำงานฝ่ายอัญเชิญอาหารเสวยถวายพระโค

องค์ประกอบ

- | | |
|--|----------------|
| ๑. รองอธิบดีกรมปศุสัตว์ ที่ได้รับมอบหมาย | ประธานคณะทำงาน |
| ๒. ผู้แทนกรมปศุสัตว์ | คณะทำงาน |
| ๓. ผู้แทนกรมปศุสัตว์ | คณะทำงาน |
| | และเลขานุการ |

หน้าที่และอำนาจ

๑. เป็นผู้เชิญอาหารเสวยถวายพระโค ๗ อย่าง คือ ข้าวเปลือก ข้าวโพด ถั่วเขียว งา เหล้า น้ำ และหญ้า ตั้งเลี้ยงพระโค หลังจากทำพิธีไถหว่าน พร้อมร่วมวันซ่อมย่อย วันซ่อมใหญ่ และวันพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
๒. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะอนุกรรมการดำเนินการจัดงานฯ
๓. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๕. คณะทำงานฝ่ายจัดทำคำทำนายของโหรหลวง

องค์ประกอบ

- | | |
|---|----------------|
| ๑. นายอภัย สุทธิสังข์
รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการผลิต | ประธานคณะทำงาน |
| ๒. นายรัชชัย ประสงค์ดี
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน |
| ๓. นายพิสันต์ วรรณบุตร
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน |
| ๔. นางสาวเยาวมาลย์ กลีบบัว
นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน |
| ๕. นางสาวนิษานันท์ คำจิตตะ
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน |
| ๖. นายอาทิตย์ คงเพชร
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน |
| ๗. นางสาวอรณัฐ ทันใจ
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน |
| ๘. นายจำเริญ ... | |

๑๑. นางสาว ...

- | | |
|---|---------------------------------|
| ๑๑. นางสาวกัญญาณัฐ ตีปปะละ
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
กรมส่งเสริมการเกษตร | คณะทำงาน |
| ๑๒. นายธีรภัทร เข้มทอง
เลขานุการกรม กรมวิชาการเกษตร | คณะทำงาน |
| ๑๓. ผู้แทนสำนักเกษตรต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน |
| ๑๔. ผู้แทนหน่วยงานในและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ที่เกี่ยวข้อง | คณะทำงาน |
| ๑๕. หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน |
| ๑๖. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน |
| ๑๗. ผู้อำนวยการสถาบันเกษตรวิชาการ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน |
| ๑๘. ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน |
| ๑๙. ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร
และรับเรื่องร้องเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน |
| ๒๐. ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน |
| ๒๑. ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบบริหาร | คณะทำงาน |
| ๒๒. ผู้อำนวยการสำนักการเกษตรต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน
และเลขานุการ |
| ๒๓. ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ |
| ๒๔. ผู้อำนวยการสำนักตรวจราชการ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ |
| ๒๕. นายเอกชัย สิริบวนทาณิชย์
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ สำนักงานเลขานุการกรม
กรมฝนหลวงและการบินเกษตร | คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ |

หน้าที่และอำนาจ

๑. ออกบัตรเชิญภาษาต่างประเทศ พร้อมนำส่งให้กรมพิธีการทูต เชิญทูตานุทูตประเทศต่าง ๆ
๒. ออกบัตรเชิญชาวต่างประเทศที่ทำงานด้านการเกษตรในประเทศไทย
๓. ออกบัตรเชิญภาษาไทย พร้อมนำส่งบัตรเชิญภาษาไทยแก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ทั้งภายใน และภายนอกสังกัด
๔. ตรวจสอบรายชื่อผู้เข้าร่วมงานที่แน่นอน

๕. รับส่งจิปัตร ...

๕. รับสูจิบัตรภาษาอังกฤษงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และนำไปแจกจ่ายในบริเวณงานพระราชพิธี
๖. ต้อนรับและรับรองผู้เข้าเฝ้าฯ บนพลับพลาที่ประทับ และตามกระโจมต่าง ๆ
๗. แจกสูจิบัตรและของพันธุข้าวให้ผู้เข้าเฝ้าฯ ในวันพระราชพิธี โดยประสานกับฝ่ายรับผิดชอบกระเบื้องข้าว
๘. แจกเอกสารภาษาอังกฤษและของพันธุข้าว ให้ผู้เข้าเฝ้าฯ ในวันพระราชพิธี
๙. แจกเอกสารภาษาอังกฤษแก่คณะทูตานุทูตบนพลับพลาที่ประทับ
๑๐. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้ง รายงานความก้าวหน้าให้คณะกรรมการดำเนินการจัดงานฯ
๑๑. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๗. คณะทำงานฝ่ายถวายความปลอดภัย รักษาความสงบเรียบร้อยและอำนวยความสะดวก การจรรจาพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘

องค์ประกอบ

- | | |
|--|---------------------|
| ๑. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ | ประธานคณะทำงาน |
| ๒. ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ | คณะทำงาน |
| ๓. ผู้แทนกองบังคับการตำรวจนครบาล ๑ | คณะทำงาน |
| กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ | |
| ๔. ผู้แทนกองบังคับการตำรวจจราจร | คณะทำงาน |
| กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ | |
| ๕. ผู้แทนกองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ | คณะทำงาน |
| กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ | |
| ๖. ผู้แทนกองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน | คณะทำงาน |
| กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ | |
| ๗. ผู้แทนกองบังคับการสืบสวนสอบสวน | คณะทำงาน |
| กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ | |
| ๘. ผู้แทนสถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ | คณะทำงาน |
| ๙. ผู้แทนฝ่ายอำนวยการ ๓ กองบังคับการอำนวยการ | คณะทำงาน |
| กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ | และเลขานุการ |
| ๑๐. ผู้แทนฝ่ายอำนวยการ ๓ กองบังคับการอำนวยการ | คณะทำงาน |
| กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ | และผู้ช่วยเลขานุการ |

หน้าที่และอำนาจ

๑. การกิจ รักษาความปลอดภัย ถวายความปลอดภัย และอำนวยความสะดวกการจรรจา
๒. จัดรถนำขบวนพระยาแรกนา และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในวันซ้อมใหญ่ และวันพระราชพิธีฯ รวมทั้งจัดรถนำกระเบื้องข้าว
๓. แต่งตั้งคณะเจ้าหน้าที่หรือมอบหมายเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามที่เห็นสมควร
๔. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ
๕. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๘. คณะทำงาน ...

๑๘. คณะทำงานฝ่ายจัดเตรียมรถยนต์ในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘
องค์ประกอบ

- | | |
|---|-------------------|
| ๑. ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายพรเทพ ศรีธนาธร) | ประธานคณะทำงาน |
| ๒. ผู้อำนวยการสำนัก/กอง ในสังกัด | รองประธานคณะทำงาน |
| สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย | |
| ๓. ผู้แทนกรมการข้าว | คณะทำงาน |
| ๔. ผู้แทนกรมชลประทาน | คณะทำงาน |
| ๕. ผู้แทนกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ | คณะทำงาน |
| ๖. นางศณานวล วิจิตรโท | คณะทำงาน |
| เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน | |
| สำนักงานเลขานุการกรม กรมประมง | |
| ๗. ผู้แทนกรมปศุสัตว์ | คณะทำงาน |
| ๘. ผู้แทนกรมฝนหลวงและการบินเกษตร | คณะทำงาน |
| ๙. นายพีรวัฒน์ ภูญจร | คณะทำงาน |
| นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ | |
| สำนักงานเลขานุการกรม กรมพัฒนาที่ดิน | |
| ๑๐. นายธีรภัทร เข้มทอง | คณะทำงาน |
| เลขานุการกรม กรมวิชาการเกษตร | |
| ๑๑. นางสาวสมปอง ร่วมชาติ | คณะทำงาน |
| หัวหน้าฝ่ายสารบรรณ | |
| สำนักงานเลขานุการกรม กรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๑๒. นายพร้อมพันธุ์ กลิ่นจันทร์ | คณะทำงาน |
| พนักงานธุรการ ระดับ ๔ | |
| ๑๓. นายเกษมสันต์ จันทรthon | คณะทำงาน |
| นักวิชาการพัสดุชำนาญการพิเศษ | |
| กรมส่งเสริมสหกรณ์ | |
| ๑๔. ผู้แทนกรมหม่อนไหม | คณะทำงาน |
| ๑๕. นางสาวอมรรัตน์ แสงวงโสภณ | คณะทำงาน |
| ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง | |
| สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม | |
| ๑๖. นางสาวนลินทิพย์ เพ็ญี | คณะทำงาน |
| เลขานุการกรม | |
| สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ | |
| ๑๗. นางสาวอรพิม สุนทรเกตุ | คณะทำงาน |
| นักวิเคราะห์นโยบายและชำนาญการพิเศษ | |
| สำนักงานเลขานุการกรม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร | |

๑๘. ผู้แทน ...

- | | |
|--|---------------------------------|
| ๑๘. ผู้แทนกองการเจ้าหน้าที่
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน |
| ๑๙. ผู้แทนกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน |
| ๒๐. ผู้อำนวยการกองคลัง
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน
และเลขานุการ |
| ๒๑. ผู้แทนกองคลัง
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ |
| ๒๒. นายคุณากร มากอนเณ
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ |
| ๒๓. นายพงษ์พันธ์ ธิวกุลกำธร
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ |

หน้าที่และอำนาจ

๑. จัดรถยนต์สำหรับพระยาแรกนา และเทพี เพื่อเข้าประกอบพิธีในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และบริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง
 ๒. จัดรถยนต์รับ - ส่ง อำนวยความสะดวกเทพี เพื่อเตรียมตัวก่อนเริ่มและหลังเสร็จสิ้นพระราชพิธีฯ
 ๓. จัดรถยนต์สำหรับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ติดตามกระบวนพระยาแรกนา และเทพี จากบริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง ไปยังพระราชวังดุสิต สวนจิตรลดา และกลับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 ๔. ทำหนังสือถึงส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อขอใช้รถยนต์สำหรับนำข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ติดตามกระบวนพระยาแรกนา และเทพี
 ๕. จัดทำหมายเลขติดรถยนต์
 ๖. จัดทำหนังสือขอทราบรายชื่อข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่จะติดตามกระบวนพระยาแรกนาไปยังพระราชวังดุสิต สวนจิตรลดา พร้อมทั้งแจ้งข้อปฏิบัติในการติดตามพระยาแรกนา
 ๗. จัดทำหนังสือแจ้งรายชื่อข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่จะติดตามกระบวนพระยาแรกนาไปยังสำนักพระราชวังดุสิต สวนจิตรลดา พร้อมพ่อนักงานขับรถยนต์ และหมายเลขทะเบียนรถยนต์
 ๘. แต่งตั้งคณะเจ้าหน้าที่หรือมอบหมายเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามที่เห็นสมควร
 ๙. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะอนุกรรมการดำเนินการจัดงานฯ
 ๑๐. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
๑๙. คณะทำงานฝ่ายประชาสัมพันธ์ และประสานงานสื่อมวลชน
- องค์ประกอบ
- | | |
|--|----------------|
| ๑. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ที่กำกับดูแลสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | ประธานคณะทำงาน |
| ๒. ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย | คณะทำงาน |
| ๓. ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจสันติบาล | คณะทำงาน |
๔. ผู้แทน ...

๒๑. นางสาวพิชมาภรณ์ คำริรัมย์
นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๒๒. นางสาววิภาวี รื่นกลิ่น
นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๒๓. นางสาวรักษิตา ทาระกาล
นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๒๔. นายศรัณยุทธ พรหมนิมิต
นายช่างอิเล็กทรอนิกส์ กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๒๕. นายพีรสิขณ์ คุณาประดม
นักวิชาการเผยแพร่ กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๒๖. นายธีรพล พันธุ์เปรม
เจ้าหน้าที่การตลาด ๔ องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร คณะทำงาน
๒๗. นายสุเมธ เป็นแรง
นักวิชาการคอมพิวเตอร์ กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๒๘. นางสาวชญญพัชร สิริกุลพัชร
นักประชาสัมพันธ์ กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๒๙. นายพีรพัฒน์ ตูวิเชียร
นักวิชาการเผยแพร่ กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๓๐. นางสาวรัชภา ไวนิทร
นักวิชาการเผยแพร่ กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๓๑. นายบุญฤทธิ์ งามเงินวรรณ
เจ้าหน้าที่เทคนิคสัมพันธ์ กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงาน
๓๒. นายอดิพันธ์ บุญลาโก
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน
กรมพัฒนาที่ดิน คณะทำงาน
๓๓. นายบุญญาพัฒน์ เทียงประเทศ
นักประชาสัมพันธ์ กองส่งเสริมมาตรฐาน
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ คณะทำงาน

๓๔. นางสาว ...

- | | |
|--|---------------------------------|
| ๓๔. นางสาวสุดาวีณั์ พัฒนพิสุทธิชัย
ผู้อำนวยการกองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน
และเลขานุการ |
| ๓๕. นายศุภชัย แก้วลอยมา
นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ |
| ๓๖. นางสาวสติมา ศรีนคร
นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ กองเกษตรสารนิเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ |

หน้าที่และอำนาจ

๑. ประชาสัมพันธ์งานพระราชพิธีที่มงคลตระการหนึ่งคัลแรกนาขวัญผ่านสื่อมวลชน
๒. บันทึกภาพนิ่ง และวีดิทัศน์ตลอดงานพระราชพิธีฯ รวมถึง การเตรียมงานพระราชพิธีฯ
๓. อำนาจการและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการถ่ายทอดสดทางสถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์
๔. อำนาจการด้านการตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ในการบันทึกภาพ และรักษาความปลอดภัยในการบันทึกภาพ
๕. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบันทึกเทปคำปราศรัยของนายกรัฐมนตรีเนื่องในวันเกษตรกร
๖. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะกรรมการดำเนินการจัดงานฯ
๗. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒๐. คณะทำงานฝ่ายจัดเครื่องเสียง และวิทยุสื่อสาร

องค์ประกอบ

- | | |
|--|------------------|
| ๑. นายวีรศักดิ์ บุญเชิญ | ประธานคณะกรรมการ |
| รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๒. นางสาวสุจิตรา กิจเจริญ | คณะกรรมการ |
| เลขานุการกรม สำนักงานเลขานุการกรม กรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๓. นายภูมิภพ ศิริปัญญา | คณะกรรมการ |
| นายช่างเทคนิคชำนาญงาน สำนักงานเลขานุการกรม | |
| กรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๔. นายชาญชาญศึก สิทธิรัตน์ | คณะกรรมการ |
| นายช่างไฟฟ้าสื่อสาร สำนักงานเลขานุการกรม กรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๕. นายสันพล ขาวศิริรัตนนา | คณะกรรมการ |
| นายช่างเทคนิคชำนาญงาน สำนักงานเลขานุการกรม | |
| กรมส่งเสริมการเกษตร | |
| ๖. ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ | คณะกรรมการ |
| ๗. ผู้แทนบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) | คณะกรรมการ |
| ๘. นายไธรัตน์ ตีสุน | คณะกรรมการ |
| หัวหน้ากลุ่มสื่อสารและอาคารสถานที่ | |
| สำนักงานเลขานุการกรม กรมส่งเสริมการเกษตร | และเลขานุการ |

หน้าที่ ...

หน้าที่และอำนาจ

๑. ติดตั้งโทรศัพท์ จำนวน ๕ เครื่อง บริเวณพื้นที่กองรักษาการณ์ของตำรวจ เดินทางไปโรงพยาบาล เดินทางไปโรงพยาบาล และไปโรงพยาบาล
๒. จัดเครื่องขยายเสียงพร้อมอุปกรณ์ ๒ ชุด สำหรับใช้ในการฝึกซ้อมแถวและแถว และการฝึกซ้อมย่อย - ซ้อมใหญ่
๓. ติดตั้งวิทยุสื่อสารระบบขั้วสื่อสารเฉพาะกิจ
๔. จัดไม้โครโฟนขยายเสียงให้กระโจมปืนพายุ และกระโจมโยธาติดกับกระโจมปืนพายุ จำนวน ๓ ตัว
๕. จัดไม้โครโฟนชนิดไม่มีสายให้จำปีกระบวนแห่งพระยาแรกนา จำนวน ๒ ชุด
๖. จัดไม้โครโฟนขยายเสียงหน้าพลั่วที่ประทับสำหรับอ่านคำทำนาย
๗. จัดไม้โครโฟนสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ประกาศของกรมประชาสัมพันธ์ สำหรับอ่านประกาศ ๒ ตัว
๘. จัดเครื่องขยายเสียงพร้อมอุปกรณ์ติดตั้ง ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
๙. จัดไม้โครโฟนสำหรับพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ และพระมหาราชครูพิธีศรีวิสุทธิคุณอ่านโอองการพร้อมทั้งบันทึกเสียง
๑๐. จัดเตรียมเทปปีพายุพร้อมเจ้าหน้าที่เปิดเทประหว่างพิธีซ้อมใหญ่
๑๑. กำกับ ดูแล ติดตาม และสอบทานประสิทธิภาพ/ประสิทธิภาพ การดำเนินงานของคณะทำงานฯ พร้อมทั้งรายงานความก้าวหน้าให้คณะกรรมการดำเนินการจัดงานฯ
๑๒. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘



(นายประยูร อินสกุล)

ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประธานกรรมการอำนวยการจัดงาน

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘



คำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘
ที่ ๔๓ /๒๕๖๘

เรื่อง แก้ไของค์ประกอบคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
ประจำปี ๒๕๖๘ และคณะทำงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘

ตามคำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
ประจำปี ๒๕๖๘ ที่ ๑/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินการจัดงาน
พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘ (จำนวน ๑ คณะ) และคณะทำงานพระราชพิธี
พืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘ (จำนวน ๒๐ คณะ) และคำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดงาน
พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘ ที่ ๒/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘
ได้แก้ไของค์ประกอบคณะทำงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘ (คณะทำงาน
ฝ่ายฝึกซ้อมพระยาแรกนา เทพี คูเคียง และผู้อัญเชิญเครื่องอิสริยยศ และพระแสงปฏิภักดิ์ พร้อมทั้งอำนวยการความสะดวก
พระยาแรกนา) ไว้แล้ว นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘
เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดความต่อเนื่อง และบรรลุวัตถุประสงค์ อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒ ของคำสั่ง
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๑๒๖๘/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ จึงให้แก้ไของค์ประกอบ
ของคำสั่งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘
ที่ ๑/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘ ดังนี้

๑. คณะอนุกรรมการดำเนินการจัดงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
ประจำปี ๒๕๖๘

๑) ให้ยกเลิกความในองค์ประกอบลำดับที่ ๑๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“๑๗. นายอิติ โสหะปิยะพรหม

อนุกรรมการ

ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

และเลขาธิการ”

๒. คณะทำงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘

๒.๑ คณะทำงานที่ ๗ คณะทำงานฝ่ายจัดเตรียมพันธุ์ข้าวพระราชทานและพันธุ์พืช

๑) ให้ยกเลิกความในองค์ประกอบลำดับที่ ๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“๔. นายชนาตลย์ สัตตธณภัทร

คณะทำงาน

เลขาธิการกรม กรมวิชาการเกษตร”

๒.๒ คณะทำงานที่ ๙ คณะทำงานฝ่ายฝึกซ้อมพระยาแรกนา เทพี คูเคียง และผู้อัญเชิญ
เครื่องอิสริยยศ และพระแสงปฏิภักดิ์ พร้อมทั้งอำนวยการความสะดวกพระยาแรกนา

๑) ให้ยกเลิกความในองค์ประกอบลำดับที่ ๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“๒๒. นายอิติ โสหะปิยะพรหม

คณะทำงาน

ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

และเลขาธิการ”

๒.๓ คณะทำงาน...

๒.๓ คณะทำงานที่ ๑๒ คณะทำงานพิธีบวงสรวง

๑) ให้ยกเลิกความในองค์ประกอบลำดับที่ ๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“๒. นายธิตี โลหะปิยะพรรณ คณะทำงาน
ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์”

๒.๔ คณะทำงานที่ ๑๖ คณะทำงานฝ่ายออกบัตรเชิญ ต้อนรับ และรับรองผู้เข้าเฝ้าฯ

๑) ให้ยกเลิกความในองค์ประกอบลำดับที่ ๑๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“๑๒. นายชนาตลย์ สัตตธมภัทร คณะทำงาน
เลขาธิการกรม กรมวิชาการเกษตร”

๒) ให้ยกเลิกความในองค์ประกอบลำดับที่ ๒๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“๒๕. นางสาวศุติวรรณ สูงศักดิ์ คณะทำงาน
เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส สำนักงานเลขาธิการกรม และผู้ช่วยเลขาธิการ
กรมฝนหลวงและการบินเกษตร”

๒.๕ คณะทำงานที่ ๑๘ คณะทำงานฝ่ายจัดเตรียมรถยนต์ในพระราชพิธีที่ขมงคลจรตพระที่นั่งค็ล
รงกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘

๑) ให้ยกเลิกความในองค์ประกอบลำดับที่ ๑๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“๑๐. นายชนาตลย์ สัตตธมภัทร คณะทำงาน
เลขาธิการกรม กรมวิชาการเกษตร”

นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำสั่งเดิมทุกประการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๘



(นายประยูร อินสกุล)

ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประธานกรรมการอำนวยการจัดงาน

พระราชพิธีขมงคลจรตพระที่นั่งค็ลรงกนาขวัญ ประจำปี ๒๕๖๘







สุจิตรา ประจำปี ๒๕๖๔

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
www.moac.go.th

